

**Centralna tehniška knjižnica
Univerze v Ljubljani**

Trg republike 3, 1000 Ljubljana, p.p. 90/II, Slovenija

telefon: (01) 2514 072, faks: (01) 425 66 67, E-pošta: post@ctk.uni-lj.si

**LETNO POROČILO CENTRALNE TEHNIŠKE KNJIŽNICE
UNIVERZE V LJUBLJANI ZA LETO 2011**

Letno poročilo so pripravili:

poslovno poročilo: Miro Pušnik na osnovi letnih oddelčnih poročil Braneta Čopa, mag. Darje Vajs, dr. Uroša Kunaverja, Erike Maver, Smilje Pejanovič, Tatjane Intihar, Iztoka Skulja in zbranih podatkov Tilna Mandlja ter dr. Tjaše Urbič

računovodsko poročilo: Marija Slana

Sprejeto na 3. seji Sveta CTK, dne 24.2.2012

Ljubljana, 23.2.2012

Kazalo

1 POSLOVNO POROČILO	4
1.1 UVOD	4
1.2 PREDSTAVITEV ZAVODA	5
1.2.1 Izjava o poslanstvu Centralne tehniške knjižnice Univerze v Ljubljani	5
1.2.2 Vizija CTK	5
1.2.3 Opis dejavnosti CTK	5
1.2.4 Zbirka knjižničnega gradiva	6
1.2.5 Prostor in oprema knjižnice	6
1.2.6 Uporabniki CTK	7
1.2.6.1 Uporabniki	7
1.2.6.2 Člani knjižnice	7
1.2.6.3 Obisk knjižnice	7
1.2.7 Opis organiziranosti CTK	7
1.2.7.1 Organi CTK	7
1.2.7.2 Notranja organizacija CTK	9
1.2.7.3 Pravice, obveznosti in odgovornosti javnega zavoda v pravnem prometu ter zastopanje	11
1.2.7.4 Število zaposlenih in organizacijska struktura zavoda	11
1.2.8 Odprtost knjižnice	11
1.2.9 Opis razvoja knjižnice	12
1.3 OPISNO POROČILO O IZVEDBI PROGRAMA IN DEJAVNOSTI	14
1.3.1 Kratak pregled dejavnosti knjižnice v 2011	14
1.3.2 Opis vplivov na delovanje knjižnice	15
1.3.3 Uporabniki, obiskovalci in člani knjižnice	17
1.3.4 Razvoj knjižnične zbirke	19
1.3.5 Konzorcijska nabava in upravljanje ter uporaba storitev konzorcijev	20
1.3.6 Izposoja gradiva, uporaba elektronskih informacijskih virov	22
1.3.7 Medknjižnična izposoja in posredovanje dokumentov	26
1.3.8 Informacijske storitve, standardoteka in PATLIB center	31
1.3.9 Nemška knjižnica	33
1.3.10 Usposabljanje uporabnikov, svetovanje in razvoj	35
1.3.10.1 Usposabljanje za uporabnike v CTK v letu 2011	36
1.3.10.2 Razvojna dejavnost ter ocenjevanje kakovosti CTK v letu 2011	39
1.3.10.3 Obveščanje uporabnikov ter promocija CTK v letu 2011	40
1.3.10.4 Sodelovanje z UL	40
1.3.10.5 Upravljanje portala DiKUL	40

1.3.10.6 Bibliografija zaposlenih.....	42
1.3.10.7 Udeležba na strokovnih konferencah v 2011	43
1.3.11 Razvojne naloge CTK na področju informacijske tehnologije v 2011	43
1.3.12 Naloge vodstva CTK.....	44
1.3.12.1 Delo direktorja v letu 2011	44
1.3.12.2 Pravne in upravne naloge v 2011	45
1.3.12.3 Delo Sveta CTK v letu 2011	46
1.3.12.4 Delo Finančno računovodske službe (FRS) v letu 2011	47
1.4 POROČILO O DOSEŽENIH CILJIH IN REZULTATIH	48
1.4.1 Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje	48
1.4.2 Dolgoročni cilji CTK	49
1.4.2.1 Razvojne usmeritve	50
1.4.2.2 Dolgoročni cilji	50
1.4.2.3 Operativni dolgoročni cilji in naloge	50
1.4.3 Cilji CTK iz Programa dela za leto 2011	52
1.4.3.1 Kazalniki za merjenje doseganja ciljev in uspešnosti za 2011 - knjižnična dejavnost	54
1.4.4 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v 2011	55
1.4.4.1 Doseganje glavnih dolgoročnih ciljev iz Načrta razvoja CTK za obdobje 2009-2013.....	55
1.4.4.2 Doseganje letnih zastavljenih ciljev 2011	57
1.4.4.3 Doseganje zastavljenih ciljev in uspešnosti v 2011 – kvantitativni kazalniki ..	58
1.4.4.4 Nedopustne ali nepričakovane posledice pri izvajanju programa.....	59
1.4.4.5 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz poročila preteklega leta.....	60
1.4.4.6 Mere ekonomičnosti in ekonomski vidiki delovanja CTK v 2011	60
1.4.4.7 Ocena delovanja sistema notranjega finančnega nadzora.....	66
1.4.4.8 Pojasnila, zakaj nekateri cilji niso bili doseženi, z ukrepi za doseganje ciljev. 66	
1.4.4.9 Druga pojasnila.....	67
1.4.4.10 Ocena učinkov poslovanja CTK na druga področja	68
2 PRILOGE	70
2.1 RAČUNOVODSKO POROČILO IN SKLEP O PRERAZPOREDITVI PRESEŽKA PRIHODKOV NAD ODHODKI PO NAČELU POSLOVNEGA DOGODKA.....	70
2.2 IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC.....	70
2.3 SAMOOCENITVENI VPRAŠALNIK	70
2.4 REGISTER TVEGANJ	70
2.5 REVIZIJSKO POROČILO	70
3 SKLEPNI DEL.....	71

1 POSLOVNO POROČILO

1.1 UVOD

Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani (v nadaljevanju CTK) je visokošolska knjižnica, ki deluje kot univerzitetna knjižnica na področju tehnike in na nekaterih področjih naravoslovja. Knjižnica je za osnovne storitve na voljo najširšemu krogu uporabnikov, vstop v prostore knjižnice je prost. Za nekatere storitve se morajo uporabniki v knjižnico vpisati, za študente Univerze v Ljubljani (v nadaljevanju UL) zadostuje študentska izkaznica, saj so vsi študenti UL tudi člani CTK. Knjižnica je med najdlje odprtimi knjižnicami v Sloveniji (75 ur na teden). Ima okrog 170 čitalniških sedežev. V pomoč pri uporabi klasičnih ali elektronskih virov je poleg osebja v prostem pristopu na voljo še šest informacijskih specialistov z različnih področij tehnike in naravoslovja. Z računalnikov v knjižnici je omogočen brezplačen dostop do interneta. Obiskovalci se lahko s svojimi prenosnimi računalniki vključijo v brezžično omrežje Eduroam, ki omogoča varen in preprost dostop do omrežja internet.

Pretežni del uporabnikov CTK prihaja iz UL. Storitve knjižnice večinoma uporabljajo na daljavo v spletnem okolju. Nekaj več kot 80% fizičnih obiskovalcev je študentov. Zaradi tehničnih razlogov knjižnica ne beleži števila uporabnikov po spletu, iz pogostnosti uporabe elektronskih virov ter zaradi širšega vsebinskega spektra elektronskih informacijskih virov pa sklepamo, da posegajo po elektronskih storitvah uporabniki z vseh ved in ne le s tehnike in naravoslovja. Zaradi enotne študentske knjižnične izkaznice, primerne lokacije in prijetnih študijskih prostorov je med obiskovalci tudi precej študentov z ne-tehniških in ne-naravoslovnih področij.

Uporaba elektronskih informacijskih virov in storitev, ki jih zagotavlja CTK, je že nekaj let večja od uporabe klasičnih virov in storitev v prostorih knjižnice. CTK koordinira konzorcijsko nabavo elektronskih informacijskih virov, pretežno servisov elektronskih revij in elektronskih knjig, za vse slovenske univerze in večino raziskovalnih inštitutov. Uporabniki manjših inštitucij, za katere je od dobaviteljev določena licenčna previsoka za včlanitev, lahko do elektronskih virov brezplačno dostopajo v prostorih CTK. Zaradi enostavnosti uporabe elektronskih informacijskih virov smo v konzorcijih CTK uvedli t.i. IP avtentikacijo. Za večino spletnih storitev knjižnice je dovolj, da uporabniki uporabijo računalnike iz omrežja posameznih institucij, vključenih v konzorcije. Skupno število vseh vpogledov v celotna besedila e-revij in e-knjig, ki jih zagotavlja CTK, je bilo v letu 2011 več kot 1,4 milijona, od tega na UL 800.000. Skupno število uporabe vseh elektronskih informacijskih virov v 2011 je bilo več kot 2 mio.

Zaradi dostopa do virov in storitev knjižnice v spletnem okolju izposoja tiskanega gradiva v knjižnici še vedno rahlo upada, veseli pa nas dejstvo, da število obiskov knjižnice že več let ostaja na enaki ravni. Tako smo tudi v letu 2011 beležili okrog 160.000 obiskov knjižnice, kar potrjuje našo tezo, da je med storitvami knjižnice na fizični lokaciji poleg izposoje gradiva zelo pomembna storitev tudi zagotavljanje kakovostnega prostora za študij. Izposoja tiskanega gradiva je v letu 2011 znašala nekaj več kot 105.000 enot. Beležimo ponoven porast nekaterih informacijskih storitev, skupno število vseh izvedenih posredovanj je na nivoju predhodnih let. Povečalo se je število posredovanih citatnih poizvedb na okrog 100. To so najbolj zahtevne in pomembne poizvedbe, zato nas to še posebej veseli. Na področju kreiranja bibliografskih zapisov raziskovalcev smo ostali na ravni predhodnih let. Oddelek za medknjižnično izposajo in posredovanje dokumentov je v letu 2011 posredoval skoraj več kot 9.000 dokumentov in tudi presegel zastavljene cilje.

Knjižnica je v zadnjih letih nakupila nekaj manj kot 600 naslovov tiskanih revij in okoli 2500 tiskanih knjig, v okviru sedmih nabavnih konzorcijev pa tudi nekaj več kot 6.000 naslovov elektronskih revij ter 3.000 elektronskih knjig in priročnikov. Ima nekaj več kot 200.000 enot

klasičnega gradiva. Leto 2011 smo začeli s 46 zaposlenimi delavci, ob koncu leta pa je bilo v knjižnici zaposlenih 44 delavcev.

1.2 PREDSTAVITEV ZAVODA

1.2.1 Izjava o poslanstvu Centralne tehniške knjižnice Univerze v Ljubljani

Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani (v nadaljevanju CTK) kot visokošolska knjižnica zagotavlja informacijske in knjižnične storitve s področij tehnike in naravoslovja študentom in zaposlenim na Univerzi v Ljubljani (dalje UL) kot podporo dodiplomskemu in podiplomskemu študiju študentov ter pedagoškemu in raziskovalnemu delu visokošolskih strokovnjakov. V manjšem obsegu nudi nekatere storitve tudi študentom in strokovnjakom z drugih šol in univerz ter zaposlenim v pridobitnih in nepridobitnih organizacijah. Storitve knjižnice temeljijo na strokovnosti, kakovosti, prijaznosti do uporabnikov in sodobni tehnologiji. S povezavami z drugimi knjižnicami, knjižničnimi mrežami in informacijskimi sistemi zagotavlja svojim uporabnikom dostop do informacij in gradiv z vsega sveta (Izjava o Poslanstvu CTK je bila sprejeta na seji Sveta knjižnice dne 27.5.2004).

1.2.2 Vizija CTK

CTK bo inovativna visokošolska knjižnica, ki bo skrbela za dostopnost svojih in tujih gradiv ter virov informacij predvsem za uporabnike s področij tehnike in naravoslovja.

Prilagajala se bo spremenjenim potrebam uporabnikov, ki nastajajo s spremembami v znanstvenem komuniciranju in s spremembami v izobraževanju. V podporo izobraževalnemu in raziskovalnemu delu na univerzi in raziskovalnih zavodih bo knjižnica dolgoročno omogočala lažje, hitrejša in širša poti do znanja zlasti s preobrazbo v digitalno knjižnico. Delovno in organizacijsko se bo prilagajala UL ter se povezovala s knjižnicami njenih članic in drugimi knjižnicami ali sorodnimi organizacijami.

Zato bo skrbela za primerno strokovnost knjižničnega in informacijskega dela, za primerno kadrovske zasedenost in sodobno tehnološko opremljenost. Zasedovala bo razvoj knjižničarske in informacijske dejavnosti in prevzemala nova spoznanja, ugotavljala želje in potrebe uporabnikov in stalno ocenjevala uspešnost in učinkovitost svojega dela. Z ustvarjalnostjo v iskanju novih rešitev in usmeritvah delovanja si bo prizadevala razviti sodoben kooperativen knjižnični informacijski sistem. Prizadevala si bo pridobiti namensko zgrajene prostore (vizija sprejeta v Načrtu razvoja Centralne tehniške knjižnice Univerze v Ljubljani za obdobje 2009-2013 na 7. seji Sveta CTK 19. februarja 2009).

1.2.3 Opis dejavnosti CTK

Po 6. členu Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani (Uradni list RS 60/2003, dopolnitve: Uradni list RS, št. 44/07, Uradni list RS 90/2010) CTK opravlja naslednje dejavnosti:

a) kot javno službo izvaja:

- podporo študijskemu in raziskovalnemu procesu z izvajanjem knjižnične dejavnosti predvsem za študente, visokošolske učitelje in visokošolske sodelavce ter z izvajanjem konzorcijske nabave elektronskih informacijskih virov in upravljanjem konzorcijev za visokošolske, raziskovalne in druge organizacije v Republiki Sloveniji,
- sistematično zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva (knjige, revije, disertacije, raziskovalne naloge, standarde, patente, zbirke podatkov) v tiskani in elektronski obliki,
- zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih informacijskih virov,
- izdelovanje knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov,
- posredovanje bibliografskih in drugih informacijskih storitev in proizvodov,

- pridobivanje, usposabljanje ter informacijsko opismenjevanje uporabnikov,
- sodelovanje v programih informacijskega opismenjevanja visokošolskih zavodov,
- organiziranje seminarjev ter strokovnega izpopolnjevanja knjižničarjev, študentov ter drugih uporabnikov,
- medknjižnično izposajo ter posredovanje dokumentov,
- drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo.

b) poleg javne službe javni zavod opravlja še:

- raziskovalno in razvojno delo na področju bibliotekarstva in informacijske znanosti,
- opravlja druge informacijske storitve,
- zalaga, izdaja, tiska ter prodaja knjige in druge publikacije s področja svoje dejavnosti,
- organizira posvetovanja,
- fotokopira in opravlja druge oblike razmnoževanja,
- nudi zainteresiranim storitve v okviru svoje dejavnosti.

1.2.4 Zbirka knjižničnega gradiva

Preglednica 1: Knjižnična zbirka CTK na dan 31.1.2012

VRSTA GRADIVA	Stanje 31. 12. 2010	Pridobljeno 2011	Odpis 2011	Stanje 31. 12. 2011	Indeks 10/11
Monografije skupaj ¹	113.275	2.525	3.060	112.740	100
Periodične publikacije – letniki	27.281	634	1.986	25.929	95
Standardi	68.941	2.921	1.377	70.485	102
Neknjižno gradivo skupaj	2.613	169	15	2.767	106
Skupaj	212.110	6.249	6.878	211.921	100

1.2.5 Prostori in oprema knjižnice

Knjižnica domuje od leta 1994 v najetih prostorih na Trgu republike 3 v stolpnici TR3, kamor se je preselila, ko je Republika Slovenija prodala njeno nekdanjo vilo na Tomšičevi 7. Prvo pogodbo o najemu je sklenil Servis skupnih služb Vlade RS. Površina prostorov v TR 3 znaša neto **2528,54 m²**, od tega **630,58 m² skladišč**, okrog **1100 m² prostega pristopa s čitalnicami**, okrog **700 m² pisarn** in dodatno še **92 m² Nemške knjižnice**. Lokacija knjižnice je sorazmerno dobra, saj velik delež obiskovalcev prihaja s fakultet vzdolž Aškerčeve ceste. Prostori so primerni, le površina čitalnic in računalniških učilnic je premajhna, poglobitni problem pa je premajhno število študijskih mest. Knjižnica upravlja še s stanovanjem površine približno 56 m² na Adamičevi ulici 10 v Ljubljani. Knjižnica je primerno opremljena s knjižničnim pohištvo, pa tudi z računalniško, komunikacijsko in reprografsko opremo. V knjižnici je 43 računalnikov, ki so na voljo uporabnikom za uporabo informacijskih virov in ostalih storitev. Uporabniki, ki na svojih fakultetah dobijo geslo za brezžični priklop, se lahko od decembra 2005 brezžično priklopijo na internet tudi v CTK (ostali uporabniki lahko dobijo geslo tudi v CTK). Zaradi zgostitve postavitve gradiva v skladišču je bil leta 2006 del polic nadomeščen s kompaktnimi premakljivimi policami, še večji del pa v letu 2007.

V letu 2011 smo v sodelovanju z Direktoratom za investicije Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo (dalje MVZT) izvajali aktivnosti za pridobitev novih prostorov ter sodelovali pri programskih osnutkih za izgradnjo nove knjižnice. S tem bomo nadaljevali tudi

¹ Podatki le za standarde v nevezani obliki, ki jih ne obdelujemo v COBISS-u. Standardi vezani v knjižni obliki (Handbook, Taschenbuch) upoštevani pri monografijah.

v letu 2012. Naš cilj je, da bo knjižnica v novih prostorih delovala bolje ter tudi bolj racionalno kot v najetih prostorih. Poleg nekoliko večjega obsega skladišč ocenjujemo, da bi knjižnica potrebovala približno enkrat več čitalniških mest, da bi celoti zadostili potrebam naših uporabnikov.

1.2.6 Uporabniki CTK

1.2.6.1 Uporabniki

Uporabniki knjižnice so večinoma študentje UL in drugih univerz, ki predstavljajo okoli 84% vseh uporabnikov. Najpomembnejši segmenti uporabe knjižnice so:

- izposoja gradiva,
- uporaba storitev digitalne knjižnice,
- študij v prostorih knjižnice.

Naš cilj je, da bi bila knjižnica dostopna čim večjemu krogu uporabnikov. V ta namen s ponudniki literature in informacijskih virov želimo dosegati licenčne režime, ki omogočajo dostop najširšemu krogu uporabnikov. Po Uredbi o osnovnih storitvah knjižnic (Ur. l. RS št. 29/2003) so uporabniki CTK tisti, ki pridejo v prostore CTK (čitalnice, informacijske centre, medknjižnično izposajo, v predavalnico/učilnico) ali pa tisti, ki uporabljajo spletne storitve na daljavo (elektronske revije, elektronske knjige, elektronske slovarje, podatkovne zbirke in ostale licencirane informacijske vire v spletnem okolju) tudi z uporabo t.i. IP avtentikacije. Ker knjižnica upošteva načela univerzalne in čim lažje dostopnosti do dokumentov, vsebin ali informacij, za tovrstno uporabo virov in storitev ne zahteva včlanitve v knjižnico, ampak zadošča že dostop do računalnikov, ki so vključeni v IP avtentikacijo². Tako mnogi uporabniki – npr. študenti in profesorji, ki na fakultetah berejo elektronske revije in knjige, ki jih zagotavlja CTK, sploh ne vedo, da uporabljajo storitve CTK, CTK pa ne pozna njihovega števila. To je še posebej pomembno ob velikem porastu članic konzorcijev za dostop do mednarodne znanstvene literature. V letu 2011 je v konzorcije bilo vključenih 72 novih institucij (do leta 2010 22 vključenih institucij). Zato lahko število dejanskih uporabnikov le zelo grobo ocenimo na okrog 50.000, število potencialnih uporabnikov CTK oz. doseg storitev digitalne knjižnice pa presega 100.000 uporabnikov.

1.2.6.2 Člani knjižnice

Ker so po pogodbi z UL o zagotavljanju knjižničnih storitev in načinu obračunavanja članarine – vpisnine, na osnovi enotne študentske knjižnične izkaznice ter v skladu z Uredbo o osnovnih storitvah knjižnic (Ur.l. RS, št. 29/2003), vsi študenti UL tudi člani CTK, je imel CTK v letu 2011 53.608 članov, od katerih je tudi dobil del vpisnine v knjižnice, in še nekaj članov, vpisanih samo v CTK.

1.2.6.3 Obisk knjižnice

Število obiskovalcev lahko ocenimo po merjenem številu prehodov skozi vrata in z oceno pogostosti obiskov na okrog 25.000, ki so v letu 2011 opravili okoli 160.000 obiskov.

1.2.7 Opis organiziranosti CTK

1.2.7.1 Organi CTK

Organi CTK so določeni v 8. členu Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani (Uradni list RS 60/03 s spremembami in dopolnili).

² To pomeni, da se profesorjem, raziskovalcem in ostalim zaposlenim v organizacijah, vključenih v konzorcije CTK, za uporabo elektronskih virov in storitev CTK ni potrebno vpisovati v knjižnico, če želijo omenjene vire in storitve uporabljati iz računalnikov v IP okolju ene izmed organizacij. Za dostop od doma morajo uporabiti sisteme, ki ga posamezne organizacije uporabljajo za oddaljeni dostop in so z gesli povečini vezani na knjižnice.

Organi javnega zavoda so:

- Svet zavoda,
- direktor,
- Strokovni svet,
- drugi organi, določeni s statutom zavoda.

Organ upravljanja javnega zavoda je svet zavoda. Svet zavoda šteje sedem članov, od tega:

- tri predstavnike ustanovitelja,
- dva predstavnika UL,
- enega predstavnika uporabnikov knjižnice – študenta,
- enega predstavnika delavcev zavoda.

Svet zavoda določa:

- poslovno politiko in ukrepe za njeno izvajanje,
- finančni načrt javnega zavoda,
- načrt investicij in investicijskega vzdrževanja;

sprejema:

- letne in večletne programe dela in poročila o njihovi uresničitvi,
- statut javnega zavoda,
- interne akte o delovnih razmerjih,
- letno poročilo javnega zavoda,
- cenik storitev javnega zavoda,
- poročilo direktorja javnega zavoda;

odloča:

- o prodaji in nabavi osnovnih sredstev;

imenuje in razrešuje:

- direktorja javnega zavoda;

predlaga:

- ustanovitelju spremembo dejavnosti;

ter opravlja druge naloge v skladu s predpisi, tem sklepom in statutom.

Svet zavoda mora pridobiti soglasje ustanovitelja k statutu, letnemu programu dela in finančnemu načrtu javnega zavoda. O načinu razpolaganja s presežkom prihodkov nad odhodki odloča ustanovitelj na predlog sveta zavoda. Seja sveta zavoda je sklepčna, če je navzoča večina njegovih članov, sklepe pa sprejema z večino glasov navzočih članov. Za sprejem statuta in drugih splošnih aktov javnega zavoda, letnega programa dela in finančnega načrta je potrebna večina glasov vseh članov sveta zavoda.

Direktor:

- organizira in vodi delo ter poslovanje javnega zavoda,
- vodi strokovno delo javnega zavoda,
- predstavlja in zastopa javni zavod,
- predlaga poslovno politiko in ukrepe za njeno izvajanje,
- odgovarja za zakonitost dela,
- sprejema splošne akte, za katere ni pristojen drugi organ po zakonu ali po sklepu o ustanovitvi,
- organizira in usklajuje delovni proces,
- skrbi za izvajanje odločitev sveta zavoda,
- predlaga program dela,
- daje poročilo o delu in poslovanju,
- skrbi za materialno in finančno poslovanje,
- odloča o disciplinski odgovornosti delavcev,
- določi sistemizacijo delovnih mest,
- opravlja druga dela v skladu s predpisi, s sklepom o ustanovitvi in statutom.

Strokovni svet sestavlja osem članov, ki jih imenuje svet zavoda. Štiri člane imenuje na predlog direktorja izmed delavcev javnega zavoda, ki opravljajo nosilne poklice in zunanjih strokovnjakov s področja dela javnega zavoda, ostale člane pa na predlog ustanovitelja. Strokovni svet obravnava vprašanja s področja strokovnega dela javnega zavoda in daje direktorju ter svetu zavoda mnenja, predloge in pobude za reševanje teh vprašanj.

1.2.7.2 Notranja organizacija CTK

Po 17. členu Statuta CTK je notranja organizacija zavoda določena s Pravilnikom o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v CTK (sprejetim 23.12.2004).

V CTK-ju organizirane naslednje enote:

Oddelki:

1. Nemška knjižnica
2. Oddelek za izposajo
3. Oddelek za medknjižnično izposajo in posredovanje dokumentov
4. Oddelek za pridobivanje in obdelavo gradiva
5. Oddelek za razvoj in svetovanje
6. Specializirani informacijski centri za tehniko in naravoslovje

Službe:

1. Finančno-računovodska služba
2. Služba za informacijsko tehnologijo
3. Tajništvo knjižnice.

Delovna področja oddelkov so:

Nemška knjižnica:

- organizira in omogoča izposajo gradiva v čitalnico in na dom,
- nudi informacije in svetovanje s svojega področja,
- sodeluje v nacionalnem bibliografskem sistemu,
- strokovno obdeluje gradivo za svoje področje.

Oddelek za izposajo:

- organizira in izvaja izposajo gradiva iz fondov CTK-ja,
- skrbi za dostopnost gradiv,
- svetuje pri iskanju informacij in gradiv
- skrbi za ureditev knjižnega gradiva v prostem pristopu,
- organizira in usmerja izločanje gradiv in pravilno skladiščenje gradiv.

Oddelek za medknjižnično izposajo in posredovanje dokumentov:

- organizira in usklajuje vse vrste posredovanj dokumentov iz domačih in svetovnih virov,
- izvaja medknjižnično izposajo publikacij doma in s tujino,
- daje možnost reproduciranja avtorskih del za osebne potrebe uporabnikov v skladu z avtorskopravno zakonodajo.

Oddelek za pridobivanje in obdelavo gradiva:

- nabavlja - izvaja javna naročila za pridobivanje tiskanega in elektronskega knjižničnega gradiva,
- koordinira nabavo periodike v tehniškem krogu visokošolskih knjižnic,
- organizira zbiranje, bibliografsko obdeluje in vnaša podatke o periodiki, monografijah in bazah podatkov v COBIB,
- nudi strokovno pomoč delavcem v visokošolskih in specialnih knjižnicah.

Oddelek za razvoj in svetovanje:

- opravlja razvojne naloge za potrebe CTK-ja,
- spremlja in ocenjuje kakovost in uporabnost elektronskih informacijskih virov,
- izvaja postopke nabave elektronskih informacijskih virov,
- koordinira in vodi konzorcijsko nabavo in upravljanje elektronskih informacijskih virov,
- opravlja naloge s področja raziskovanja, svetovanja in izobraževanja uporabnikov in knjižničarjev,
- spremlja in proučuje problematiko na področju visokošolskega knjižničarstva s področja tehnike in naravoslovja.

Specializirani informacijski centri za tehniko in naravoslovje:

- skrbijo za razvoj tiskanih in elektronskih zbirk gradiva na področju kemije, matematike, fizike, astronomije, ekologije, proizvodnje, materialov, informatike, elektrotehnike, strojništva, arhitekture, umetnosti, gradbeništva in urbanizma ter drugih naravoslovnih ved,
- izvajajo informacijske poizvedbe iz domačih in svetovnih informacijskih virov,
- gradijo specializirane baze podatkov,
- skrbijo za vključevanje v mrežo specializiranih informacijskih sistemov v slovenskem in mednarodnem prostoru,
- vsebinsko obdelujejo gradivo,
- analitično obdelujejo in pripravljajo bibliografije raziskovalcev,
- urejajo domačo stran in intranet za zadolžena področja,
- skrbijo za razvoj tiskanih in elektronskih zbirk gradiva o domačih in mednarodnih standardih,
- izvajajo izposajo standardov v čitalnico.

Delovna področja služb so:

Finančno-računovodska služba:

- opravlja finančno-računovodska dela za CTK,
- pripravlja načrte s svojega področja,
- pripravlja finančna in druga poročila,
- zagotavlja racionalno porabo finančnih sredstev,
- izvaja obračun izplačila plač in drugih osebnih prejemkov.

Služba za informacijsko tehnologijo:

- skrbi za informacijsko in komunikacijsko opremo v knjižnici in za elektronske povezave znotraj knjižnice in izven (UL),
- zagotavlja informacijsko podporo za delo posameznih oddelkov,
- vzdržuje informacijski sistem CTK,
- podpira informacijsko vozlišče za sistem znanstveno tehniških informacij.

1.2.7.3 Pravice, obveznosti in odgovornosti javnega zavoda v pravnem prometu ter zastopanje

V skladu z 18. členom Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani nastopa CTK v pravnem prometu samostojno, v svojem imenu in za svoj račun, z vsemi pravicami in obveznostmi ter sklepa pravne posle za dejavnosti, določene v tem sklepu, brez omejitev. Le o načinu razpolaganja s presežkom prihodkov nad odhodki odloča ustanovitelj na predlog sveta zavoda. Knjižnica odgovarja za obveznosti iz prejšnjega odstavka s premoženjem, s katerim upravlja in razpolaga. Ustanovitelj odgovarja za obveznosti javnega zavoda do vrednosti premoženja, pridobljenega iz javnih sredstev, s katerim javni zavod upravlja in razpolaga.

Po 16. členu Statuta CTK knjižnico zastopa in predstavlja direktor. Direktor lahko s pisnim generalnim ali posebnim pooblastilom pooblasti drugo osebo za zastopanje v določenih zadevah.

1.2.7.4 Število zaposlenih in organizacijska struktura zavoda

Dne 31.12.2011 je bilo v CTK 44 zaposlenih delavcev.

CTK je v zadnjih dvajsetih letih močno zmanjšal število zaposlenih in sicer z 58 na 44 oz. za 25% ob tem, da smo močno razširili svoje programe na naslednja področja: prosti pristop, Nemška knjižnica, specializirana informatika na področju strojništva, OSIC za tehniko, konzorcijske nabava elektronskih informacijskih virov za slovenske univerze in ostale raziskovalne organizacije, podaljšan delovni čas knjižnice ipd.

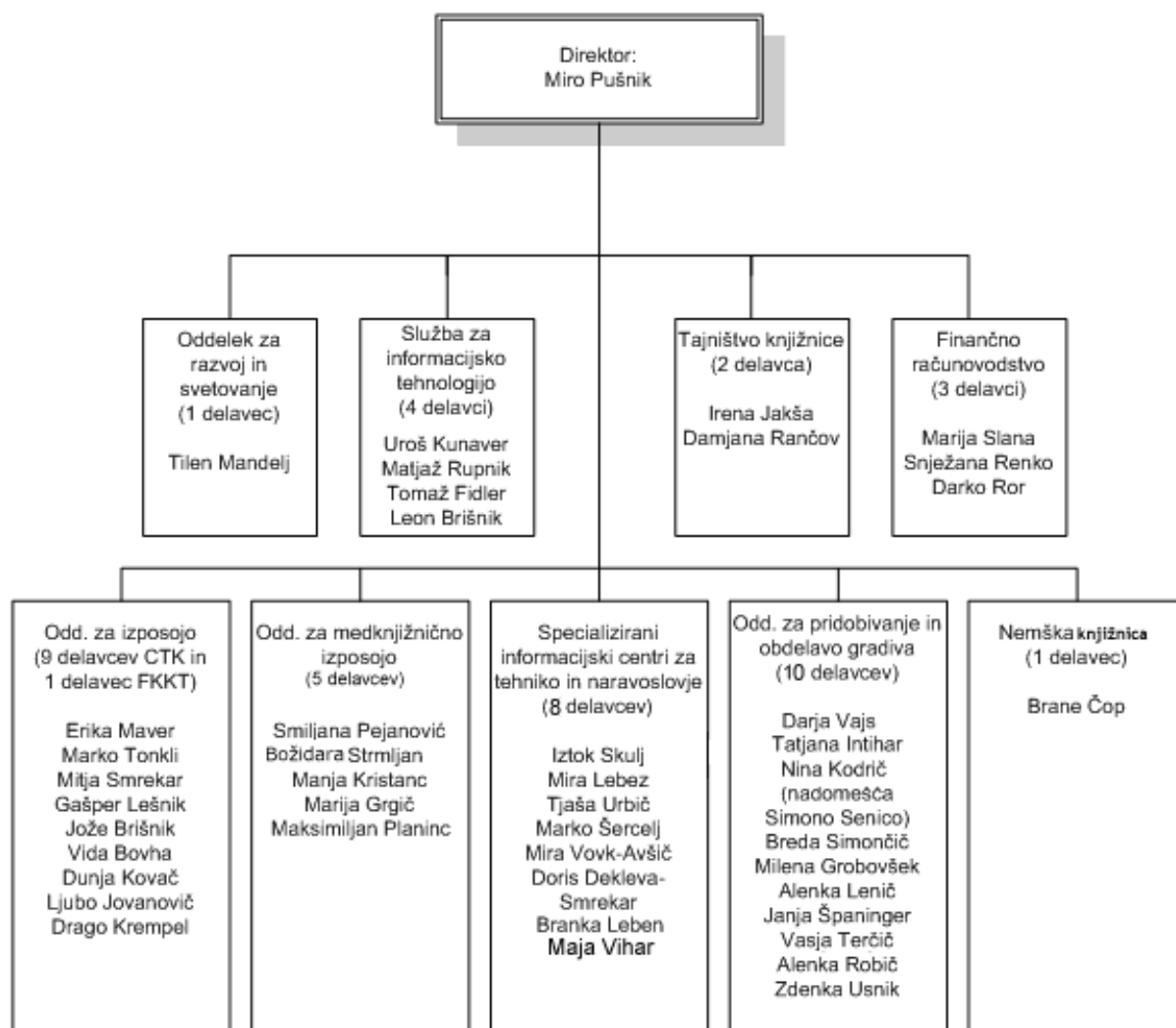
Spremembe v teku leta 2011 so bile: trije delavci so odšli (odpoved in zaposlitev pri novem delodajalcu), zaposlili smo enega novega delavca. Ni pa bilo nobenih upokojitev.

1.2.8 Odprtost knjižnice

Knjižnica je bila v letu 2011 odprta od 7.30 do 21.30, v soboto od 8.00 do 13.00, v letu 2012 pa je odprta ob delavnikih od 8:00 do 24:00, v soboto od 9.00 do 17:00, med počitnicami v juliju in prve tri tedne v avgustu pa ob delavnikih od 7:30 do 15:00, v soboto pa od 8:00 do 13:00. Ostali oddelki so za uporabnike odprti ob delavnikih od 8:00 do 15:00, po dogovoru z uporabniki pa tudi dlje. Odprtost knjižnice s 16 urami ob delavnikih in s 98 urami na teden pomeni, da je CTK najdlje odprta knjižnica v Sloveniji. Čas odprtja smo v 2011 s poskusnimi, še daljšimi, odpiralnimi časi optimizirali glede na potrebe uporabnikov in možnosti, ki jih imamo v okviru poslovanja na lokaciji TR3. Zato v 2012 že izvajamo

podaljšanje delovnega časa do 24.00 ure med delavniki ter do 17.00 ure ob sobotah, knjižnica bo na letni ravni odprta približno 800 ur dlje.

Preglednica 2: Organizacijska shema CTK 31.12.2011

1.2.9 Opis razvoja knjižnice

Knjižnica je bila ustanovljena 17. novembra 1949 pri tedanji Tehniški visoki šoli. Postopoma je pridobivala knjižnični fond in se po enem letu preselila v zgradbo dekanata na Tomšičevi 7, kjer je domovala več kot štirideset let. Ob rednem knjižničnem delu je bila posebej aktivna na področju informatike in dokumentalistike. Izdala je več izdaj Univerzalne decimalne klasifikacije in nekaj drugih publikacij. Od Narodne in univerzitetne knjižnice je pridobila dovoljenje za opravljanje matične službe za specialne knjižnice. Gospodarskim organizacijam je nudila nasvete pri vodenju in pomoč pri ustanavljanju novih knjižnic. Leta 1967 je knjižnica ustanovila službo za standarde. Med prvimi v Jugoslaviji je nabavila mednarodno podatkovno zbirko COMPENDEX, ki so se ji počasi pridružile še druge najpomembnejše podatkovne zbirke s področja tehnike in naravoslovja. Mednarodno podatkovno zbirko ICONDA dograjujejo informacijski specialisti CTK z zapisi slovenske produkcije že desetletja. Knjižnica je sodelovala z Računskim centrom Univerze v Mariboru pri razvoju COBISS-a in se kot prva knjižnica v Jugoslaviji priključila na javno omrežje za prenos podatkov.

Po osamosvojitvi je knjižnica izgubila številne uporabnike iz republik nekdanje Jugoslavije in po razpadu velikih gospodarskih organizacij tudi številne uporabnike iz gospodarstva Slovenije. Hkrati pa se je močneje osredotočila na UL, zato je skupno število uporabnikov vseskozi raslo. Ključni razvojni trenutek je bila preselitev knjižnice v večje in sodobnejše prostore na Trgu republike 3 leta 1994, saj je lahko šele tedaj ponudila svoje gradivo v prostem pristopu. Hkrati je razširila dejavnost z ustanovitvijo Nemške knjižnice (tedaj Nemške čitalnice), priključitvijo Specializiranega informacijskega centra za strojništvo s Fakultete za strojništvo in z integriranjem knjižnice Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo.

Tedanji direktor knjižnice je leta 1997 kot prvi v Sloveniji zaznal potrebo po konzorcijskih nabavah elektronskih revij. Po nekaj napornih letih usklajevanja želja potencialnih konzorcijskih članov in težkih pogajanjih z dobavitelji za ugodne pogoje, se je skupaj s predstavniki konzorcijskih članic pogodil za ugoden konzorcijski zakup najpomembnejšega servisa elektronskih revij za področja znanosti, tehnike in medicine za triletno obdobje 2001-2003. S tem so uporabniki UL, Instituta Jožef Stefan in Kemijskega instituta dobili dostop do okrog 1200 naslovov elektronskih revij. Nabor revij se je postopoma večal, h konzorcijem so počasi pristopali še drugi člani. V zadnjih letih je bil CTK koordinator najpomembnejše konzorcijske nabave petih najpomembnejših servisov tuje znanstvene periodike za UL in koordinator konzorcijske nabave za vse slovenske univerze in najpomembnejše inštitute. Skupno število vpogledov v elektronske revije in podatkovne zbirke pri vseh konzorcijskih članicah skupaj stalno narašča in je v letu 2010 preseгло 1 mio vpogledov v celotna besedila različnih vrst dokumentov.

CTK je v okviru svoje dejavnosti organiziral več posvetovanj specialnih knjižničarjev in dve posvetovanji visokošolskih knjižničarjev. Ves čas je aktivno sodeloval pri mednarodnih knjižničarskih združenjih in leta 1989 gostil mednarodno konferenco združenja knjižnic tehnoloških univerz IATUL ter leta 1997 v sodelovanju z IFLO mednarodno konferenco o vlogi knjižnic v gospodarskem razvoju.

Knjižnica si je vseskozi uspešno prizadevala za primerno tehnološko opremljenost in bila prva v Sloveniji pri mnogih tehnoloških novostih.

V zadnjem desetletju si je knjižnica močno prizadevala izboljšati sodelovanje in storitve za UL, posebej, ko po zakonu o visokem šolstvu iz leta 1993 ni bila več članica UL. Izstopajoči primeri so dobra rešitev problema knjižnice Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo, ko je le-ta izgubila svoje prostore za knjižnico, aktivnost pri načrtovanju in vodenju izvedbe enotne knjižnične izkaznice za študente UL ter namestitvev in upravljanje portala DiKUL z združevalnim iskalnikom in openURL povezovalnikom (v sodelovanju z NUK in UL). Knjižnica je leta 2003 sklenila z UL pogodbo o pridruženem članstvu in se tako po desetletju ponovno formalno povezala z nekdanjo ustanoviteljico.

Knjižnica si že praktično od ustanovitve močno prizadeva pridobiti nove ustrežnejše prostore za delovanje. Do leta 1990 je bila aktualna izgradnja nove CTK na več različnih lokacijah (Trg republike, Mirje), od začetka devetdesetih prejšnjega stoletja pa je aktualna rešitev prostorske problematike knjižnice v okviru projekta Univerzitetne knjižnice Ljubljana (UKL), ki pa se je zaradi različnih razlogov ob koncu 2009 vrnil na začetek t.j. na pripravo novega razpisa za projekt, iz katerega pa je CTK izpadel. V zvezi z rešitvijo prostorske problematike CTK je knjižnica vsa leta izvajala vrsto aktivnosti pri izdelavi programskih okvirov in strokovni argumentaciji izraženih potreb.

1.3 OPISNO POROČILO O IZVEDBI PROGRAMA IN DEJAVNOSTI

1.3.1 Kratek pregled dejavnosti knjižnice v 2011

V letnem programu dela 2011 smo pričakovali rahel upad klasičnih storitev v prostorih knjižnice ter ponoven porast uporabe virov in storitev CTK v elektronskem okolju. Naša pričakovanja so se uresničila.

Gre za to, da je knjižnica v skladu s trendi v visokošolskem knjižničarstvu beležila nadaljnji rahel upad izposoje tiskanega gradiva, močan porast uporabe virov in storitev digitalne knjižnice, ob tem, da obisk knjižnice ne upada oz. je v letu 2011 bil celo v rahlem porastu. Zagotavljanje ustreznega prostora za študij in oddih študentov med predavanji torej iz leta v leto postaja vedno bolj pomembna naloga knjižnice. To kliče k ponovnemu resnemu premisleku o gradnji novih prostorov za CTK.

Klasične storitve knjižnice v letu 2011 so večinoma ostale na ravni predhodnega leta. Število obiskov knjižnice se je nekoliko povečalo. Storitve izposoje na dom so v letu 2011 nekoliko upadle, pri storitvah posredovanja dokumentov in medknjižnične izposoje je bilo število realiziranih zahtevkov nekoliko manjše kot v letu 2010. Med registriranimi aktivnimi fizičnimi uporabniki knjižnice je bilo lani 84% študentov. Prav tako so na približno enakem nivoju kot v 2010 ostale informacijske storitve knjižnice. Nekateri pomembni segmenti informacijske dejavnosti (bibliografije raziskovalcev, verifikacija dokumentov) so celo porasli, kar je ob dejstvu, da gre za vsebinsko najzahtevnejše naloge, zanimiv podatek.

Strateško najpomembnejši dejavnosti knjižnice v letu 2011 sta bili konzorcijska nabava elektronskih revij (v nadaljevanju e-revije) ter upravljanje Digitalne knjižnice Univerze v Ljubljani (v nadaljevanju DiKUL) v sodelovanju z UL. Knjižnica je na razpisu Javne agencije za raziskovalno dejavnost za sofinanciranje nabave tuje literature pridobila znatna finančna sredstva za konzorcijske nabave e-revij za univerze in raziskovalne inštitute za leto 2011, tako da smo bili v letu 2011 zopet najuspešnejša slovenska knjižnica glede na obseg konzorcijskih nabav. Močno se je tudi povečalo število članov konzorcijev CTK. Če smo leta 2008 v konzorcije imeli vključenih 13 slovenskih raziskovalnih in akademskih institucij, je bilo v 2011 v naše konzorcije vključenih kar 72 organizacij. Mnoge od teh organizacij niti nimajo svoje knjižnice, kar potrjuje naša predvidevanja, da bodo tehnološke možnosti, ki jih zagotavlja sodobno elektronsko okolje, bistveno racionalizirale storitve na področju znanstvenega informiranja.

Elektronske storitve knjižnice so se v letu 2011 zopet močno povečale, tako z vidika uporabe obstoječih orodij za dostop do elektronskih dokumentov (uporaba informacijskega portala DiKUL, openURL povezovalnika ipd.) kot tudi z vidika uporabe primarnih dokumentov samih. V letu 2011 smo beležili skupno več kot 2 milijona uporab posameznih informacijskih virov, od tega na UL nekaj več kot 1.3 milijona. Največ vpogledov je bilo v celotna besedila člankov v elektronskih revijah, v poglavja elektronskih knjig ter v gesla slovarjev.

Knjižnica se je poleg strateškim dejavnostim posvečala tudi vsakdanjim opravilom: zagotavljanju prijetnega vzdušja v pogosto prepolnih čitalnicah, stalnemu posodabljanju kataloga, vzdrževanju zbirk, inventuri gradiva, izločanju ter obdelavi preseljenega starejšega gradiva, verifikaciji in kategorizaciji znanstvenih dokumentov in obsežnemu usposabljanju uporabnikov.

Treba je poudariti, da je knjižnica vse zadane cilje in naloge uspešno opravila kljub dejstvu, da je kadrovsko močno podhranjena. Zmanjševanje števila zaposlenih v zadnjih dvajsetih letih za 25% ob številnih novih programih, ki jih je knjižnica v tem času začela izvajati (prosti pristop do gradiva, storitve digitalne knjižnice, konzorcijska nabava, storitve Osrednjega informacijskega centra za tehniko, Nemška knjižnica in druge) pomeni, da so zaposleni za doseg zastavljenih ciljev morali izkazati veliko mero truda, prizadevnosti in strokovnosti.

1.3.2 Opis vplivov na delovanje knjižnice

Dinamika sprememb na področju knjižničarstva v zadnjih letih je izjemna. Na delovanje knjižnic je v zadnjih dveh letih močno vplivala gospodarska kriza. V zadnjem desetletju pred gospodarsko krizo so visokošolske knjižnice doživele številne spremembe v svojem poslovanju, s tem pa so se povečevali proračuni knjižnic. Spremembe pri poslovanju visokošolskih knjižnic so bile predvsem v prehodu na elektronsko poslovanje v spletnem okolju. V zadnjih letih so visokošolske (in tudi ostale) knjižnice po dolgih letih v stanju, ko morajo po dolgih letih usklajevati zmanjševanje svojih proračunov s potrebami uporabnikov. Te so se v zadnjih letih v skladu z možnostmi močno spremenile. Prihajamo torej v situacijo, ko bodo knjižnice morale iznajti novo poslovno formulo, kako ob zmanjšanju financiranja zadostiti velike apetite uporabnikov (Jubb, Michael, Challenges for Libraries in Difficult Economic Times: Evidence from the UK, dostopno na <http://liber.library.uu.nl/publish/articles/000497/article.pdf>).

Raziskava The Economic Downturn And Libraries (dostopno na <http://www.ucl.ac.uk/infostudies/research/ciber/charleston-survey.pdf>) proučuje pričakovanja javnih knjižnic glede sprememb proračunov ter možne odgovore za zagotavljanje čim večjega obsega virov in storitev za uporabnike v skladu z omejenimi finančnimi možnostmi. Znanstvene knjižnice največje zmanjšanje proračunov pričakujejo pri nabavi informacijskih virov, ki v tovrstnih knjižnicah predstavljajo največji izdatek v strukturi celotnih izdatkov. Možna so tudi manjša zmanjšanja izdatkov v vseh ostalih postavkah proračunov (osebje, storitve, infrastruktura).

Pri nabavi in zagotavljanju dostopa do informacijskih virov v visokošolskih knjižnicah predstavlja največji delež v strukturi izdatkov za nabavo izdatek za znanstvene revije. Možna rešitev na tem področju je v intenzivnem povezovanju v nabavne konzorcije, v prehodu na "e-only" poslovne modele licenciranja ter v intenzivnem vključevanju storitev posredovanja in dobave virov v poslovanje konzorcijev. S tovrstnimi aktivnostmi smo v CTK pred nekaj leti že začeli, zato smo na problem sorazmerno dobro pripravljeni. Možno delno rešitev na tem področju vidimo tudi v razvoju poslovnega modela odprtega dostopa.

Pričakovanja so, da bodo sistemi za vrednotenje znanstvenega dela tudi v prihodnosti v dobršni meri temeljili na bibliometričnih kazalnikih, kar pomeni, da bo navkljub spremenjenim poslovnim modelom na tem področju še vedno prevladoval monopol velikih založb znanstvene literature. Cene mednarodne znanstvene literature se bodo še vnaprej povečevale v skladu z dosedanjimi trendi, ki na letni ravni predstavljajo povečanje za 3% do 5%. (Periodical Price Survey 2011, http://www.libraryjournal.com/lj/ljprintcurrentissue/890009-403/periodicals_price_survey_2011.html.csp). Vendarle pa je kljub navidez nepopustljivim stališčem založnikov prihaja do nekaterih sprememb poslovnih modelov v smeri, ki knjižnicam omogoča, da lahko tudi v težjih pogojih financiranja nabave literature uporabnikom zagotovijo ustrezen fond gradiva. To je še posebej pomembno na področju zagotavljanja dostopa do elektronskih knjig, kjer založniki do sedaj niso bili uspešni in se s spremenjenimi poslovnimi modeli poskušajo prilagoditi zahtevam in finančnim možnostim visokošolskih knjižnic.

V zadnjem času je razmahu elektronskih revij sledil razmah elektronskih knjig (v nadaljevanju e-knjig). Temu smo sledili tudi v CTK. Po nabavi velikega paketa e-knjig servisa Springer v letu 2008 smo nadaljevali s paketno nabavo e-knjig servisov Springer ter ScienceDirect ter z nabavo e-knjig v okviru servisov Ebsco Host eBooks in Safari Books. Uporaba e-knjig je manjša od e-revij, pričakujemo pa, da se bo razlika v uporabi postopoma manjšala (Perceptions of Libraries and Information Resources, 2005. Dostopno na <http://www.oclc.org/reports/2005perceptions.htm>). Problem je, da pri e-knjigah večinoma za znanstvene monografije. Elektronske knjige se bodo predvsem med dodiplomskimi študenti (ki pa predstavljajo največjo uporabniško skupino visokošolskih knjižnic) začele bolj uporabljati, ko bodo založbe omogočile dostop do učbenikov in priročnikov, kar zaenkrat še ni primer.

Pri izdatkih za osebje so visokošolske knjižnice postavljene pred zahtevo financierjev po zmanjševanju števila zaposlenih. Možne metode za doseg tega cilja so zamrznitev novega zaposlovanja, nezasedbo delovnih mest ob upokojitvah ter druge metode mehkega zmanjševanja števila zaposlenih. Ob tem se seveda poraja vprašanje, do kod lahko tako zmanjševanje gre, ne da bi pri tem morali zmanjševati obseg in kakovost storitev. Ob tem se poraja tudi vprašanje prioritete ob morebitnem zmanjševanju obsega storitev.

V CTK s tovrstnimi sorazmernimi zmanjševanji proračuna srečujemo že nekaj let. CTK je v zadnjih dvajsetih letih močno zmanjšal število zaposlenih in sicer z 58 na 44 (za 25%) ob tem, da smo močno razširili svoje programe. V letu 2011 smo število zaposlenih uspeli zmanjšati za 2 EPZ oz. za nekaj več kot 4%. Zmanjševanje števila zaposlenih v skladu s predvidenimi varčevalnimi ukrepi Vlade Republike Slovenije na področju javnih financ načrtujemo tudi v 2012. Enostavnih odgovorov, na kak način ob zmanjševanju števila zaposlenih obdržati enak obseg in kakovost storitev, ni. Ena možnost je vključevanje cenejših zunanjih virov v izvajanje storitev na področjih, kjer je to mogoče. Druga možnost je racionalizacija postopkov izvajanja storitev.

S povečevanjem nabave elektronskega gradiva se bodo zmanjševali izdatki za osebje v knjižnicah. Še posebej pomembna je konzorcijska nabava gradiv. To potrjujejo tudi rezultati vsakoletne raziskave BIX – Der Bibliotheksindex, <http://www.bix-bibliotheksindex.de>) ter konec koncev tudi rezultati CTK na tem področju. V letu 2011 je manj kot 5 EPZ v CTK v okviru konzorcijev zagotovilo dostop do 7 paketov elektronskega gradiva za več kot 70 slovenskih institucij. Proračun za elektronsko gradivo v marsikateri knjižnici predstavlja več kot 60% celotnega proračuna za gradivo, v CTK celo več kot 80%. Vendar pa so za nabavo in upravljanje elektronskih informacijskih virov potrebni številni formalni in organizacijski postopki, ki od zaposlenih terjajo številna dodatna znanja s področja informatike, javnega naročanja ter veliko drugih veščin (pogajanja, poznavanje poslovnih modelov na tem področju ipd.), kar skupina za izvajanje tovrstnih nalog v CTK dobro obvlada.

Konzorcijsko povezovanje je postalo temeljna organizacijska metoda za doseganje boljših izhodišč pri nabavi mednarodne znanstvene literature. Poznamo tri tipe povezovanj v konzorcije. V Sloveniji se je uspešno uveljavil sistem nacionalnih decentraliziranih konzorcijev, pri katerem imajo knjižnice iz okolja znanstvenega informiranja sorazmerno velik vpliv na izbor gradiva za financiranje. To je v okolju omejenih finančnih možnosti velikega pomena (Mandelj, T., Pušnik, M., Južnič P., Konzorcijsko delovanje in sredstva za mednarodno znanstveno literaturo in baze podatkov v Sloveniji za leto 2010, Knjižnica, 54(2010)3, str. 36-52).

Navkljub uspešnemu konzorcijskemu povezovanju knjižnic pri intenzivnem vpeljevanju elektronskih informacijskih virov v znanstvene knjižnice pa pričakujemo, da bo gospodarska kriza v naslednjih letih še močneje vplivala na poslovanje visokošolskih knjižnic. Visokošolske knjižnice bodo morale ponovno intenzivneje razvijati nekatere poslovne modele, še posebej bodo v spremenjenih okoliščinah do izraza spet prišli servisi za posredovanje dokumentov v kombinaciji s poslovnim modelom "pay per view". CTK ima dobro razvit servis za izvajanje tovrstnih nalog, še posebej ugodna okoliščina je, da se lahko Oddelek za medknjižnično izposajo in posredovanje dokumentov ustrezno vključuje v delovanje konzorcijev. Ker servisiranje tovrstnih storitev poteka v elektronskem okolju, je lahko posredovanje dokumentov pomembno dopolnilo ob morebitnih okrnjenih naročninah na elektronske informacijske vire v naslednjih letih.

Pričakovanja so tudi, da bo knjižnica kot fizični prostor ponovno pridobivala na veljavi. Raziskave so ugotovile, da so visokošolske knjižnice navkljub dejstvu, da imajo raziskovalci in študentje dostop do elektronskih informacijskih virov od vsepovsod v kampusu, osrednja institucija, ki z uporabo novih informacijskih tehnologij v kombinaciji s tradicionalnimi viri znanja uspešno podpirajo sodobne vzorce učenja, poučevanja in raziskovanja (Freeman, G.

(2005). *The Library as Place: Changes in Learning Patterns, Collections, Technology, and Use*. V *Library as Place: Rethinking Roles, Rethinking Space* (str.2-9). Washington DC: Council on Library and Information Resources. Pridobljeno 17.7.2011 s spletne strani: <http://www.clir.org/pubs/reports/pub129/pub129.pdf>). Visokošolske knjižnice so ob tranziciji zagotavljanja virov in storitev v sodobno elektronsko okolje ter ob upadu uporabe tiskanih virov in ostalih klasičnih storitev pred hudo dilemo, na kak način implementirati nov model poslovanja. Poiskati je treba model, ki bo presegel dosednji tradicionalni model osredotočenosti knjižnic na zbirke gradiva in na sisteme za dostop do informacij ter se bolj osredotočiti na druge, predvsem socialne, vidike, ki bi jih lahko s svojim delovanjem v izbranem okolju pokrili. V zvezi z temi vprašanji je še posebej pomembno omeniti, da nekatere raziskave ugotavljajo presenetljivo dejstvo, da mlajše uporabniške skupine raje uporabljajo tradicionalne modele organizacije visokošolskih knjižnic kot njihovi starejši vrstniki. Razlog za to je verjetno v tem, da prihajajo iz okolja, prežetega z hrupom ter z nenehnimi motečimi signali. Po drugi strani pa v tihih čitalnicah vendarle niso v celoti izolirani od kolegov in imajo občutek, da pripadajo tej učeči se skupini (Antell, K., Engel, D. (2006). *The Essence of Academic Library as Place*. *College & Research Libraries*, 67, 536-554).

Zelo pomembna razlika, nastala kot rezultat tehnoloških in socialno ekonomskih sprememb, je v hitrem povečevanju razlik med posameznimi tipi knjižnic, ki odražajo tudi razlike med potrebami različnih uporabniških skupin (Webb, Terry. *Re-membering libraries: essays on the profession*, 2009, delni dostop na Google Books). Tako se na področju visokošolskih knjižnic standardna delovna opravila zaposlenih bistveno razlikujejo od opravil v splošnih in ostalih knjižnicah (Applegate, Rachel. *What should "librarians" know? Current data on support staff roles and competencies*, 2009. Dostopno na <http://hdl.handle.net/1805/1921>).

Posledica teh sprememb so spremenjeni uporabniški stili sodobnih uporabnikov v znanstvenem informiranju. Za knjižnice iz okolja znanstvenega informiranja je izjemnega pomena, da svojim uporabnikom zagotovijo ustreznega okolja za uporabo virov in storitev knjižnic t.j. namestitve sodobnih knjižničnih informacijskih portalov, namestitve openURL povezovalnikov v spletne iskalnike ipd. (Perceptions of Libraries and Information Resources, 2005. Dostopno na <http://www.oclc.org/reports/2005perceptions.htm>).

Iz vsega navedenega sledi, da bo prihodnje veliko sprememb glede nalog sodobnih visokošolskih knjižnic. Te naloge bodo usmerjene v licenciranje gradiva, v zagotavljanje okolij za dostop do licenciranih gradiv, v servise za posredovanje dokumentov ter v obveščanje in usposabljanje uporabnikov. Za tovrstna dela je potreben bistveno širši spekter znanj, kot jih omogočajo klasični programi usposabljanja za bibliotekarje. Zato bo treba veliko truda vložiti v strokovno izpopolnjevanje in usposabljanje zaposlenih ter spremljanje omenjenih dinamičnih sprememb.

1.3.3 Uporabniki, obiskovalci in člani knjižnice

Značilnosti v letu 2011:

- **7.600 registriranih aktivnih članov oz. 9% manj kot v 2010,**
- **160.000 obiskovalcev oz. 4% več kot v 2010,**
- **2.230 na novo vpisanih članov oz. enako kot v 2010,**
- **84% registriranih aktivnih članov je bilo rednih, izrednih in podiplomskih študentov.**

Uporabniki knjižnice

Uporabniki knjižnice so večinoma študentje Univerze v Ljubljani (dalje UL), ki predstavljajo okoli 84% vseh uporabnikov. Najpomembnejši segmenti uporabe knjižnice so:

- izposoja gradiva,
- uporaba storitev digitalne knjižnice,
- študij v prostorih knjižnice.

Naš cilj je, da bi bila knjižnica dostopna čim večjemu krogu uporabnikov. V ta namen s ponudniki literature in informacijskih virov želimo dosegati licenčne režime, ki omogočajo dostop najširšemu krogu uporabnikov. Po 4. členu Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic (Ur. l. RS št. 29/2003) so uporabniki CTK tisti, ki pridejo v prostore CTK (čitalnice, informacijske centre, medknjižnično izposajo, v predavalnico/učilnico) ali pa tisti, ki uporabljajo spletne storitve na daljavo (elektronske revije, elektronske knjige, elektronske slovarje, podatkovne zbirke in ostale licencirane informacijske vire v spletnem okolju) tudi z uporabo t.i. IP avtentikacije³. Ker knjižnica upošteva načela univerzalne in čim lažje dostopnosti do dokumentov, vsebin ali informacij, za tovrstno uporabo virov in storitev ne zahteva včlanitve v knjižnico, ampak zadošča že dostop do računalnikov z IP številkami, iz katerih lahko uporabniki v skladu z licenčnimi določili uporabljajo različne elektronske informacijske vire. Tako mnogi uporabniki – npr. študenti in profesorji, ki na fakultetah – uporabljajo elektronske informacijske vire, ki jih zagotavlja CTK, na način, da sploh ne vedo, da uporabljajo storitve CTK. Prav tako CTK ne more natančno določiti števila tovrstnih uporabnikov. To je še posebej pomembno ob skokovitem porastu članic konzorcijev za dostop do mednarodne znanstvene literature. V letu 2011 in 2012 se v konzorcije CTK vključuje veliko več institucij, kot doslej (do leta 2010 22 vključenih institucij, pred tem še nekoliko manj). Zato lahko število dejanskih uporabnikov le zelo grobo ocenimo na okrog 45.000, število potencialnih uporabnikov CTK oz. doseg storitev digitalne knjižnice pa presega 100.000 uporabnikov.

Člani knjižnice

Ker so po pogodbi z UL o zagotavljanju knjižničnih storitev in načinu obračunavanja članarine – vpisnine, na osnovi enotne študentske knjižnične izkaznice ter v skladu z Uredbo o osnovnih storitvah knjižnic, vsi študenti UL tudi člani CTK, je imel CTK v letu v 2011 53.608 članov, od katerih je tudi dobil del vpisnine v knjižnice, ter 1.409 članov, vpisanih samo v CTK.

Obiskovalci knjižnice

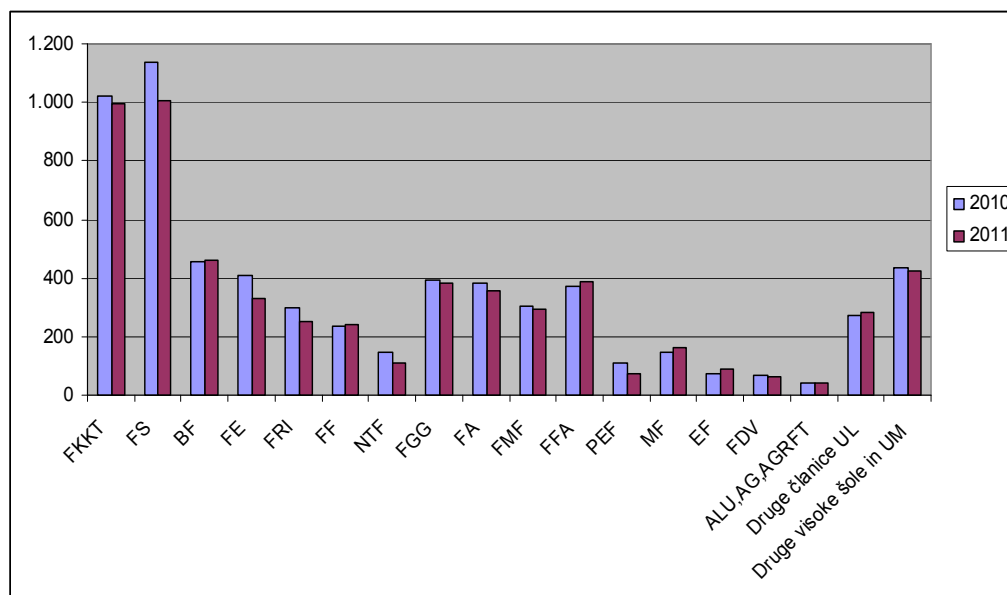
Število obiskovalcev lahko ocenimo po merjenem številu prehodov skozi vrata in z oceno pogostosti obiskov na okrog 25.000, ki so v letu 2011 opravili okoli 160.000 obiskov.

Registrirani aktivni uporabniki

Med registrirane aktivne uporabnike štejemo le tiste, ki imajo vsaj eno transakcijo registrirano s sistemom COBISS v tekočem letu ali izposajo v Nemški knjižnici.

V Oddelku izposoje je bilo v letu 2011 7.164 registriranih aktivnih uporabnikov (z vsaj eno zabeleženo transakcijo – izposajo, podaljšanje gradiva ali rezervacijo v sistemu COBISS v 2011) in 405 članov v Nemški knjižnici, skupno torej 7.569 od tega okrog 85% študentov. Na novo vpisanih članov v Oddelku izposoje je bilo 2.147 članov, v Nemški knjižnici 83 članov, skupno torej 2.230. Število registriranih aktivnih uporabnikov je bilo v primerjavi z letom 2010 za 9% manjše. Manjše število registriranih uporabnikov je predvsem zaradi manjšega števila registriranih uporabnikov v Nemški knjižnici. Menimo pa tudi, da je manjše število aktivnih uporabnikov posledica manjšega zanimanja uporabnikov za klasično tiskano gradivo zaradi večje ponudbe elektronskega gradiva po spletu in zaradi večje dostopnosti tiskanih učbenikov.

³ To pomeni, da se profesorjem, raziskovalcem in ostalim zaposlenim v organizacijah, vključenih v konzorcije CTK, za uporabo elektronskih virov in storitev CTK ni potrebno vpisovati v knjižnico, če želijo omenjene vire in storitve uporabljati iz računalnikov v IP okolju ene izmed organizacij. Za dostop od doma morajo uporabiti sisteme, ki ga posamezne organizacije uporabljajo za oddaljeni dostop in so z gesli povečini vezani na knjižnice.

Slika 1: Registrirani aktivni uporabniki CTK - študenti v obdobju 2010-2011

Največ aktivnih uporabnikov CTK je aktivnih uporabnikov iz Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo, kar je pričakovano zaradi integriranega delovanja CTK in knjižnice FKKT. Tudi več študentov iz naravoslovno tehniških fakultet je pričakovano podatek. Zanimivo pa je, da je v CTK bilo v 2011 registriranih veliko študentov Medicinske fakultete.

1.3.4 Razvoj knjižnične zbirke

Značilnosti v letu 2011:

- **zakup in nakup 6.247 (od tega 6.138 v konzorcijih) naslovov e-revij oz. 81% več kot v 2010,**
- **prirast 1.966 e-knjig in povečanje fonda e- knjig na 22.387 naslovov oz. 10% več kot v 2010,**
- **6.249 pridobljenih enot (nakup, dar) klasičnega knjižničnega gradiva oz. 11% manj kot v 2010.**

V letu 2011 smo pridobili 2.610 tiskanih monografskih publikacij (10% manj več kot v letu 2010). Od tega je znašal nakup 2.417 tiskanih knjig (14% več kot v letu 2010), z darovi pa smo pridobili 193 knjig (za 57% manj kot v 2010). Poleg monografskih publikacij smo kupili še 584 letnikov tiskanih revij (479 tujih in 105 slovenskih), kar je 5% več, kot v letu 2010. Kupili smo še 195 naslovov neknjižnega gradiva oz. 44% manj, kot leto poprej.

Za lastno zbirko smo pridobili smo tudi 2.921 standardov oz. 20% manj, kot v 2010. Skupno je bilo pridobljeno 6.355 enot (9% manj kot v letu 2010) vsega tiskanega knjižničnega gradiva s standardi vred. Manjša nabava tiskanega gradiva gre predvsem na račun manjšega nakupa standardov za svojo lastno zbirko.

V letu 2011 je bilo zakupljenih 6.247 naslovov e-revij (porast za 81%), od tega 6.138 v okviru konzorcijev. Nadaljevali s paketno nabavo e-knjig, ki je v letu ki je z nakupom 1.966 novih elektronskih knjig znašal 22.387 enot (porast za 10%).

Gradivo Nemške knjižnice, ki obsega 6.047 enot gradiva (2% več. Kot v letu 2010), je last Goethejevega instituta.

1.3.5 Konzorcijska nabava in upravljanje ter uporaba storitev konzorcijev

Značilnosti v letu 2011:

- **1.330.321 prenosov celotnih besedil oz. 21% več kot v letu 2010,**
- **2,70 EUR na vpogled v celotno besedilo oz. 27% manj kot v 2010,**
- **več kot 60% vse uporabe storitev konzorcijev CTK prihaja z UL,**
- **več kot 70 članic konzorcijev,**
- **uspešna vključitev fondov e-gradiv konzorcijev CTK v E-links in Metaskalnik.**

CTK je v letu 2011 koordinirala in upravljala 7 konzorcijev mednarodne znanstvene literature v Sloveniji. To so servisi elektronskih revij založb American Chemical Society, IEEE, Wiley - Blackwell, Springer, Elsevier, IOS PRESS in JSTOR. V okviru konzorcijev CTK je bilo dostopnih 6.138 znanstvenih revij oz. 79% več, kot v 2010 in 23.387 elektronskih knjig oz. za 11% več, kot v 2010.

V letu 2011 smo v okviru konzorcijev CTK uspešno zaključili vsa pogajanja za leto 2012. V 2011 je bilo prvo leto poslovnega modela "e-only" v paketu Springer, uspešno smo podaljšali pogodbe za servis Wiley. Ob tem se je povečalo število organizacij, vključenih v naše konzorcije. V letu 2011 je bilo v konzorcije CTK vključenih 72 visokošolskih raziskovalnih in drugih organizacij, večina novih članic se je vključila v konzorcij Springer.

Preglednica 3: Uporaba storitev konzorcijev CTK in izdatki v obdobju 2006-2011

Leto	Sredstva ⁴	Št. uporab cel. besedil	Cena/uporaba
2006	2.030.706	465.522	4,36
2007	2.259.941	558.406	4,05
2008	2.619.742	625.444	4,19
2009	2.781.941	829.576	3,35
2010	3.734.256	1.140.633	3,27
2011	3.598.721	1.330.321	2,70

Kot vidimo v preglednici 3, se število uporab celotnih besedil od leta 2006 povečuje. Uporaba elektronskih informacijskih virov je odvisna od ponudbe kot tudi od usposobljenosti uporabnikov. Po naši oceni je ponudba dobra, o čemer pričajo podatki o uporabi SFX openURL povezovalnika, kjer je od skoraj 2 milijonov prikazanih servisov kar četrtnina vseh servisov z dostopnimi celotnimi besedili. Tudi usposobljenost uporabnikov je dobra. Pričakujemo, da se bo vsakoletna rast uporabe ustavila in bo na podobni ravni kot sedaj. V 2011 smo pri nekaterih servisih, katerih uporaba je v preteklosti skokovito naraščala, opazili stagnacijo uporabe.

Razpis Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (v nadaljevanju ARRS) za sofinanciranje tuje znanstvene literature in baz podatkov za leto 2012, ki je potekal spomladi in poleti 2011, je zaradi zahtevne metodologije pri vrednotenju in podpori konzorcijev terjal veliko energije in strokovnega dela. Poleg vsakoletnih opravil pri prijavi na razpis smo morali opraviti veliko dela pri iskanju novih potencialnih članov konzorcijev.

Uporabniki konzorcijev so v 2011 so uporabili 1.330.321 celotnih besedil iz različnih vrst elektronskih informacijskih virov oz. 17% več, kot v 2010. Celotna vrednost konzorcijev (vključno s tiski, ki so bili podlaga za e-dostop) je bila 3.598.721 EUR (v letu 2010 3.734.256

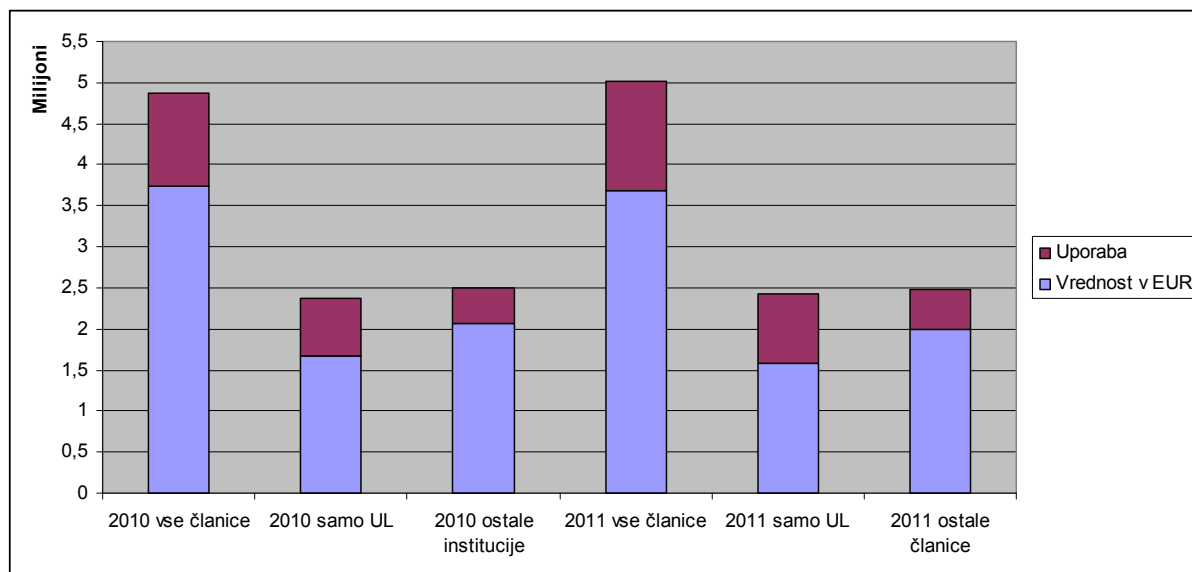
⁴ Všet tudi izdatek za tiskane izvode revij, kjer so le te podlaga za elektronski dostop.

EUR). Cena na vpogled je prvič do sedaj padla pod 3 EUR in je v letu 2011 znašala 2,70 EUR. Prevladujejo predvsem celotna besedila člankov iz znanstvenih revij, manj pa so uporabljane e-knjige in e-zborniki. To je tudi v skladu s pričakovanji. Pričakujemo, da se bo delež uporabe elektronskih knjig v bodoče povečeval, ne bo pa dosegel ravni uporabe e-revij. Možni razlogi za to so: sorazmerno zelo majhen konzorcijski nakup e-knjig, nedorečeni poslobnimi modeli pri e-knjigah, otežen vnos e-knjig v knjižnične kataloge ipd.

Največji uporabnik konzorcijev CTK je UL – v 2011 je na UL bilo 847.163 prenesenih člankov e-revij in poglavij e-knjig oz 21% več kot v 2010. Vrednost konzorcijev na UL je bila 1.587.187 EUR (v letu 2010 1.674.548), cena uporabljenega celotnega besedila je bila torej 1,87 EUR (v 2010 2,38 EUR), kar je po vseh, nam poznanih strokovnih, kriterijih zelo dober rezultat.

Vse ostale vključene institucije so v 2011 beležile sledečo uporabo konzorcijskih virov: 483.358 prenesenih člankov e-revij in poglavij e-knjig oz 10% več kot v 2010. Vrednost deleža konzorcijev vseh ostalih članic je znašala 2.002.534 EUR (v 2010 2.059.708 EUR), cena uporabljenega celotnega besedila je bila torej 4,14 EUR (v 2010 4,69 EUR).

Delež uporabe storitev konzorcijev CTK na UL v celotni uporabi konzorcijev CTK znaša 64%. Delež vrednosti konzorcijev UL v celotni vrednosti konzorcijev pa znaša 44%. Ugotovimo torej lahko, da je intenzivnost uporabe elektronskih informacijskih virov največja na UL. 44% vloženih sredstev zagotavlja 64% uporabe. Razlogi za to so različni. V letu 2011 so bile narejene raziskave uporabniških navad pri uporabi informacijskih virov pri izvajanju raziskovalne dejavnosti, morda bi nadaljnje raziskave na tem področju odkrile razloge za tovrstne razlike med različnimi organizacijami.

Slika 2: Vrednost konzorcijev ter uporaba: celotni konzorciji, le UL ter ostale članice

V 2011 so v okviru poslovnega modela "e-only" delovali servisi Springer, IEEE, ACS in JSTOR. Pri ostalih treh servisih se pripravljamo na prehod na "e-only". Pri tem nas ovirajo nekatere zakonske podlage (nabavi elektronskih informacijskih virov nenaklonjena davčna zakonodaja, metodologija ocenjevanja prijav na razpis ARRS, neurejene razmere na področju repozitorija znanstvenih del ipd.).

Kljub temu, da večina uporabe znanstvenih revij poteka v elektronski obliki, pa je le 40% vseh izdatkov v konzorcijih CTK bilo namenjeno za e-dostop, 60% pa za tiskane revije, kjer so te pogoj za organizacijo konzorcija. Če bomo v Sloveniji tudi v prihodnje želeli obdržati

obstoječi nivo dostopa do tuje znanstvene literature, bomo morali postopoma v vseh konzorcijih preiti na "e-only", saj ponudniki v tem poslovnem modelu nudijo bistveno boljše pogoje in cene. Ob tem pa bo treba spremeniti davčno zakonodajo, ki je izrazito nerazvojno naravnana in e-vire v primerjavi s tiskanimi viri obravnava restriktivno. V nekaterih primerih se prehod na "e-only" izplača že ob sedanjih restriktivnih davčnih obravnavah elektronskih informacijskih virov.

V 2011 smo veliko truda vložili tudi v zagotavljanje ustreznih pogojev za uporabo storitev konzorcijev CTK. Fonde e-revij in e-knjig konzorcijev CTK smo v sodelovanju z IZUM-om uspešno vključili v informacijski portal Metaiskalnik, ki deluje na enaki programski platformi kot portal DiKUL. Na tak način imajo vsi naši uporabniki konzorcijev možnost uporabe enotnega okolja za uporabo e-revij in drugih virov.

Nadaljevali smo tudi sodelovanje z Arnesom za vključitev konzorcijev CTK v federacijo AAI za enoten sistem avtentikacije in avtorizacije pri uporabi spletnih aplikacij. Na tak način bomo poskušali našim uporabnikom omogočiti enoten standard za oddaljeni dostop. S ponudniki znanstvene literature smo začeli tudi s pogovori za vzpostavitev hibridnega modela odprtega dostopa za članke, ki so financirani v okviru raziskovalnih projektov ARRS in drugih javnih raziskovalnih projektov v Republiki Sloveniji.

1.3.6 Izposoja gradiva, uporaba elektronskih informacijskih virov

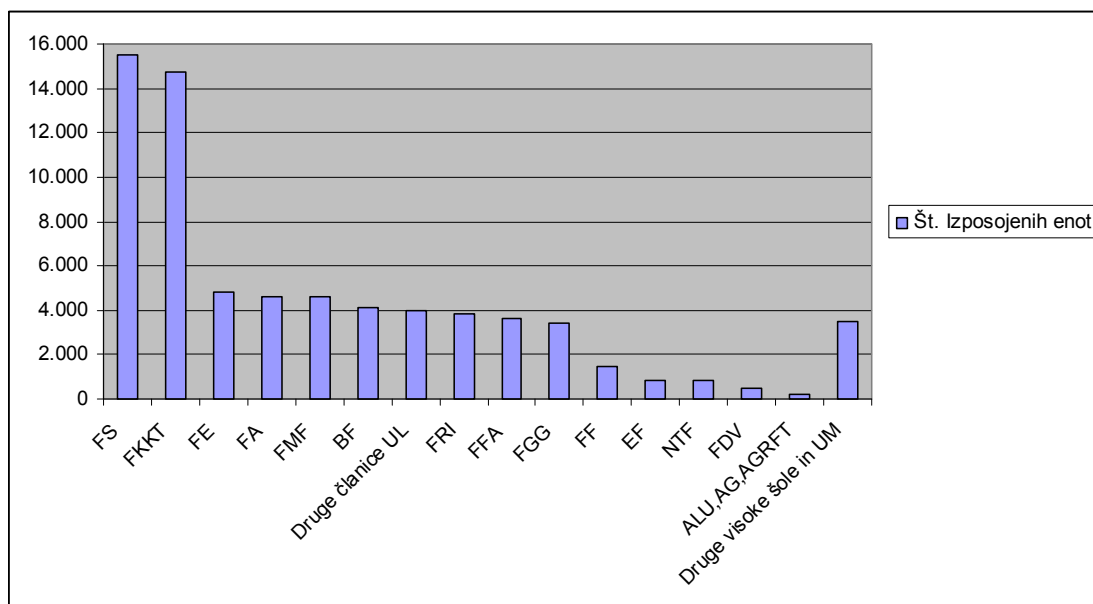
Značilnosti v letu 2011:

- **106.000 izposojenih enot tiskanega gradiva oz. 1% manj kot v 2010,**
- **2 milijona vseh uporab elektronskih informacijskih virov oz. 35% več kot v 2010,**
- **velik porast uporabe e-monografij (90.000 vseh uporab ali 175% več kot v 2010) in e-slovarjev (475.000 ali 190% več kot v 2010),**
- **velik porast uporabe e-monografij na UL (60.000 vseh uporab ali 245% več kot v 2010),**
- **77% od celotne uporabe elektronskih informacijskih virov v 2011 je bilo na UL.**

CTK je v letu 2011 izposodil na dom 105.987 ali za 9% manj kot v letu 2010. Zmanjšanje je pričakovano zaradi porasta uporabe elektronskih gradiv. Izposoja v čitalnico je ostala na ravni predhodnega leta.

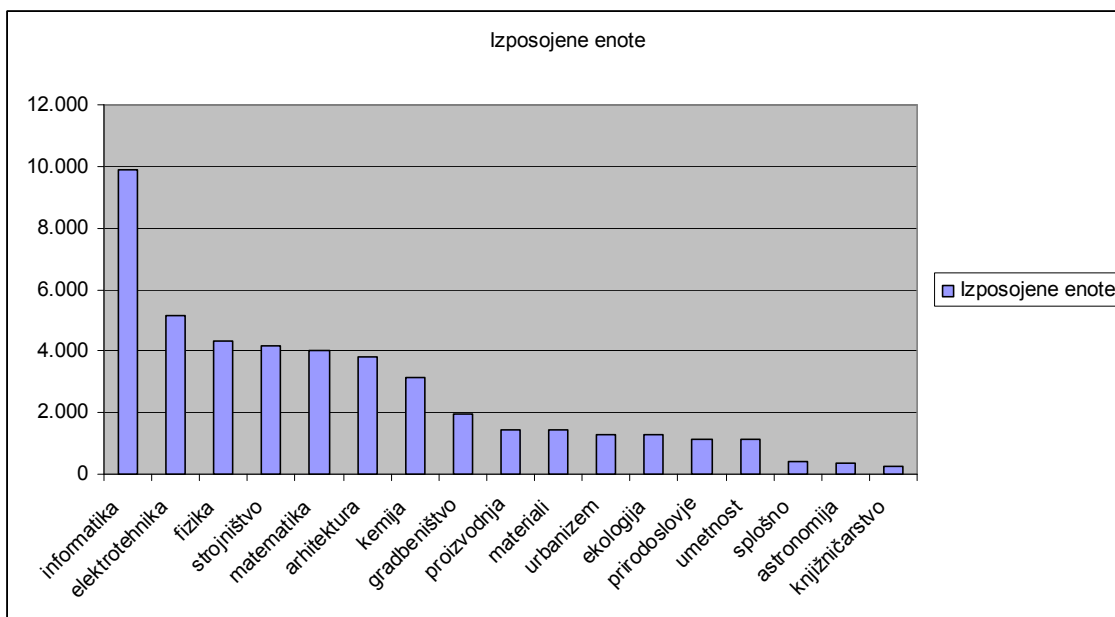
Osnovna dejavnost Oddelka za izposojanje je izposojanje, urejanje gradiva, vpisovanje članov in vzdrževanje podatkovne zbirke članov CTK, obračunavanje zamudnin in pošiljanje opominov, informacijsko delo ter uvajanje uporabnikov v samostojno uporabo knjižničnih storitev in gradiva. Oddelek je nudil storitve od 7:30 do 21:30 med tednom in od 8:00 do 13:00 ob sobotah, torej 75 ur tedensko (razen julija in avgusta). V septembru je oddelek poskusno deloval do 24.00.

Največ gradiva so si izposojali študenti Fakultete za strojništvo, Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo, Fakultete za farmacijo itn.

Slika 3: Izposoja monografskih publikacij iz prostega pristopa glede na fakultete, iz katerih prihajajo uporabniki

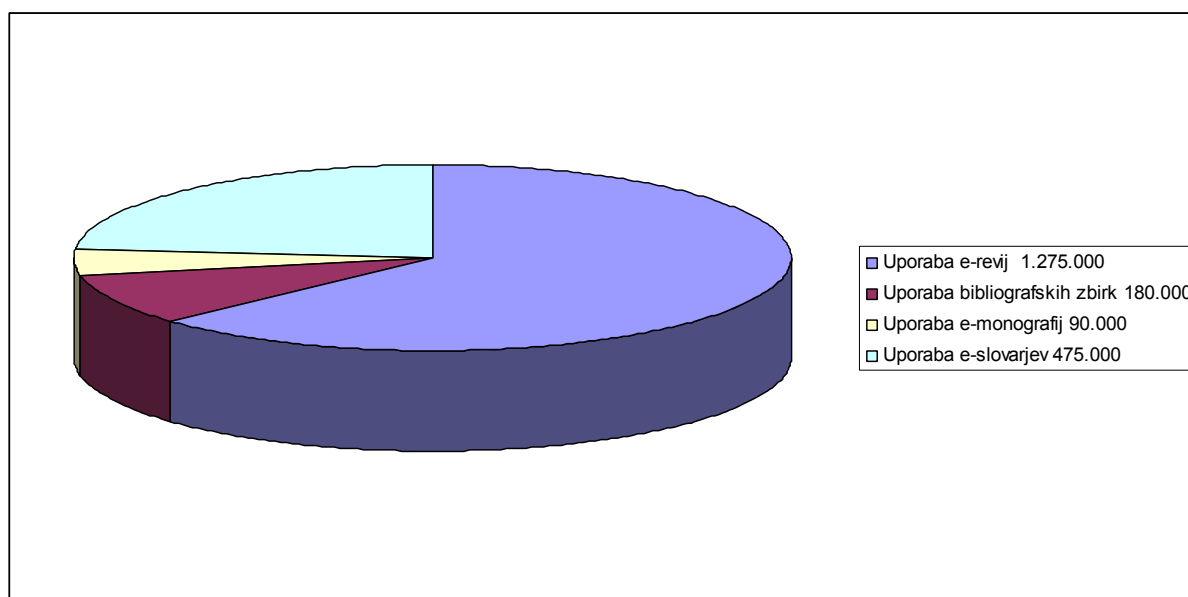
Največkrat izposojeno gradivo iz prostega pristopa je bilo s področja informatike (10%), elektrotehnike (6%), fizike (5%), strojništva (5%), arhitekture (4%), matematike (4%) ter kemije (3%).

Slika 4: Izposoja monografskih publikacij iz prostega pristopa glede na tematiko

Preglednica 4: Uporaba elektronskih informacijskih virov CTK po tipu – vsi uporabniki

Tip inf. vira	2010	2011	Indeks
Uporaba e-revij	1.057.154	1.275.804	121
Uporaba bibliografskih zbirk	179.286	181.103	101
Uporaba e-knjig			
- od tega e-monografij	51.341	89.613	174
- od tega e-slovarjev	248.594	475.361	191
skupno	1.536.750	2.021.881	131

Slika 5: Uporaba elektronskih informacijskih virov po tipu v 2011 – vsi uporabniki

Močno se je povečala uporaba elektronskih informacijskih virov, predvsem uporaba celotnih besedil znanstvenih e-revij in e-knjig ter uporaba slovarjev.

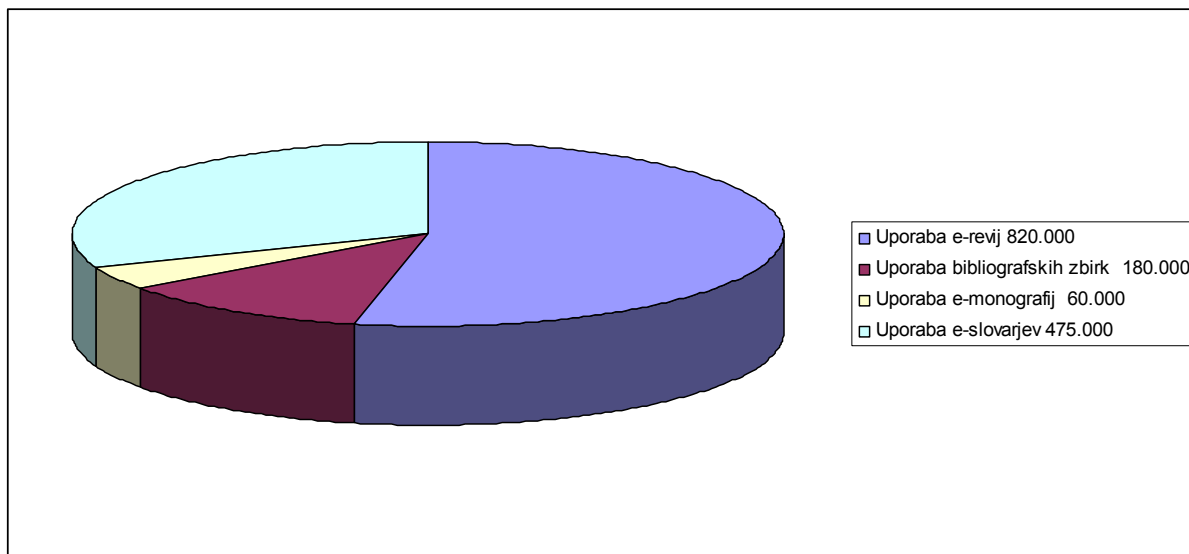
Skupno število vseh uporab (skupno število vpogledov v članke e-revij, poglavja e-knjig, zapise bibliografskih zbirk ter uporab e-slovarjev) je v 2011 preseгла 2 milijona vseh uporab in se je v primerjavi z 2010 povečala za 30%.

Zopet se je najbolj se je povečala uporaba e-revij in e-knjig, ki je v 2011 v celoti znašala 1.365.417 prenesenih celotnih besedil e-revij in e-knjig oz. za 23% več kot v 2010. Za 91% se je povečala tudi uporaba slovarjev. Uporaba e-revij, e-knjig in e-slovarjev predstavlja več kot 90% uporabe vseh elektronskih informacijskih virov v CTK. Uporaba bibliografskih zbirk ostaja na podobni ravni kot v predhodnih letih.

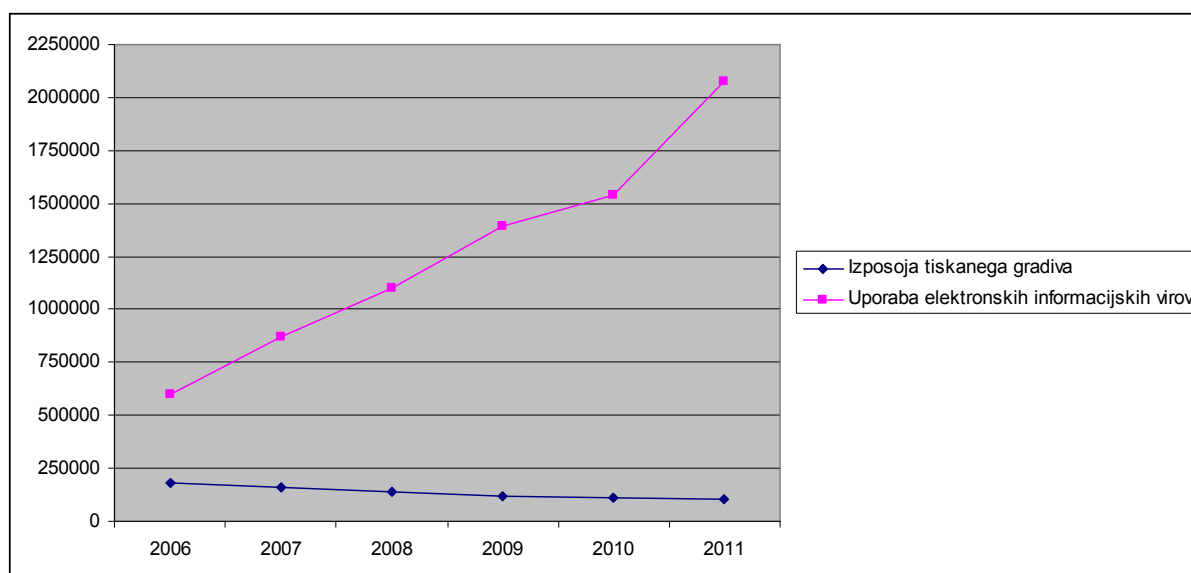
Največji delež pri uporabi elektronskih informacijskih virov predstavljajo uporabniki z UL. V 2011 je od 2.021.881 uporab posameznih uporab vseh elektronskih informacijskih virov (skupno število vpogledov v članke e-revij, poglavja e-knjig, zapise bibliografskih zbirk ter e-slovarjev) kar 1.538.503 posameznih uporab oz. 76% bilo s strani uporabnikov z UL (v 2010 1.097.166 uporab z UL od 1.536.750 uporab oz. 71% vseh uporab).

Preglednica 5: Uporaba elektronskih informacijskih virov CTK po tipu na UL

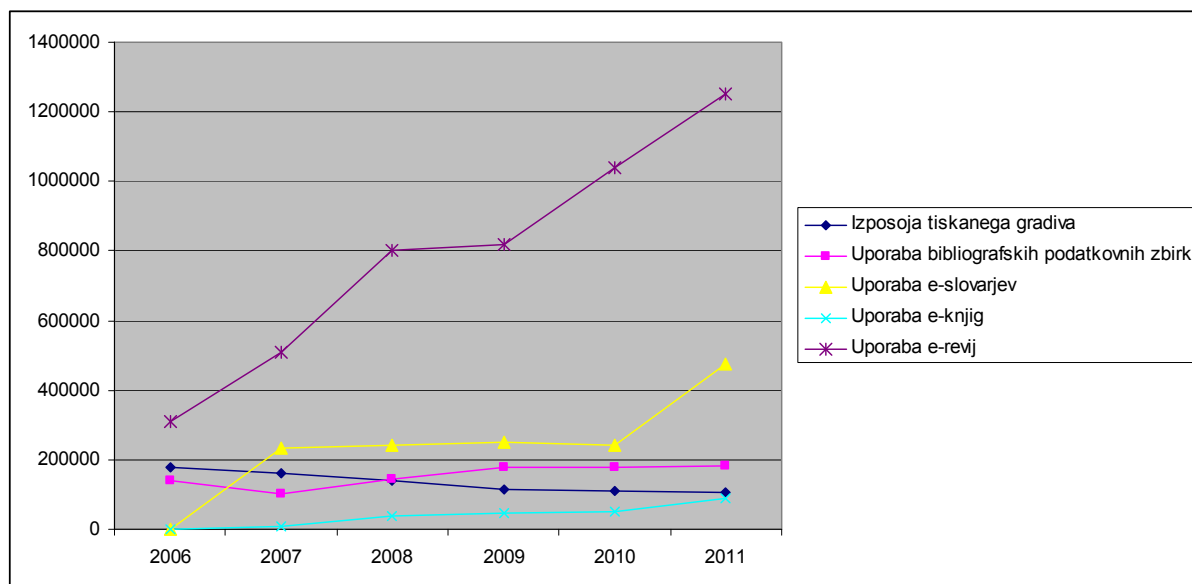
Tip inf. vira	2010	2011	Indeks
Uporaba e-revij	643.983	819.280	127
Uporaba bibliografskih zbirk	179.286	181.103	101
Uporaba e-knjig			
- od tega e-monografij	26.080	62.759	239
- od tega e-slovarjev	248.594	475.361	191
skupno	1.097943	1.538.503	140

Slika 6: Struktura uporabe elektronskih informacijskih virov CTK v 2011 – uporabniki z UL

Slika 7: Izposoja tiskanega gradiva in uporaba elektronskih informacijskih virov CTK v obdobju 2006-2011

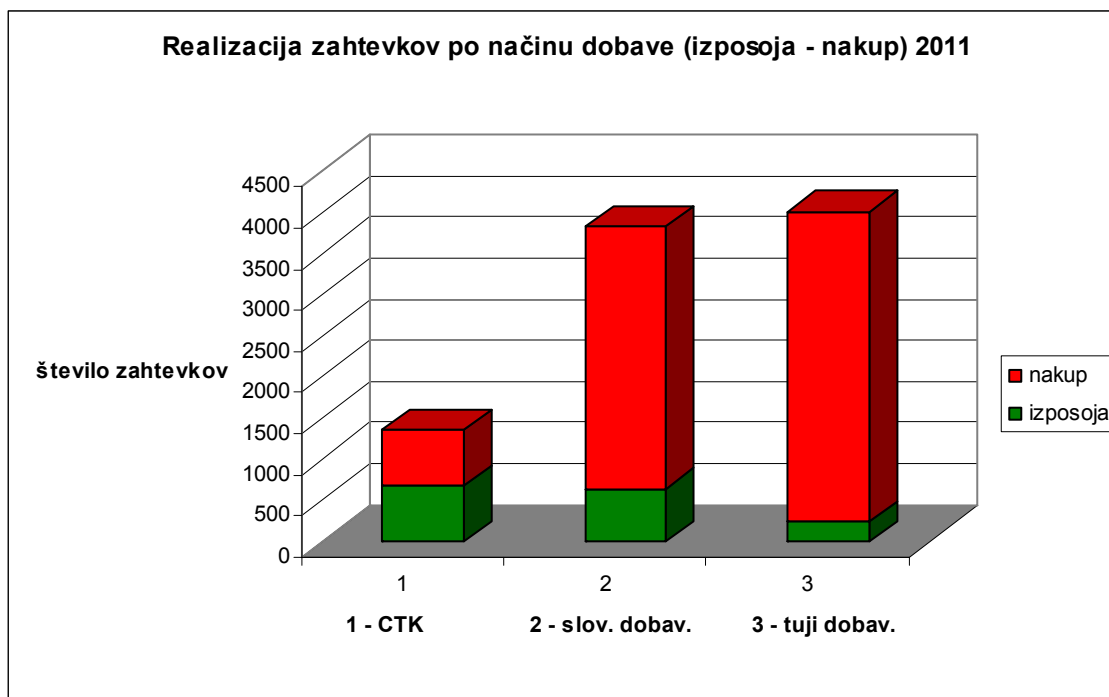
Slika 8: Izposoja tiskanega gradiva in uporaba posameznih tipov elektronskih informacijskih virov CTK v obdobju 2006-2011

1.3.7 Medknjižnična izposoja in posredovanje dokumentov

Značilnosti v letu 2011:

- **9.200 realiziranih zahtevkov oz. 14% manj kot 2010,**
- **83% posredovanj oz. nakupov dokumentov in 17% tradicionalne medknjižnične izposoje,**
- **le 15% posredovanih virov je iz CTK in kar 85% iz drugih virov.**

Storitev medknjižnične izposoje v CTK se že nekaj let postopoma spreminja v storitev posredovanja dokumentov iz mreže pretežno tujih dobaviteljev in knjižnic. Medknjižnična izposoja CTK je po tradiciji osrednji tovrstni servis v Sloveniji in kot tak tudi nepogrešljiv funkcionalni del delovanja nabavnih konzorcijev, ki optimalno dopolnjuje ponudbo virov. Glede na strukturo storitev v letu 2011 so se omenjeni trendi nadaljevali, saj je bil delež nakupa oz. posredovanja virov (83%) precej višji od tradicionalne medknjižnične izposoje (17%).

Slika 9: Realizirani zahtevki glede na način dobave dokumentov

Pri realizaciji zahtevkov glede na način posredovanja dokumentov je v letu 2011 prišlo do sprememb v razmerju med izposojjo in nakupom dokumentov v primerjavi z letom 2010. Izposoja se je znižala za 9 % glede na leto 2010, medtem ko sta se posredovanje in nakup dokumentov znižala za 15 % v primerjavi z letom 2010. Večje znižanje nakupa v primerjavi z izposojjo je posledica znižanja naročil za nakup člankov in standardov pa tudi spremenjenih pogojev za poslovanje dobaviteljev zaradi zaostrene avtorskopravne oz. copyright zakonodaje. Počasno oživljanje proizvodnje, nizka gospodarska rast in zostajanje razvojnih procesov v gospodarstvu so se neposredno odrazili v manjši potrebi po uporabi informacijskih virov in številu naročil. Hkrati je CTK v letu 2011 obogatil ponudbo informacijskih virov v e-obliki, kar je tudi vplivalo na storitve oddelka.

Naročila/zahtevki: V letu 2011 se je število vseh naročil znižalo za 14 % glede na leto 2010. Enako, za 13 % se je znižalo tudi število realiziranih naročil v primerjavi z letom 2010.

Realizacija naročil/zahtevkov: V letu 2011 smo imeli vseh naročil 9.401, od tega smo jih je bilo realiziranih naročil 9.185, odprtih v obdelavi je ostalo 56. Zelo se je povečalo število zahtevnih naročil, ki so pogosto mejila na prave poizvedbe. Hkrati je močno naraslo število pogojnih naročil – odločitev za naročilo je bila odvisna od cene. Teh, v statistiki neupoštevanih naročil, za katere smo porabili precej časa, je bilo v letu 2011 najmanj okoli 1.500, iz česar sledi, da bi bilo v drugačnih, manj zaostrenih razmerah poslovanje oddelka v mejah 2010. Povečano povpraševanje, ki mu niso sledila naročila, je neposredno povezano s pomanjkanjem finančnih sredstev za informacijske storitve in preudarnejšim ravnanjem naročnikov v zvezi z nakupi člankov in standardov zaradi visoke nakupne cene.

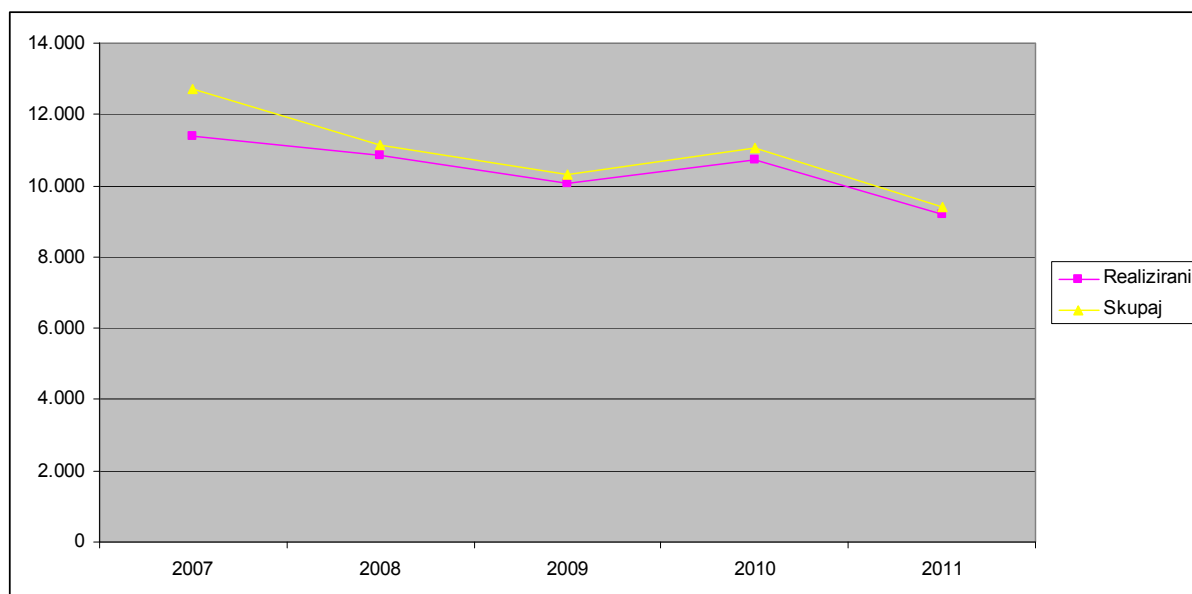
Število nerealiziranih zahtevkov (160) je bilo nizko predvsem zaradi usmeritve oddelka v maksimalno realizacijo naročil, kar je povezano s precejšnjimi iskalnimi napori, osebnimi kontakti in novimi pristopi za posredovanje dokumentov (razpršeni dobavitelji). Za nerealiziranimi zahtevki se pogosto skriva precej več vloženeega časa in iskalnih naporov kot pri realiziranih zahtevkih.

Dobavitelji: Od dobaviteljev je bilo 257 dobaviteljev iz tujine, ki so izhajali iz 38 držav z vseh celin, 120 dobaviteljev je bilo iz Slovenije. Knjižnica je imela v letu 2011 registriranih 2812 dobaviteljev

Preglednica 6: Število realiziranih in nerealiziranih zahtevkov obdobju 2007-2011

Leto	2007	2008	2009	2010	2011	11/10
Realizirani	11.380	10.854	10.053	10.731	9.185	86
Nerealizirani	413	290	263	332	216	64
Skupa	12.721	11.144	10.309	11.063	9.401	85

Na sliki 9 lahko vidimo, da se je od leta 2008 izboljšala realizacija zahtevkov, saj je delež nerealiziranih od 2008 naprej vseskozi na isti ravni.

Slika 10: Število realiziranih in vseh zahtevkov na Oddelku za medknjižnično izposajo in posredovanje dokumentov CTK v obdobju 2007-2011

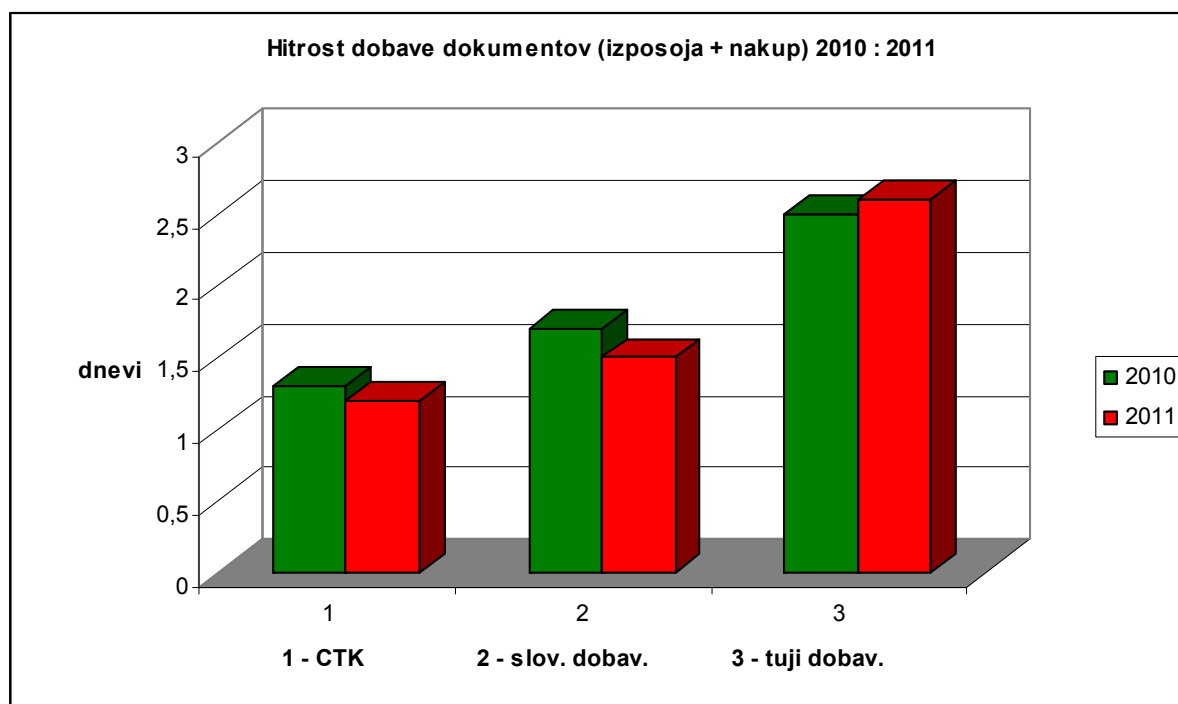
Pregled petletnega obdobja realizacije naročil jasno kaže na vplive okolja pri poslovanju oddelka, saj je ostajalo število naročil in njihova realizacija ves čas v območju okoli 10.000. Zelo uspešno leto 2007 je bilo tesno povezano z najbolj konjunktornim obdobjem slovenskega gospodarskega razvoja in posledično večjih sredstev za zadovoljevanje informacijskih potreb raziskovalne, izobraževalne in gospodarske sfere. Ob koncu leta 2008 so se že začeli kazati učinki recesije, ki so bili najmočnejši v 2009. Upad naročil za 7% je bil v letu 2009 pričakovano in relativno nizek glede na druge primerljive ustanove. Razveselili pa smo se dokaj hitrega preobrata v letu 2010, ko je število zahtevkov spet poraslo na raven pred finančno-gospodarsko krizo. V letu 2011 se je število naročil znižalo, občutno pa se je dvignilo število pogojnih naročil, ki se niso spremenila v dejanska naročila zaradi nesprejemljive cene dobave dokumenta.

Število vseh zahtevkov se je v letu 2011 znižalo za 15 % glede na leto 2010, s tem da se je znatno povečalo število pogojnih naročil, ki niso zajeta v poročilo Statistike COBISS, ker ni možno beležiti transakcij, pri katerih ne pride do vnosa naročila. Če bi bil ta vnos možen, bi bilo število vseh naročil na ravni leta 2010. Število realiziranih naročil se je znižalo za 14 % v primerjavi z letom 2010, sama realizacija naročil pa se je v letu 2011 dvignila na 97,6%, kar

je povezano tudi z manjšim številom naročil in nekoliko daljšim razpoložljivim časom za izvajanje posameznega naročila.

Hitrost dobave:

Hitrost dobave dokumentov iz CTK in tujine je v letu 2011 ostala na ravni leta 2010, se je pa očitno skrajšal čas dobave dokumentov od slovenskih dobaviteljev, kar je posledica dveh dejavnikov: izboljšane poslovanja slovenskih knjižnic, ki so množičneje prevzele platformo COBISS3/MI za poslovanje v okviru storitev medknjižnične izposoje, in hitrega odziva pri posredovanju standardov SIST.

Slika 11: Hitrost dobave vseh dokumentov (izposoja + nakup)

Razmerja pri poslovanju:

Razmerje med posredovanjem gradiva iz CTK (aktiva) in iz drugih knjižnic (pasiva)

je **1:6**,

ali 15 % dokumentov je bilo posredovanih iz gradiva CTK, 85 % iz drugih virov. To razmerje je razmeroma stalno, z očitnim prevladovanjem posredovanja dokumentov od drugih dobaviteljev, torej s prevlado pasivne MI nad aktivno.

Razmerje med posredovanjem gradiva slovenskih dobaviteljev in dobaviteljev iz tujine

je **1:1,05**,

ali 55 % gradiva posredovanega gradiva pridobiva CTK zunaj slovenskih meja. V letu 2011 se je v primerjavi z letom 2010 število posredovanih dokumentov, pridobljenih iz Slovenije manj znižalo kot število dokumentov, pridobljenih iz tujine, kar je posledica bogatejše ponudbe virov v CTK in večje zadržanosti uporabnikov zaradi cene dokumentov.

Razmerje med izposajo in nakupom dokumentov

je **1:4,9**

ali 17 % posredovanih dokumentov je bilo vezanih na tradicionalno izposajo, 83 % pa na posredovanje kupljenih dokumentov (članki, standardi, disertacije, poročila, monografije, brošure).

Parametri izboljšav v 2011 v primerjavi s predhodnimi leti:

Izboljšani so bili naslednji parametri, ki kažejo na učinkovito poslovanje, usmerjeno v čim hitrejše in čim cenejše posredovanje dokumentov, kar je tudi konkurenčna prednost CTK-jeve medknjižnične izposoje in posredovanja dokumentov:

- **Boljši odstotek realizacije zahtevkov** glede na število vseh zahtevkov se je v primerjavi z letom 2010 dod 97 na 97,6 % (pri CTK 98,6, Slovenija 97,9, tujina 97,0%).
- **Izboljšana hitrost dobave dokumentov** – oz. skrajšan čas dobave dokumentov skupno na **2.1 dni**. Pri nekaterih pošiljkah iz tujine je prihajalo do zastojev zaradi dolgotrajne poštne dostave iz različnih koncev sveta, nepotrebni so bili občasni zastoji zaradi počasnega izvajanja predplačil.
- **Razširjen nabor tujih dobaviteljev in število držav**, iz katerih prihajajo posamezni dobavitelji – premik od velikih standardnih dobaviteljev na večje število manjših iz vseh držav sveta.
- **Opazen premik od izposoje k nakupu/nabavi dokumentov pri založnikih oz. posrednikih (razmerje 1 : 4,9, ali 17 % : 83%), predvsem v elektronski obliki.** Večje število manjših in netradicionalnih dobaviteljev ter premik k nakupu dokumentov/virov so značilnosti sodobnih trendov pri posredovanju virov in so se jasno odrazili tudi v poslovanju CTK, kar dokazuje, da se MI CTK dobro vključuje v mednarodno izmenjavo dokumentov.
- **Opazen premik od aktivne MI k pasivni MI**, oz. posredovanje dokumentov iz Slovenije ali tujine je še naraslo v primerjavi s posredovanjem dokumentov iz CTK.
- **Z osebnimi dogovorjanji** smo dosegli ugodnjšo nabavo standardov (DIN), disertacij, reportov ipd., z iskanjem različnih dobaviteljev smo cene dokumentov znižali, marsikateri dokument smo pridobili brezplačno. Mnogo dokumentov iz tujine smo pridobili s pomočjo osebnih kontaktov oz. korespondence.

Značilnosti v letu 2011 so torej bile:

- **Znižano število naročil** v primerjavi z letom 2010; število naročil in število realiziranih zahtevkov se je znižalo za 14 %, naraslo pa je število poizvedb po gradivu. Obseg dela je še vedno presegal normative za delovna opravila MI na zaposlenega (2000/na zaposlenega).
- **Povečano število nakupov dokumentov** v primerjavi z izposojjo.
- **Zaostreni pogoji copyrighta oz. avtorske in sorodnih pravic**, kar je občutno vplivalo na dostopnost in ceno dokumentov ter na postopke pridobivanja dokumentov. Cene dokumentov so se dvignile, pri mnogih dobaviteljih je bilo potrebno izpolnjevati posebne copyright deklaracije o uporabi virov; pogosteje kot 2010 smo morali dokumente natisniti in jih pošiljati po pošti ali po faksu.
- Povečano število **poizvedb po cenah dokumentov** - zaradi recesije so naročniki pogosteje kot v predhodnih letih spraševali po ceni dokumentov oz. storitev in so bili bolj zadržani pri dejanskih naročilih; prav tako se je povečalo število preklicanih naročil zaradi cene.

- **Povečano število zelo zahtevnih naročil** (projektne dokumentacija, sivo gradivo, poslovna poročila, zelo stari dokumenti, dokumenti iz "eksotičnih držav"), ki so težko dobavljivi in zahtevajo več kot tri-nivojsko poizvedovalno strategijo ter veliko iznajdljivosti.
- **Povečano število naročil iz tujine**, tudi po gradivu, ki ni bilo slovenskega izvora.
- **Nespremenjene cene storitev MI** v letu 2011, enake kot v letu 2010.

1.3.8 Informacijske storitve, standardoteka in PATLIB center

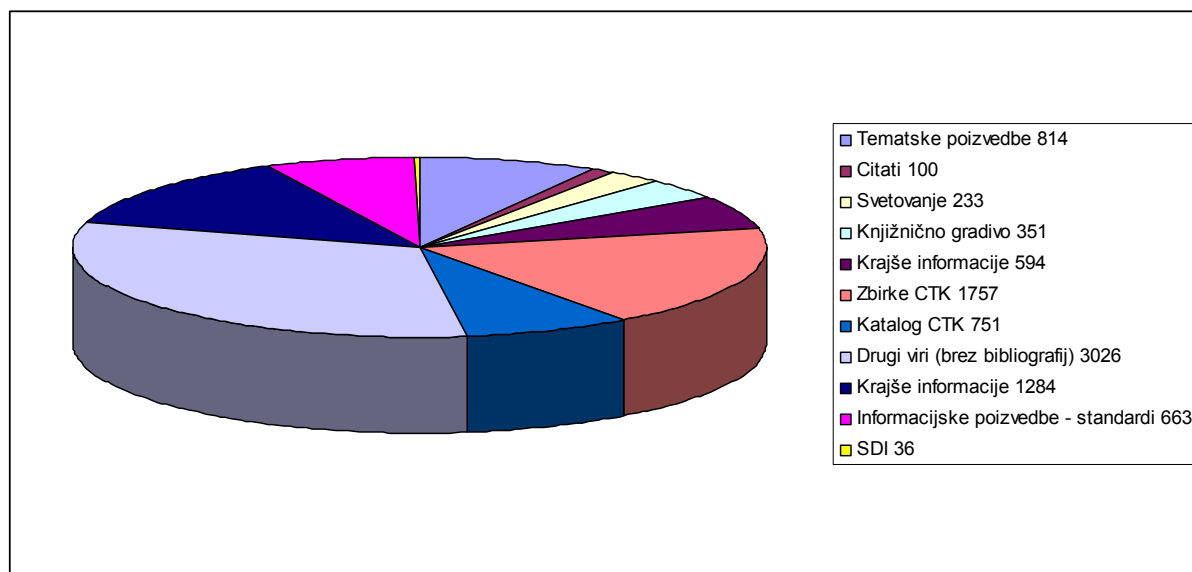
Značilnosti v letu 2011:

- **36.500 vseh informacijskih storitev in izdelkov oz. 2% manj kot v 2010,**
- **100 citatnih poizvedb oz. 32% več kot v 2010,**
- **3.800 verificiranih bibliografskih enot oz. 21% več, kot v 2010,**
- **400 gesel v splošnem geslovníku COBISS oz. 60% več kot v 2010.**

Za oddelek so značilni informacijski specialisti, ki so strokovnjaki z različnih področij tehnike in naravoslovja ter še dodatno specializirani za opravljanje posebnih informacijsko-dokumentalističnih nalog. Kot je iz rednih poročil oddelka razvidno, posamezni sodelavci opravljajo večje število različnih nalog. Vsako leto se težišče dela spreminja, zato se spreminja tudi število posameznih storitev. Prav tako posamezne storitve glede obsega, časa in zahtevnosti niso primerljive med seboj, zato zmanjšanje števila nekaterih ne rezultira vedno v enakem povečanju števila drugih. Dejansko sta se obseg in zahtevnost dela v letu 2011 ponovno nekoliko povečali.

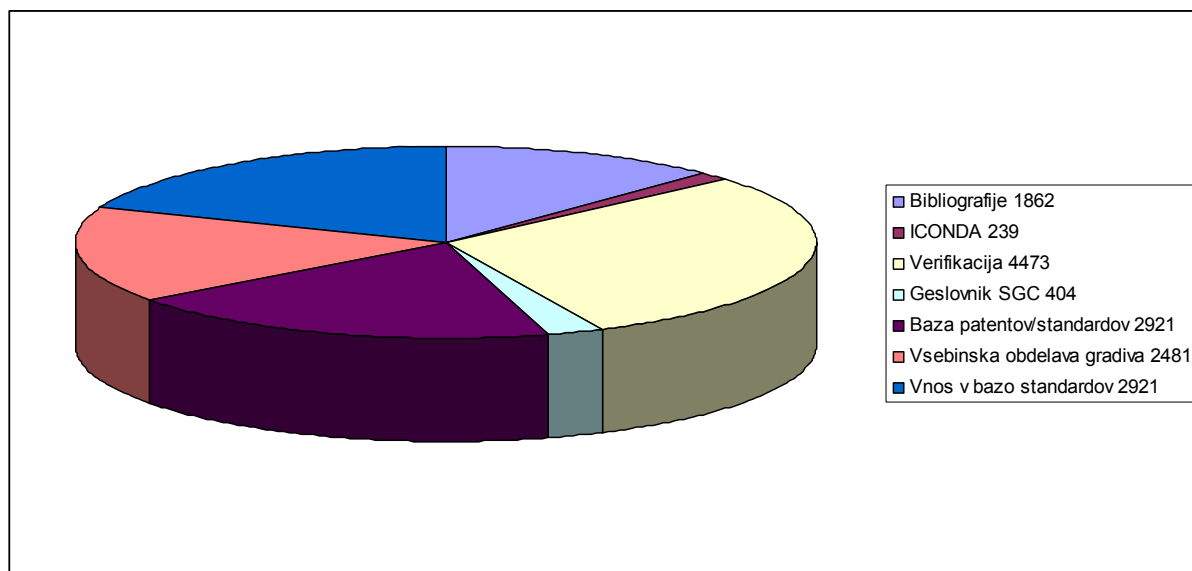
Trendi spreminjanja informacijskih storitev so podobni kot v ostalih državah z razvitim knjižnično-informacijskim sistemom. Število tematskih poizvedb se z leti zelo počasi zmanjšuje, vendar se povečuje njihova zahtevnost. Dopolnjujejo jih povečane aktivnosti pri izobraževanju uporabnikov za samostojno delo na informacijskih virih. Usposobili smo za 61% več uporabnikov, za kar smo uporabili tudi 44% več časa kot leto pred tem. Več dela zahteva tudi projekt OSIC-T in z njegovim delovanjem povezano povečanje števila bibliografij raziskovalcev. Večje je število citatnih poizvedb, prav tako se povečuje obisk v oddelku in število svetovanj uporabnikom.

V letu 2011 so bile pri informacijskem delu nekatere spremembe v strukturi posameznih storitev. Skupno je bilo opravljenih 36.442 informacijskih in dokumentacijskih storitev ter izdelkov različnih tipov oz. za 2% manj kot v predhodnem letu. Skupno število naročenih tematskih poizvedb (tematske poizvedbe, citatne poizvedbe, poizvedbe na področju standardov) v letu 2011 je bilo 1.577, kar je za 4% manj kot v predhodnem letu. Število naročenih tematskih poizvedb se je zadnja leta zmanjševalo zaradi lažje dostopnosti podatkovnih in drugih elektronskih zbirk z možnostjo poizvedovanja po celotnih besedilih. Število tematskih poizvedb torej ostaja na podobni ravni, so pa zahtevki po vsebinski plati zahtevnejša raziskovalna vprašanja, temu primerna pa je tudi struktura uporabnikov.

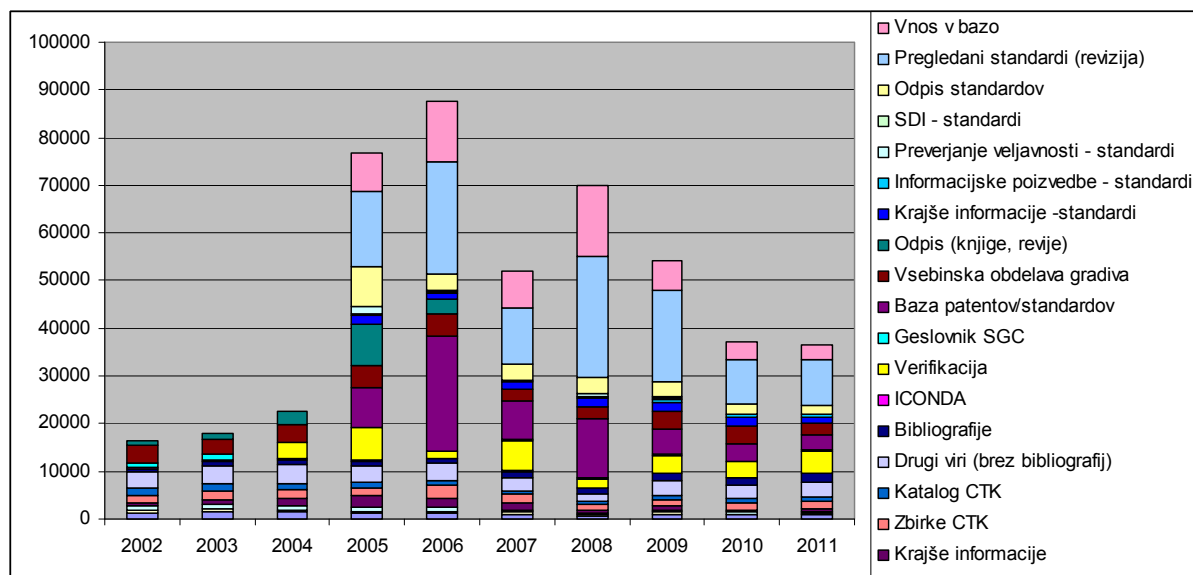

Slika 12: Struktura informacijskih storitev v CTK v 2011

SIC-i za tehniko in naravoslovje od leta 2003 opravljajo tudi naloge Osrednjega specializiranega centra za tehniko (v nadaljevanju OSIC-T) po pogodbi z ARRS. Osrednji nalogi v letu 2011 sta bili verifikacija ustreznosti razvrstitve bibliografskih enot raziskovalcev po veljavni tipologiji dokumentov/del za vodenje bibliografij v sistemu COBISS.SI za potrebe vrednotenja raziskovalnega dela slovenskih raziskovalcev in kreiranje zapisov v splošni geslovník COBISS. Uspešno smo dosegli in preseglji vse zastavljene cilje. Verificirali smo za 21% več bibliografskih enot, kot v predhodnem letu. Prav tako smo za več kot 15% preseglji predpisan normativ pri geslovníku. V letu 2011 se je iztekla triletna pogodba za OSIC-T, nov razpis bo predvidoma končan do konca januarja 2012.

Slika 13: Struktura dokumentalističnih storitev in izgradnje podatkovnih zbirk v CTK v letu 2011

Slika 14: Struktura informacijskih ter dokumentalističnih storitev in izgradnje podatkovnih zbirk v CTK v obdobju 2002-2011

S podrobnejšo analizo podatkov, ki so vključeni v sliki 13 lahko ugotovljamo pomembne spremembe pri vlogi informacijskih centrov v sodobnem znanstvenem informiranju, ki gre v smer močne vpetosti teh centrov v zagotavljanje znanstvene infrastrukture v okviru sistemov za vrednotenje znanstvene in strokovne uspešnosti. Ob tem je treba opozoriti, da je bilo veliko povečanje informacijskih in dokumentalističnih storitev na račun intenzivne izgradnje zbirk standardov in patentov v obdobju 2005 do 2008, ki je potekala tudi ob pomoči dodatnih delavcev.

Popis osemnajstih pomembnejših aktivnosti oddelka predstavlja samo del vseh aktivnostih, ki jih opravljajo zaposleni v oddelku. Mnogo nalog je takih, da jih ne moremo kvantitativno popisati, so pa vsebinsko in kakovostno pomembne za delovanje oddelka in tudi CTK-ja. Zaostreni pogoji financiranja zahtevajo spremembe tudi pri skrbništvu zbirk. Da manjše število naročenih naslovov monografij ne zmanjša kakovost in reprezentativnost knjižne zbirke, je lahko samo zasluga skrbnikov zbirk. S preudarnim izborom in visoko strokovnim delom izkušenih sodelavcev smo do določene mere uspeli nevtralizirati negativne finančne trende. Z razvojem sistema vrednotenja znanstvene in raziskovalne uspešnosti RS se povečuje tudi zahtevnost in obseg dela. Prav tako so vse zahtevnejši in pogostejši postopki arbitriranja pri podeljevanju tipologij in oblikovanju zapisov bibliografskih dokumentov v sistemu COBISS. Povečuje se tudi število bibliografskih zapisov, ki jih pripravimo v oddelku.

1.3.9 Nemška knjižnica

Značilnosti v letu 2011:

- 2.850 obiskov Nemške knjižnice oz. 10% več kot v 2010,
- 400 registriranih aktivnih članov (od tega med 83 novimi člani 13 tujih državljanov) oz. 34% manj, kot v 2010,
- 4.850 izposoj na dom oz. 19 % manj, kot v 2010,
- 600 udeležencev usposabljanj v Nemški knjižnici oz. 35% več kot v 2010,

Uporabniki so v 80% študenti germanistike. Včlanitev je prosta in brezplačna. Člani prejemajo osnovne in poglobljene informacije o gradivu in iz njega, so uvedeni v iskanje in

uporabo gradiva in tehničnih pomagal. Vpis ob predložitvi osebne dokumenta, izposoja v čitalnici in na dom ter evidenca izposoje so takojšnji. (za izven ne izposojamo le pribl. 10% gradiva, ki je prezenčnega značaja in le najnovejših številčk časnikov/časopisov)

Preglednica 7: Doseženi rezultati v Nemški knjižnici v 2011 ter primerjava z 2010

Kazalnik	2010	2011	Indeks
Obisk	2.594	2.852	110
Članstvo	611	405	66
Izposoja	5.999	4.850	81
Informacije	750	600	80
Stanje zaloge	5.942	6.074	102
Usposabljanje uporabnikov	442	602	137

V Nemški knjižnici se je v 2011 povečal obisk (2.852 obiskovalcev), manj, kot v predhodnih letih, pa je bilo registriranih članov knjižnice (405 vpisanih članov, od tega 83 novih in 13 tujih državljanov). Nekoliko se je povečala izposoja gradiva (6.107 izposojenih enot gradiva) za 2% pa se je povečal tudi fond gradiva (6.074, od tega prirast 58 knjig, 26 časopisov in 74 filmov na DVD v 2011).

Težišče nabave gradiva Nemške knjižnice je gradivo s področja humanistike, arhitekture in oblikovanja v nemških deželah, s področja nemške literarne teorije in zgodovine ter sodobno kvalitetno leposlovje z nemškega jezikovnega področja.

Prirast knjižničnega gradiva: načrtujemo skladno z Goethe Institut Praga, ki je odgovoren za našo regijo (Baltске države, Poljska, Češka, Slovaška, Madžarska in Slovenija), vsako leto posebej v dogovorjenem finančnem okviru.

Ostala dejavnost po programu:

- **Razstave v knjižnici:** knjižne novosti za odrasle in mladino, novosti pri DVD-jih – sodobni nemški film, poudarki Werner Herzog in R.W. Fassbinder (74 novih naslovov).
- **Literarna branja / literarni večeri / posveti:** Ulrike Blatter z romanom Nur noch das nackte Leben, potopisno predavanje s poti po Sierra Leone, predavanje kustosa Thomasa Grafenberga o Karlu Mayu, sodelovanje na literarnem večeru v Slovenski knjižnici v Regensburgu.

Usposabljanje v Nemški knjižnici:

Praktikanti: CTK (1), Nemško veleposlaništvo (2) in Goethe Institut Ljubljana (3): večkratni uvajalni termini.

Seminarji in lektorske vaje, vodeni ogledi in uvajanja:

- OŠ Šentjernej,
- učenci izbirnega predmeta nemščina OŠ pri Gaby Drewes,
- učenci izbirnega predmeta nemščina OŠ pri Renati Varga,
- Gimnazija J. Plečnika,
- Gimnazija Želimlje,
- Gimnazija Moste,
- Gimnazija Novo mesto,

- Šolski center Postojna,
- Gimnazija Vič,
- Gimnazija Poljane
- študenti seminarja Funktionales Schreiben pri doc. dr. Johannu Lughoferju,
- študenti 3. letnika medjezikovnega posredovanja z mentorico mag. Amalijo Maček,
- študenti prvega letnika germanistike,
- študenti tretjega letnika germanistike,
- študenti Tretje univerze pod mentorstvom Vide Belšak, N. Valjavec,
- inštrukcije, uvajanje in predstavitve, Monika Povše,
- tečaj za pripravo na izpit stopnje C1, Maja von Lehe.

Preglednica 8: Usposabljanja v Nemški knjižnici CTK v 2010

	Število udeležencev	Število usposabljanj
Osnovnošolci	37	3
Dijaki	213	14
Študenti	211	15
Upokojenci	37	2
ostali	111	18
skupaj	609	52

Delovna srečanja in druge dejavnosti Nemške knjižnice v 2011:

- podpis novega Sporazuma sodelovanja med CTK in Goethe Institut Praga 24. januarja 2011,
- plenarni sestanek krovnega društva za pouk nemškega jezika kot dopolnilo rednemu, ki se izvaja v OŠ Danile Kumar (Mitgliederversammlung des Vereins für den deutschen muttersprachlichen Ergänzungsunterricht),
- dogovarjanja z dr. Sabine Rutar in T. Tegelerjem s Südosteuropa-Instituta Regensburg zaradi sodelovanja s slovensko čitalnico Regensburg ob literarnem večeru s Veitom Heinichenom in obisku bavarskih knjižnic direktorja Pušnika,
- dogovarjanje o novem vodniku po Sloveniji z avtorjema Isabello Gawin in Dieterjem Schulzejem,
- dogovor s Corinno Harbig zaradi sodelovanja z I.S.E., Zavod za izobraževanje žensk in družine - literarna branja in debatna srečanja,
- večkratna srečanja zaradi sodelovanja z vodjem Hendrikom Kloningerjem in kolegi na Goethejevem inst. Ljubljana, mdr. priprava na Evropsko prestolnico kulture Maribor 2012,
- sodelovanje na stojnici JAK na sejmu mladinske in otroške knjige v Bologni,
- sodelovanje pri popularizaciji spletnega vozlišča Alumniportal Deutschland,
- prevajanje za spletno stran Goethe Institut Ljubljana,
- brezplačne sodne overovitve dokumentov za prosilce nemških in avstrijskih študentskih štipendij.

1.3.10 Usposabljanje uporabnikov, svetovanje in razvoj

Značilnosti v 2011:

- **3.250 vseh udeležencev usposabljanja oz. 14% več kot v 2010,**
- **662 izvedenih usposabljanj, oz. porast za 99%**
- **uspešno izvajanje zagotavljanja storitev portala DiKUL,**
- **uspešno izveden projekt BIX 2010,**
- **prenovljena vhodna avla.**

1.3.10.1 Usposabljanje za uporabnike v CTK v letu 2011

V letu 2011 je usposabljanje uporabnikov v CTK je potekalo na 11 načinov, ki so bili: tečaji, vodeni ogledi, sodelovanje v študijskih programih, kratka individualna usposabljanja uporabnikov, predstavitve za zaposlene in uporabnike, strokovna srečanja, usposabljanje na drugih inštitucijah, predstavitve tujih ponudnikov, vodeni ogledi v Nemški knjižnici, delovna praksa ter predstavitve obiskovalcem iz tujine. V 2011 se je usposabljanj v celoti udeležilo 3.244 udeležencev oz. za približno 14% več udeležencev kot leto poprej. Več je bilo obiskov srednješolcev, veliko število udeležencev je bilo na strokovnem srečanju članic konzorcijev ipd.

Potrebe uporabnikov na tem področju se zelo dinamično spreminjajo. Zato smo pri načrtovanju aktivnosti na tem področju zelo prilagodljivi in poskušamo usposabljanja izvajati z različnimi metodami.

V zadnjih letih ugotavljamo veliko zanimanje srednjih šol za uvajanje dijakov višjih letnikov v študij. Zato je veliko vodenih ogledov in predstavitev knjižnice. Prav tako je izjemnega pomena sodelovanje naših strokovnjakov v programih informacijskega opismenjevanja na UL. Na tak način skozi predstavitev sodobnih metod znanstvenega informiranja uspešno predstavljamo vire in storitve CTK, kar se pogosto kaže na odzivu slušateljev.

Preglednica 9: Celotno usposabljanje uporabnikov CTK v letu 2011

Vrsta usposabljanja	Število udeležencev	Število izvedenih usposabljanj
Tečaji	118	13
Vodeni ogledi	1115	49
Sodelovanje v študijskih programih	415	15
Kratka individualna usposabljanja uporabnikov ⁵	515	515
Predstavitve za zaposlene in uporabnike	217	7
Strokovna srečanja	132	1
Usposabljanje na drugih inštitucijah	85	2
Predstavitve tujih ponudnikov	30	2
Vodeni ogledi v Nemški knjižnici.	609	52
Delovna praksa	4	4
Predstavitve obiskovalcem iz tujine	4	2
Skupaj	3.244	662

Preglednica 10: Struktura udeležencev izobraževanja v letu 2010 in 2011

	Število udeležencev			Št. predavateljskih ur		
	2010	2011	Ind.	2010	2011	Ind.
Študenti	1.417	1.634	111	283	286	101
Srednješolci	784	897	114	86	111	129
Ostali	631	713	113	66	96	109
Skupaj	2.832	3.244	114	435	493	113

Tečaji: Tečajev se je udeležilo 118 udeležencev, od tega 90% študentov in zaposlenih na UL. Opažamo upad interesa za tovrstne oblike usposabljanja, če niso organizirane v okviru študijskih programov. Je pa bil spet interes posameznih inštitucij, ki so organizirale naše tečaje na svojih lokacijah za svoje zaposlene in uporabnike (Mestna knjižnica Kranj). Te podatke navajamo v rubriki Usposabljanja na drugih inštitucijah.

⁵ Gre za kratke inštrukcije individualnim uporabnikom. Če tega ne štejemo, je bilo v letu 2010 147 različnih usposabljanj.

Sodelovanje s fakultetami: obisk CTK in predstavitev virov je že več let vključen v nekaterih študijskih programov. V okviru vaj smo sodelovali pri naslednjih predmetih oz. študijskih programih:

- Delovna praksa (FF, Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo, EF)
- Metode učinkovitega študija (BF-smer Biotehnologija),
- Informatika (BF-lesarstvo),
- Uvod v raziskovalno delo (BF-gozdarstvo),
- Biotehnologija živil (BF-živilska tehnologija),
- Dokumentalistika (FF, Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo)
- Izgradnja knjižničnih zbirk (FF, Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo),
- Upravljanje knjižnic (FF, Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo),
- Informacijski viri in storitve (FF, Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo),
- Delovna praksa (FF, Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo),
- Bioanorganska kemija (FKKT, UNI Biokemija),
- Informacijska podpora za načrtovanje v arhitekturi v okviru predmeta Upravljanje v arhitekturi (FA).

Sodelovanje s srednjimi šolami in osnovnimi šolami

Knjižnično-informacijska znanja je CTK obiskalo 880 dijakov naslednjih šol:

- Srednja vzgojiteljska šola in gimnazija Ljubljana
- Srednja gradbena šola Ljubljana
- Srednja šola za gostinstvo in turizem Ljubljana
- Elektrotehniška in računalniška strokovna šola in gimnazija, "Vegova", Ljubljana,
- Šolski center Rudolfa Meistra Kamnik
- Biotehniška srednja šola Ljubljana,
- OŠ Vojnik,
- OŠ Valentina Vodnika Ljubljana
- Šolski center Novo mesto
- Biotehniški center Naklo

Predstavitve novosti: v sodelovanju s ponudniki servisov smo organizirali predstavitve tujih ponudnikov elektronskih informacijskih virov Swets ter Proquest.

Kratke inštrukcije: informacijski specialisti so v SIC-ih za naravoslovje izvedli 233 kratkih inštrukcij v trajanju do 60 minut.

Predstavitve za zaposlene in uporabnike: izpeljali smo predstavitev novosti na področju informacijskih virov v letu 2011 ter izvedli poročila z obiskov konferenc. Izvedli smo tudi predstavitev dela službenih psov slovenske policije. Potekale so na različne načine in so obravnavale različne tematike. Omeniti velja pestro dogajanje v Nemški knjižnici, kjer so bili organizirani tudi literarni večeri, literarna branja ter razstave.

Slika 15: Službeni psi v CTK

Usposabljanje na drugih inštitucijah: predstavitev virov in storitev CTK in različne tečaje in predavanja smo imeli v sledečih inštitucijah: V Mestni knjižnici Kranj smo imeli predstavitev o Po pogodbi smo tudi v 2011 sodelovali v študijskih programih Visoke šole za storitve (ogled in vpis v knjižnico, iskanje po katalogih knjižnice, iskanje po ostalih informacijskih virih, DiKUL).

Strokovna srečanja: organizirali smo 1. srečanje članov konzorcijev CTK. Namen srečanja je bil v zagotavljanju še večje transparentnosti in boljše obveščenosti članic konzorcijev. Odziv je bil zelo pozitiven, zato bomo s tovrstnimi srečanji nadaljevali.

Slika 16: Prvo srečanje članov konzorcijev CTK

Obiski iz tujine: v 2011 so nas nas je obiskala predsednica mednarodne organizacije združenj knjižničarjev IFLA ga. Ingrid Parent. Obiskali so nas tudi knjižničarji iz univerze Antilim iz Ankare.

Slika 17: Predsednica IFLE na obisku v CTK

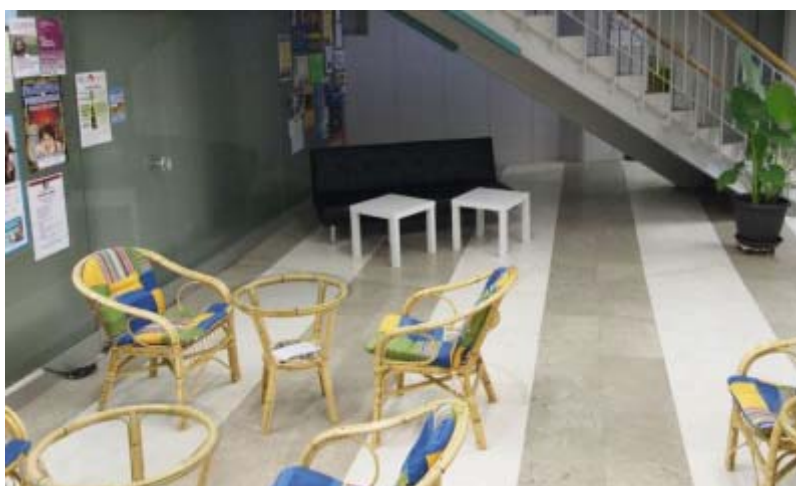
1.3.10.2 Razvojna dejavnost ter ocenjevanje kakovosti CTK v letu 2011

Ocenjevanje kakovosti virov in storitev: sodelovali smo v projektu BIX – primerjalni indeks nemških knjižnic, kjer CTK že od 2007 sodeluje kot prva knjižnica iz ne nemškega govornega področja.

Vzdrževanje portala DiKUL: tekoče vzdrževanje portala DiKUL je obsegalo popravke, brisanje starih in dodajanje novih virov v portal, vzdrževanje zbirke fondov elektronskih gradiv knjižnic UL ter vzdrževanje sistemov za oddaljeni dostop (v sodelovanju z NUK-om). V 2011 smo aktivno vzdrževali telefonsko pomoč uporabnikom, kar se je izkazalo za zelo učinkovito. Namestili enotno zbirko bibliografskih podatkov Primo Central.

Vnos e-revij v COBIB: v COBIB smo vnesli e-revije, ki jih v okviru konzorcijske nabave ter v okviru samostojnih nabav za UL zagotavlja CTK. Uporabili smo modul COBISS-a ELINKS.

Prenova vhodne avle: zaradi načrtovanega prehoda na podaljšan delovni čas smo s skromnimi sredstvi prenovili vhodno avlo, ki sedaj služi oddihu študentov.

Slika 18: Prenovljena vhodna avla

1.3.10.3 Obveščanje uporabnikov ter promocija CTK v letu 2011

Obveščanje v okolju družabnega spleta: sprotno smo vzdrževali spletna dnevnika CTK in DiKUL. V letu 2011 smo CTK nadaljevali obveščanje v družabnih omrežjih Twitter (http://twitter.com/ctk_ul), Facebook in Netvibes (<http://www.netvibes.com/ctkul>).

Zloženke in prospekti: obnovili smo zloženke za posamezne storitve in vire CTK. Izdelali smo publikacijo Vodnik po virih in storitvah CTK.

1.3.10.4 Sodelovanje z UL

Z UL smo sodelovali na več različnih načinov. Najbolj pomembno delo za UL je bilo operativno vzdrževanje virov in storitev DiKUL. Sodelovali smo tudi v Komisiji za razvoj knjižničnega sistema UL ter v Komisiji za razvoj informacijskega sistema UL. Kot vsako leto smo tudi v 2011 koordinirali nabavo tiskanih izvodov znanstvenih revij za konzorcije, kjer je bilo to potrebno.

1.3.10.5 Upravljanje portala DiKUL

Značilnosti:

- **230.000 dostopov do portala DiKUL oz. 84% več kot v 2010,**
- **550.000 zapisov z dostopnimi celotnimi besedili oz. 480% več kot v 2010,**
- **1.900.000 vseh prikazanih servisov v openURL oz. 220% več kot v 2010,**
- **355.000 iskanj oz. 50% več kot v 2010.**

Po aneksu k pogodbi o pridruženem članstvu CTK izvaja tehnično, organizacijsko ter delno vsebinsko (področje tehnike in naravoslovja) vzdrževanje. V vzdrževanje portala je bilo v letu 2011 vključenih 5 delavcev. Vodili smo tudi Delovno skupino za upravljanje portala DiKUL, ki je bila s strani KRKS UL vključena v upravljanje portala.

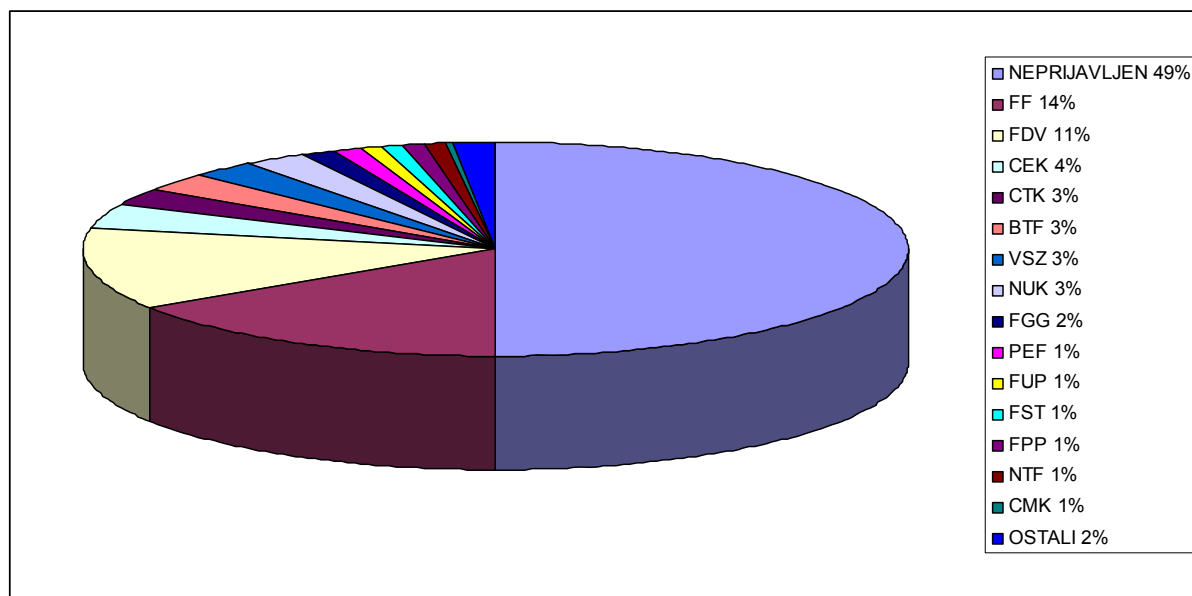
Uporaba portala DiKUL se je v letu 2011 spet povečala, še posebej openURL povezovalnika in dostopa do zapisov z dostopnimi celotnimi besedili kot tudi vseh ostalih servisov. Očitno so uporabniki portal DiKUL začeli uporabljati kot osnovno orodje za dostop do informacijskih virov.

Preglednica 11: Statistični podatki uporabe portala DiKUL v letu 2011

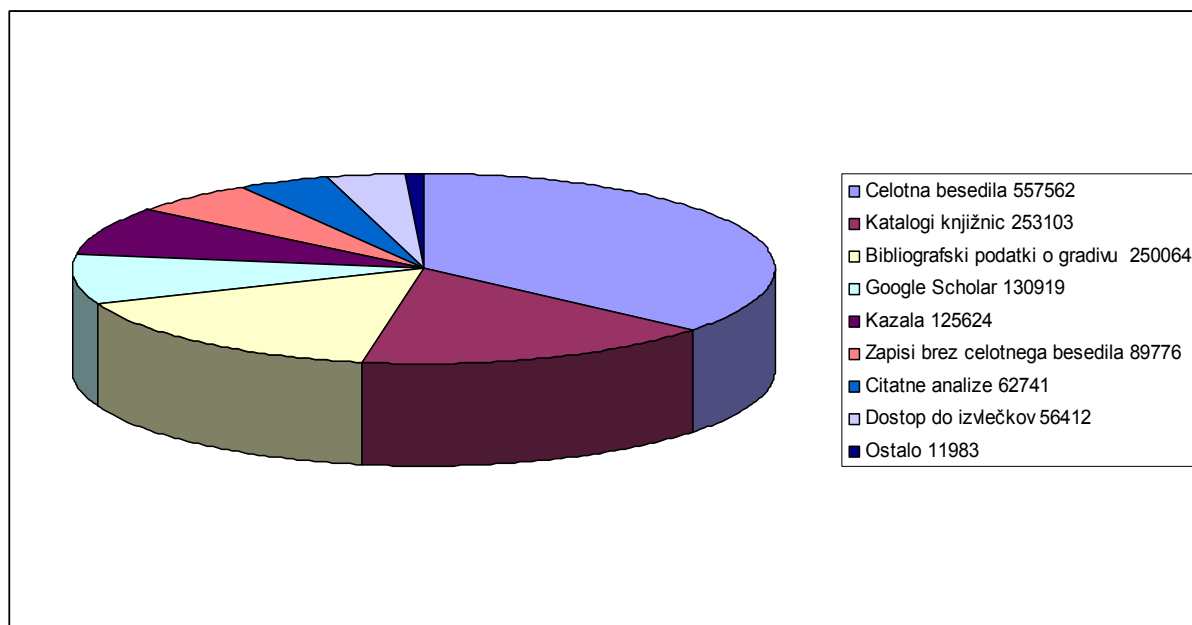
Kazalec	2010	2011	09/10
Število vključenih informacijskih virov	192	192	100
Število dostopov do portala	168.414	234.246	139
Število registriranih uporabnikov	3.784	4118	109
Število izvedenih iskanj v portalu	232.106	354.395	152
Število izvedenih iskanj – hitri izbori	173.485	189.651	109
Število izvedenih iskanj – napredno iskanje	58.621	164.744	281
Število vseh izvedenih iskanj po tarčah ⁶	2.453.955	2.471.172	107
Število vseh iskanj neprijavljenih uporabnikov	754.955	925.407	126
Število prikazanih servisov openURL povezovalnika	871.816	1.925.575	221
Število pridobljenih zapisov z dostopom do celotnega besedila	115.591	557.562	482
Število pridobljenih zapisov z dostopom do COBIB-a	126.591	253.103	199
Število posredovanj ter pomoč uporabnikom po telefonu in e-pošti	407	407	100

⁶ To je število iskanj v posameznih zbirkah z združevalnim iskanjem.

Dostop do zapisov z dostopnimi celotnimi besedili se je v primerjavi z 2010 povečal za skoraj 600%, kar potrjuje naša predvidevanja, da temeljni cilj uporabnikov pri pridobivanju informacij v znanstvenem in akademskem informiranju celotno besedilo oz. primarni dokument ter, da je fond elektronskega gradiva na Univerzi v Ljubljani ustrezen. Statistični podatki pa potrjujejo tudi dejstvo, da tovrstna portalna oprema za knjižnice, še posebej openURL povezovalniki, ni namenjena le za uporabo storitev digitalne knjižnice, temveč z zagotavljanjem enostavnega okolja za uporabo uporabnike vodi tudi do tiskanih virov.

Slika 19: Struktura uporabe portala DiKUL glede na knjižnice, s katerih prihajajo uporabniki

Slika 20: Prikazani servisi v openURL povezovalniku

Delež neprijavljenih uporabnikov je bil 49%, ki pa so izvedli le 37% vseh iskanj. Uporaba oddaljenega dostopa ter osebnih profilov je torej pomemben segment portala. Zanimiva je tudi uporaba portala DiKUL s prijavo za oddaljen dostop oz. v v posamezne osebne profile z gesli, ki jih uporabniki pridobijo v posameznih knjižnicah na UL. Iz tega lahko lahko sklepamo

o strukturi celotne uporabe portala glede na fakultete, s katerih prihajajo uporabniki. Največ uporabnikov prihaja s Filozofske fakultete (14%), Fakultete za družbene vede (11%), sledijo uporabniki Ekonomske fakultete ter Biotehniške fakultete itn. (slika 19). Več kot očitno je, da portal DiKUL največ uporabljajo študenti fakultet, kjer je uporaba portala vključena v študijske programe.

Zanimiva je struktura prikazanih servisov openURL povezovalnika. Prevladujejo servisi z dostopnimi celotnimi besedili ter servisi z možnostjo dostopa do podatkov o gradivu v katalogih knjižnic, vključenih v DiKUL.

1.3.10.6 Bibliografija zaposlenih

1. Rezeption zeitgenössischer deutschsprachiger Literatur in Slowenien : Werkstattgespräch am 6. mai 2010 in der Deutschen Bibliothek CTK in Ljubljana. Ljubljana: Goethe-Institut; Deutsche Bibliothek CTK, 2011:75 str [sodelujoči: Brane Čop].
2. Božič M, Komel Snój M, Kotar M, Petermanec Z, Pušnik M. Pripravljanje Evrope za leto 2020 : vloga knjižnice v raziskovanju, izobraževanju in družbi : Getting Europe ready for 2020 : the library's role in research, education and society, LIBER 40th Annual Conference, Barcelona, 29. 6.-2. 7. 2011. Knjižničarske novice 2011; 21:str. 15-27.
3. Dekleva Smrekar D. Pregled informacijskih virov za arhitekturo : gradivo za študente pri predmetu Upravljanje v arhitekturi. Ljubljana: Fakulteta za arhitekturo, 2010:13 f.
4. Dekleva Smrekar D. Iskanje strokovno znanstvenih informacij na področju arhitekture : za podiplomske študente arhitekture (in tekstilstva). Ljubljana: [D. Dekleva Smrekar], 2011:12 str.
5. Dekleva Smrekar D. Znanstveno-tehnična informatika v arhitekturi : predavanje za študente UL Fakulteta za arhitekturo, 2. 6. 2011. Ljubljana: Fakulteta za arhitekturo, 2011:19 f.
6. Dekleva Smrekar D. Znanstveno-tehnična informatika v arhitekturi : predavanje za študente UL Fakulteta za arhitekturo, 26. 5. 2011. Ljubljana: Fakulteta za arhitekturo, 2011:23 f.
7. Hammerschmitt M. Yardang., Ljubljana: Cankarjeva založba, 2011:195 str. [prevod: Brane Čop].
8. Handke P. Še vedno vihar . Klagenfurt; Celovec: Wieser, 2011:145 str. [prevod: Brane Čop].
9. Pejanovič, S. *Vodnik po knjižničnih virih in storitvah*. Ljubljana : CTK, 2011.
10. Pejanovič S. Posredovanje in dobava virov kot dopolnitev konzorcijske ponudbe. 1. srečanje članov konzorcija CTK, Ljubljana, 7. april 2011.
11. Pejanovič S. Rudolf Pečjak in njegovo delo. *Odkrivanje spominskih plošč rojakoma Rudolfu Pečjaku in dr. Gregoriju Pečjaku, Prevole, 1. april 2011.*
12. Pušnik M. V knjižnico za zabavo : visokošolska knjižnica kot družabni prostor. Knjižnica 2011, 55: str. 49-66.
13. Vovk Avšič M. The Slovenian current research information system-SICRIS. The 16th Meeting of the ICONDA Bibliografic Board held at IRB, Stuttgart, Germany, 11th July 2011.

1.3.10.7 Udeležba na strokovnih konferencah v 2011

Konferenca UKSG, Leeds, UK, 3.4.-7.4. Konferenca se je udeležil mag. Matjaž Eržen.

Študijski ogled nemških knjižnic, Munchen, Regensburg, Nemčija, 15.–16. maj 2011. Ogleda se je udeležil Miro Pušnik.

NT konferenca, Portorož, 23.-25.5.2011. Konferenca sta se udeležila Matjaž Rupnik in Leon Brišnik.

Konferenca LIBER, Barcelona, 26.6.-2.7.2011, Konferenca se je udeležil Miro Pušnik.

Sestanek Iconda Board, 10.7.-12.7.2011, Stuttgart, Nemčija. Sestanka se je udeležila dr. Mira Vovk Avšič

Konferenca ILDS, Chicago, 18.9.-25.9, ZDA. Posvetovanja se je udeležila Smilja Pejanovič.

Posvetovanje Zveze bibliotekarskih društev Slovenije, Maribor, 20.10.-22.10.2011. Posvetovanja so se udeležili Miro Pušnik, mag. Darja Vajs, Breda Simončič in Smilja Pejanovič.

Mednarodna konferenca Online Information, London, UK, 28.11.-2.12 2011. Konferenca so se udeležili dr. Uroš Kunaver, Miro Pušnik in Tatjana Intihar.

1.3.11 Razvojne naloge CTK na področju informacijske tehnologije v 2011

V letu 2011 smo se posvetili predvsem upravljanju strežnikov ter upravljanju portalne programske opreme za DiKUL.

Razvojne naloge

- Upravljali smo s portalom DiKUL (urejanje podatkov o zalogi in dostopu do e-grafov, urejanje podatkov in nastavitve za dostop in iskanje po e-virih ter urejanje podatkov o IP območjih in drugih nastavitvah posameznih grup). Sproti smo tudi reševali nekatere probleme, ki so nastali pri uporabi DiKUL.
- Nadaljevali smo virtualizacijo strežnikov CTK, kar bo pripomoglo k večji cenovni učinkovitosti, boljši izkoriščenosti strežnikov ter k večji fleksibilnosti in zanesljivosti delovanja IT storitev v CTK.
- Dograjevali smo računalniški sistem v multimedijski sobi z novimi aplikacijami in izboljšali zaščito pred spreminjanjem nastavitve s strani uporabnikov.
- Končali smo s projektom prenove spletnega mesta CTK,
- Ves čas smo prilagajali spletne strani novim potrebam.

Naloge tekoče podpore in ostale sprotne naloge

- zagotavljanje obratovalnega stanja mreže PC,
- vzdrževanje elektronske čitalnice v prostem pristopu in podpora uporabnikom,
- vzdrževanje računalniške učilnice in podpora pri izvajanju izobraževanj za uporabnike,
- izobraževanje in podpora zaposlenim pri tekočem delu,
- izvajanje varnostne politike,
- vzdrževanje domače strani in ostalih informacijskih sistemov,
- vzdrževanje strežnikov in podatkovnih zbirk,
- nabave in instalacije opreme,
- reševanje okvar in trenutnih problemov,

- storitve arhiviranja, tiskanja in drugih uslug,
- oblikovanje besedil in tiskanje edicij,
- organizacijska pomoč (seminarji, konference...),
- izvedba inventure osnovnih sredstev (razen gradiva),
- ostale tekoče naloge.

Poleg tekočih nalog s področja IT infrastrukture smo:

- urejali evidenco opravljenih delovnih ur za vse delavce CTK,
- poleg javnih naročil za nabavo opreme vodili tudi vsa javna naročila za področje materialnih stroškov, vključno s pripravo pogodb za ta naročila,
- sodelovali pri pripravi internih aktov CTK,
- sodelovali pri pripravi in izvedbi javnih razpisov za nakup strokovne literature.

1.3.12 Naloge vodstva CTK

1.3.12.1 Delo direktorja v letu 2011

Direktor je organiziral in vodil delo ter poslovanje knjižnice. Poleg zagotavljanja ter izvajanja vsakoletnih pogodb z financierji Ministrstvom za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo (MVZT) in Ministrstvom za kulturo (MK) ter z vsemi dobavitelji je bila najpomembnejše delo opravljeno na razpisu ARRS za sofinanciranje tuje znanstvene literature in baz podatkov. Zaradi novih zahtev ARRS glede izpolnjevanja formalnih pogojev za financiranje nabavnih konzorcijev je bilo potrebno veliko organizacijskega dela pri pridobivanju novih članov konzorcijev kot tudi pri usklajevanju zahtev ARRS z dejanskimi možnostmi. Trud se je obrestoval, saj je ARRS CTK ter konzorcijem CTK za leto 2012 dodelil sredstva v podobni višini kot prejšnja leta. Število članov konzorcijev CTK se je v 2012 povečalo iz 22 na 72. Pomembno je tudi dejstvo, da je tesno sodelovanje med CTK in ARRS pri omenjeni reorganizaciji financiranja konzorcijev še bolj utrdilo vlogo CTK kot organizacije, ki v okviru slovenske raziskovalne in visokošolske infrastrukture zagotavlja največ elektronskih informacijskih virov najširšemu krogu slovenskih raziskovalcev, profesorjev in študentov. Ti viri so v znanstveni sferi tudi najbolj vplivni in kot taki tudi zelo iskani, o čemer pričajo statistični podatki o uporabi.

Direktor je sodeloval pri pripravah za gradnjo UKL oz. novih prostorov za CTK, s predstavniki najemodajalca pri reševanju nekaterih problemov, z NUK in IZUM za racionalizacijo strokovnega dela, nadziral je izbor knjižničnega gradiva. Skrbel je za primerne delovne pogoje.

Sodeloval je pri aktivnostih reorganizacije knjižničnega informacijskega sistema na UL ter pri pogovorih o morebitnem tesnejšem povezovanju UL in CTK.

Organiziranje in usklajevanje delovnega procesa je potekalo na vsakotedenskih kolegijih, na dvotedenskih poročevalskih sestankih s posameznimi vodji oddelkov, s pomočjo mesečnih poročil vodij oddelkov, s pogostimi nujnimi razgovori in elektronsko pošto. V 2010 je direktor uvedel tudi sestanke s celotnim kolektivom, ki se odvijajo enkrat na mesec.

Direktor je napisal letni program dela in poslovno poročilo za 2011 z oceno tveganj. Skrbel je za materialno in finančno poslovanje s pregledovanjem finančnih načrtov, občasne finančne realizacije in z drugim.

Kot strokovni vodja knjižnice je sodeloval s Strokovnim svetom knjižnice, skrbel pa je tudi za izvajanje odločitev Sveta zavoda.

1.3.12.2 Pravne in upravne naloge v 2011

Pravni akti CTK

Precej časa smo posvetili pripravi gradiv za seje Sveta CTK. V 2011 smo veliko časa namenili ponovnemu usklajevanju novega Statuta CTK s predlogi različnih pristojnih resorjev Vlade RS. To smo opravili uspešno in s 1.2.2012 je v veljavi nov Statut CTK, ki temelji na predhodnih spremembah in dopolnilih Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani (Ur.l. RS, št. 44/2007 spremembe št. 60/2003, 90/2010). Podpore smo zagotavljali tudi Strokovnemu svetu CTK. Pripravili smo tudi spremembe Poslovnika o delu Sveta CTK, ki bo obravnavan in sprejet v 2012.

Med pravilniki smo v letu 2011 sprejeli prenovljena Navodila o omejitvah in dolžnostih delavcev CTK pri prejemanju daril. Pripravili smo tudi vso potrebno dokumentacijo v okviru vzpostavitve načrta integritete.

Sodelovanje z UL in drugimi partnerji

Sodelovali smo pri pripravi in pregledu pogodb s konzorcijskimi partnerji na UL in pri ostalih partnerjih ter dobaviteljih, kot vsa leta. Poudarek je bil dan pravnemu pregledu pogodb glede na splošna pravila civilnega prava in usklajenosti s postopki javnega naročanja. Pri tem je bilo zahtevno usklajevanje pri posameznih vprašanjih (pooblastila za posamezna dejanja, obveznosti partnerjev).

Sklenjene letne pogodbe in evidenca pogodb in sporazumov

Sklenjene so bile letne pogodbe, ki so podlaga za delovanje in financiranje CTK. S ponudniki storitev smo podaljšali ali na novo podpisali pogodbe za različne vrste storitev (izvajanje nalog varnosti in zdravja pri delu, pravnega svetovanja, varnostne službe in druge). Obnovili smo seznam pogodb in sporazumov, ki so bili aktualni za potrebe revidiranja (za 5 let nazaj in v nekaterih primerih tudi dlje, kjer gre za daljša razmerja).

Javna naročila

V skladu z Zakonom o javnem naročanju (ZJN-2)(Ur.l. RS, št. 128/2006, spremembe: 16/2008, 19/2010, 18/2011) smo izvajali določila zakona in internega pravilnika Navodila za oddajo javnih naročil brez objave.

Veliko pozornosti smo namenili izvedbi javnih razpisov. V letu 2011 smo izvedli javni razpis za nabavo tiskanih knjig večjih založb. Z izbranimi ponudniki smo sklenili okvirne sporazume za naslednja štiri leta. Za tiskano periodiko, baze podatkov ter za knjige manjših založb smo izpeljali postopke odpiranja konkurence, predvidene v okvirnih sporazumih. Izvedli smo tudi postopke javnega naročanja pri konzorcijski nabavi.

Delovna razmerja

Leto 2011 je CTK začel s 46 zaposlenimi delavci, zaključil pa je s 44. zaposlenimi delavci.

Ob tem je potrebno opozoriti, da bo ob tem obsegu programov v bodoče težje zmanjševati število zaposlenih. CTK v zadnjih dvajsetih letih zmanjšal število zaposlenih in sicer z 58 na 44 (za več kot 25%) ob tem, da smo močno razširili svoje programe. Enostavnih odgovorov, na kak način ob zmanjševanju števila zaposlenih obdržati enak obseg in kakovost storitev, ni. Vsekakor bomo ob nadaljnjih zahtevah po zmanjševanju števila zaposlenih v CTK morali narediti temeljit premislek, kje in na kak način bo to sploh še mogoče. V ta namen imamo v 2012 v načrtu vsebinsko prevetritev delovnih mest v knjižnici, morebitno optimizacijo delovnih opravil ter v skladu s tem tudi uvedbo novega akta o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v CTK.

Jubilejne nagrade: V letu 2011 so bile izplačane jubilejne nagrade zaposlenim v skupni višini 3.083,48 EUR.

Načini in ukrepi za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu: načine in ukrepe za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu smo zagotavljali na podlagi Izjave o varnosti z oceno tveganja. Izjavo smo glede na dinamiko sprememb ustrezno dopolnili in spremenili.

V letu 2011 se je v rednih preventivnih zdravniških pregledov udeležilo 11 delavcev. Izvedli smo meritve mikroklimе in ostalih okoliških vplivov na delovnih mestih ter izvedli usposabljanja v zvezi z zagotavljanjem varnosti in zdravja na delovnem mestu v skladu z zakonskimi zahtevami.

Evidenca delovnega časa: nadaljevali smo z nadzorom pravilnosti registracij prisotnosti ter izpopolnili dokumentacijo, ki omogoča revizijo posameznih vnosov popravkov.

Notranja revizija: izvedli smo notranjo revizijo za predhodno leto 2010, ki smo jo opravili v mesecu juliju 2011, poudarki so bili sledeči:

- notranje kontrole na področju plač (metodologija izračunavanja in izplačevanja plač zaposlenim s posebnim poudarkom na metodologiji izračuna skupne razlike za odpravo nesorazmerij),
- inventura tiskanega gradiva,
- inventura standardov.

Revizijsko poročilo ni odkrilo sistemskih napak v poslovanju knjižnice, rezultati revizije pa bodo vodilo in usmeritev za delo v letu 2012. Na nekatera priporočila revizijskega poročila smo se ustrezno odzvali že v 2011, nekatere pomanjkljivosti (pravilnik o inventuri gradiva, inventarna knjiga standardov) pa še odpravljamo in bodo v 2012 predvidoma urejene.

Upravljanje z nepremičninami: stanovanje v upravljanju CTK je vir stalnega celoletnega dotoka najemnine v korist zavoda. CTK je tudi konstantno razbremenjena končnega plačila obratovalnih stroškov, ki jih je in bo po najemni pogodbi še naprej plačevala delavka najemnica.

Informacije javnega značaja: ob sodelovanju službe za informacijsko tehnologijo smo dopolnili katalog informacij javnega značaja in dopolnitve objavili na spletni strani CTK.

Delo poslovne sekretarke in delo administratorke: z notranjo reorganizacijo smo v tajništvu zagotovili boljše pogoje za opravljanje dela, zato smo v primerjavi s preteklim letom dosegli pomemben napredek pri urejanju arhivskega gradiva in pripravah za klasifikacijo tega gradiva. V ta namen smo na usposabljanje in preizkus strokovne usposobljenosti za delo z dokumentarnim gradivom poslali še eno sodelavko. V to delo smo vključili vodjo Službe za Informacijsko tehnologijo, pridobili pa smo tudi brezplačno svetovalno pomoč iz Arhiva Slovenije.

1.3.12.3 Delo Sveta CTK v letu 2011

Svet CTK se je v letu 2011 sestal na petih rednih in dveh korespondenčnih sejah. V tem obdobju se je tudi iztekel mandat stari zasedbi Sveta CTK. 7. decembra je bila 1. konstitutivna seja Sveta CTK v novi zasedbi.

Novi predsednik Sveta CTK je g. Peter Sterle (predstavnik ustanovitelja), člani pa dr. Zdenka Petermanec, ga. Marina Očko (predstavnici ustanovitelja), prof. Aleš Valič, prof.dr. Anton Meden (predstavnika UL), ga. Tjaša Jug (predstavnica študentov – uporabnikov) ter ga. Tatjana Intihar (predstavnica delavcev CTK).

Svet je v letu 2011 obravnaval in sprejemal številne zadeve, ki sodijo v njegove prisojnosti.

Najpomembnejše delo je bilo opravljeno pri pripravi in usklajevanju novih temeljnih dokumentov. Opravljena so bila vsa usklajevanja glede novega Statuta CTK.

Drugi pomembnejši obravnavani in sprejeti dokumenti so bili:

- Finančni načrt CTK za leto 2011
- Poslovno in finančno poročilo (s samoocenitvenim formularjem in registrom tveganj)
- Poročilo notranje revizije
- Poročila različnih komisij
- Predlogi direktorja za člane Strokovnega sveta CTK

Uspehi: Na prvem mestu je vsekakor zelo dobro medsebojno sodelovanje svetnikov ter tudi sodelovanje z vodstvom zavoda (predvsem z direktorjem). Svet CTK je načel urejanje neusklajenih in zastarelih najpomembnejših aktov ter prvega med njimi (ustanovitveni akt) pripeljali do končnega sprejema in potrditve že v 2010, drugega (statut) pa do točke, od katere je do uveljavitve potrebno bilo v 2012 potrebnih le še nekaj tednov (1. februarja 2012 je stopil v veljavo nov Statut CTK). Vse zahtevane in potrebne dokumente je Svet CTK obracnaval in potrjeval v predpisanih časovnih okvirjih.

Nedoseženi cilji: Kljub precejšnji zagnanosti Svet CTK ni uspel spraviti pod streho vseh treh najpomembnejših aktov; ostal je še Poslovnik o delu Sveta CTK, ki je v načrtu za 2012.

1.3.12.4 Delo Finančno računovodske službe (FRS) v letu 2011

- FRS je v letu 2011 opravljala plačila obveznosti iz poslovanja CTK in tekoče urejala, zajemala, knjigovodsko evidentirala (v dnevnik glavne knjige, glavno knjigo in analitične evidence – poslovne knjige CTK) ter pripravljala podatke za potrebe zunanjih in notranjih uporabnikov.
- Vodila je davčne evidence za CTK v skladu s predpisi s tega področja.
- Izvajala je računovodski nadzor in nadzor nad izpolnjevanjem terjatev in plačilom obveznosti ter arhivirala izvornike knjigovodskih listin.
- Izvajala je obračun plač in drugih osebnih prejemkov zaposlenih in skrbela za evidence na tem področju.
- Pripravljen je bil finančni načrt za leto 2011, sprejet na 17. redni seji Sveta CTK dne 27.1.2011, ter dve spremembi finančnega načrta za leto 2011, ki sta bili sprejeti na 19. seji Sveta CTK dne 13.5.2011 ter na 1. seji Sveta CTK (v novem mandatu) 7.12.2011.
- Letno računovodsko poročilo in obvezni računovodski izkazi za leto 2010 so bili oddani 27. februarja leta 2011.
- Pripravili smo premoženjsko bilanco CTK za leto 2010.

Finančno računovodska služba je skrbela za pravočasno oddajo zahtevkov financierjem za pridobitev finančnih sredstev v skladu s pogodbami o financiranju dejavnosti (oziroma mesečnih zahtevkov na podlagi začasnega financiranja), za pravočasna plačila obveznosti do dobaviteljev, izplačila plač in osebnih prejemkov, za tekoča realizirana plačila terjatev (delno s predplačili) in urejanje, zajemanje, knjigovodsko evidentiranje, računovodski nadzor in pravočasno sporočanje podatkov ter pripravo zgoraj naštetih poročil.

V letu 2011 sta bili podpisani dve ločeni pogodbi o sofinanciranju dejavnosti Nemške knjižnice. Ena podpisana s strani MK za financiranje 50% sredstev za plače, prispevkov

delodajalca, drugih izdatkov zaposlenim ter materialnih in programskih stroškov in druga pogodba o financiranju Nemške knjižnice v okviru skupne pogodbe o financiranju redne dejavnosti CTK z MVZT, v kateri so bila zagotovljena sredstva za financiranje preostalih 50% sredstev za plače, prispevke delodajalca in druge izdatke zaposlenim Nemške knjižnice.

Plače so bile usklajevane v skladu z veljavnimi predpisi, spremembami in dopolnitvami Zakona o sistemu plač v javnem sektorju.

Postavka plače, drugi izdatki zaposlenim in prispevki delodajalca za socialno varnost (tudi KDPZ) je bila zaradi odsotnosti z dela zaradi bolezni nad 30 dni, ki bremeni sredstva ZZZS, realizirana v nižjem znesku od načrtovanega za leto 2011 (v začetku leta 2011 so bili odsotni kar trije zaposleni, vendar so odločbe ZZZS izdane za kratek čas in je bilo težko hitro zagotoviti kvalitetno zamenjavo v času odsotnosti zaradi bolezni), zaradi nege družinskega člana, zaradi spremstva družinskega člana, zaradi neizplačanih načrtovanih odpravnin ob upokojitvi in drugih odsotnosti v letu 2011. Ocenjujemo, da bo prišlo do prihranka na postavki plače v višini cca. 21.500 EUR. Eni delavki smo na podlagi ugotovitev notranje revizije za leto 2010 izplačali poračun za obdobje oktober 2008 – junij 2011, saj ji ob napredovanju v oktobru leta 2008 ni bilo priznано ustrezno povišanje nominalne vrednosti plačnega razreda prevedene plače javnega uslužbenca povečanega za enako število plačnih razredov, kot je bila povečana osnovna plača javnega uslužbenca (Z105) pri napredovanju v plačnem razredu in višino osnovne plače za obračun V (Z108) za dva razreda. Od julija 2011 dalje ji je plača izplačana v skladu s predpisi.

1.4 POROČILO O DOSEŽENIH CILJIH IN REZULTATIH

1.4.1 Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje

Delovno področje Centralne tehniške knjižnice Univerze v Ljubljani (CTK), ki je javni zavod, opredeljujejo **Zakon o zavodih** (Uradni list RS 12/91, spremembe: Odl. Ustavnega sodišča U-I-104/92, 45/94, 8/96, 18/98, Odl. Ustavnega sodišča 34/98, 36/00, 127/06), **Zakon o knjižničarstvu** (Uradni list RS 87/01, spremembe 96/02), **Zakon o visokem šolstvu** (Uradni list RS, št. 67/93, spremembe: 39/1995 Odl. Ustavnega sodišča U-I-22/94, 18/1998 Odl. Ustavnega sodišča U-I-34/98, 35/1998 Odl. Ustavnega sodišča U-I-243/95, 99/1999, 64/2001, 100/2003, 134/2003-UPB1, 63/2004, 100/2004-UPB2, 94/2006, 119/2006-UPB3, 59/2007 (63/2007 popr.), 15/2008, Odl. Ustavnega sodišča U-I-370/06-20, 64/2008, 86/2009, 62/2010) in **Uredba o javnem financiranju visokošolskih in drugih zavodov, članic univerz, od leta 2004 do leta 2010** (Uradni list RS 134/03, spremembe: 72/04, 4/06, 132/06, 99/08, 30/2009, 110/2009, 60/2010, 88/2010).

Dejavnost CTK je opredeljena v 6. členu **Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda Centralne tehniške knjižnice Univerze v Ljubljani** (Uradni list RS 60/03, spremembe: Uradni list RS 44/2007, Uradni list RS 90/2010).

CTK mora upoštevati še **Uredbo o osnovnih storitvah knjižnic** (Uradni list RS 29/03) in **Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe** (Uradni list RS 73/03, spremembe: 70/2008).

Po 32. členu Zakona o knjižničarstvu mora pristojno ministrstvo določiti osrednje specializirane informacijske centre. CTK je bil na podlagi javnega razpisa za sofinanciranje osrednjih informacijskih centrov v letu 2008 izbran in uvrščen v program sofinanciranja za obdobje od 1.1.2009 do 31.12.2011. **Pravilnik o sofinanciranju osrednjih specializiranih informacijskih centrov** (Uradni list RS 12/05, spremembe: 97/05, 5/07, 23/09) določa naloge osrednjih specializiranih informacijskih centrov (v nadaljevanju OSIC).

Pogoje in postopke ter načine izbiranja, spremljanja nakupov in zagotavljanje dostopnosti sofinancirane znanstvene literature in baz podatkov določa **Pravilnik o sofinanciranju**

nakupa tuje znanstvene literature in baz podatkov (Uradni list RS, 12/05, spremembe: 53/06, 22/07, 18/08, 23/09, 4/2011).

Pogoje in način delovanja CTK-ja na področju varovanja osebnih podatkov določa **Zakon o varstvu osebnih podatkov** (Uradni list RS, 86/04, 113/05, 51/07, 67/07, 94/07). Za delovanje Nemške knjižnice veljajo še **sklep Vlade RS št. 680-02/93-20/I-8** z dne 5.11.1993 in **Pravilnik o načinu izvajanja financiranja javnih zavodov, javnih skladov in javnih agencij na področju kulture** (Uradni list RS 117/02, spremembe: 97/03, 1/09).

Knjižnica kot posredni proračunski uporabnik upošteva **Zakon o javnih financah** (Uradni list RS 79/99, spremembe: 124/00, 79/01, 30/02, 56/02, 127/06, 14/07, 109/08, 49/09, 38/2010-ZUKN, 107/2010) in **Zakon o računovodstvu** (Uradni list RS 23/99, spremembe: 30/02). Po **Pravilniku o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov** (Uradni list RS 46/03) je CTK uvrščen med javne zavode in druge izvajalce služb s področja vzgoje in izobraževanja ter športa, zato nekatera razmerja, ki jih je prej urejala po **Kolektivni pogodbi za kulturne dejavnosti v RS s spremembami in dopolnitvami** (Uradni list RS 45/1994, spremembe: 45/1994, 39/1996, 40/1997, 39/1999, 82/1999, 102/2000, 52/2001, 64/2001, 60/2008, 61/2008, 32/2009, 32/2009, 83/2010) ureja po **Kolektivni pogodbi za dejavnost vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji** (Uradni list RS, št. 52/94, spremembe 49/95, 34/96 (45/96 - popr.), 51/98, 28/99, 39/99, 39/00, 56/01, 64/01 (78/01 - popr.), 56/02, 52/2007, 83/2010).

Notranji akti CTK so: Statut CTK (ki je pričel veljati 8.12.2003), **Načrtu razvoja Centralne tehniške knjižnice Univerze v Ljubljani za obdobje 2009-2013** (sprejet na 7. seji Sveta CTK 19. februarja 2009), **Izjava o poslanstvu knjižnice** (sprejeta na Svetu knjižnice dne 27.5.2004). Organizacija in sistemizacija delovnih mest je urejena po **Pravilniku o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v CTK** (sprejet 23.12.2004 s spremembami). CTK ima še naslednje splošne akte: **Pravilnik o splošnih pogojih poslovanja** (sprejet 25. 2. 2010), ki ureja pogoje uporabe knjižničnega gradiva in opravljanje knjižničnih storitev, **Navodila za objavo javnih naročil brez objave** (sprejeta 22.7.2010), ki urejajo oddajo javnih naročil brez objave, **Pravilnik o varovanju zaupnih in osebnih podatkov ter o varovanju dokumentarnega gradiva** (sprejet 22.3.2005), **Pravilnik o računovodstvu** (sprejet 10. 2. 2003), ki ureja delovanje računovodstva, **Pravilnik o blagajniškem poslovanju** (sprejet 19.10.2006), **Pravilnik o napredovanju v plačne razrede v Centralni tehniški knjižnici Univerze v Ljubljani** (sprejet 23.12.2008), **Pravilnik o delovanju notranje revizije** (sprejet 18.6.2003), ki ureja delovanje notranje revizije v CTK, **Pravilnik o merilih delitve sredstev za delovno uspešnost** (sprejet 23.8.2005), **Pravilnik o oddaji službenega stanovanja v najem** (sprejet 23.8.2005) ter **Poslovnik o delu Sveta CTK** (sprejet 18.3.2004). Delavci CTK morajo spoštovati tudi **Navodilo o omejitvah in dolžnostih delavcev CTK pri prejemanju daril** (sprejeto 18.11.2011) ter **Navodilo o postopkih izvajanja službenih potovanj** (sprejeto 15.9.2010).

Ustanoviteljske pravice in obveznosti do CTK izvršuje Vlada Republike Slovenije. CTK je pridružena članica UL (Pogodba o pridruženem članstvu, podpisana 29.10.2003 z aneksom z dne 16.5.2007), z UL ima tudi sklenjeno pogodbo o zagotavljanju knjižničnih storitev in načinu obračunavanja članarine-vpisnine.

1.4.2 Dolgoročni cilji CTK

Razvojne usmeritve in cilji so zapisani v Načrtu razvoja CTK za obdobje 2009-2013, ki je bil sprejet na 7. seji Sveta CTK dne 19.2.2009 (dokument dostopen na <http://www.ctk.uni-lj.si/osnovni-podatki/Dokumenti/Plan-2009-2013.pdf>).

1.4.2.1 Razvojne usmeritve

Smiselno je, da ostane smoter CTK tak, kot je, le dopolnjen z intenzivnejšo vlogo CTK v univerzitetnem knjižničnem sistemu, tako, da CTK zagotavlja knjižnične in informacijske infrastrukturne pogoje za visokošolsko izobraževanje in znanstveno raziskovalno delo na področju tehnike in nekaterih področjih naravoslovja, ter da še tesneje sodeluje z visokošolskimi knjižnicami svojega kroga.

Glavne razvojne usmeritve bodo tekle v sledečih smereh:

- v smeri zagotavljanja knjižničnih informacijskih storitev za področje tehnike in naravoslovja za UL kot tudi širše,
- v smeri zagotavljanja virov in storitev elektronske knjižnice in sicer s tehničnega vidika kot upravljavec orodij za dostop do vsebin, z organizacijskega vidika s koordinacijo nabave znanstvene periodike v tiskani in elektronski obliki na UL in s posredovanjem dokumentov ter z vsebinskega vidika z informacijsko podporo pri nabavi gradiv za področje tehnike in naravoslovja,
- v smeri izboljšav, optimizacije in racionalizacije delovnih postopkov v CTK,
- v smeri zagotavljanja izbranih segmentov znanstvene in raziskovalne infrastrukture v Republiki Sloveniji,
- v smeri iskanja optimalnih rešitev organizacije knjižničnega informacijskega sistema na UL ter možnih tesnejših formalnih povezav z UL,
- v smeri iskanja optimalnih prostorskih rešitev za knjižnico,
- v smeri večje prožnosti in prilagodljivosti spremenjenim potrebam uporabnikov in univerz.

Lokacija knjižnice je ugodna, prostori so za knjižnico primerni in zadostni z izjemo premajhne čitalnice za študijske namene in skladišča. Nekateri problemi pri uporabi knjižnice izhajajo iz dejstva, da prostori prvotno niso bili namenjeni za knjižnično dejavnost. Izkoristek prostorov smo v zadnjih letih z daljšim časom odprtja, s postavitvijo nekaj dodatnih stolov v čitalnico (kolikor jih dopušča prostor), z ureditvijo vhodne avle in z usposobitvijo multimedijske učilnice še povečali. Možnosti za še večjo izkoriščenost prostorov so s tem večinoma izčrpane. Računalniško in komunikacijsko opremo bomo posodabljali v skladu s potrebami in zmožnostmi, posodobitve pa bomo morali izvajati tudi na ostalih segmentih opreme knjižnice. Zaposleni v CTK so bibliotekarji, del zaposlenih (informacijski specialisti) pa so strokovnjaki s področij, ki jih knjižnica pokriva. Zaradi razvoja stroke bo zelo pomembna skrb za sprotno usposabljanje zaposlenih.

1.4.2.2 Dolgoročni cilji

1.4.2.3 Operativni dolgoročni cilji in naloge

Omogočanje dostopa do informacijskih virov in storitev knjižnice na daljavo

- **Licenčna nabava paketov elektronskih revij (izbor, vključevanje v konzorcije, koordinacija konzorcijev, spremljanje uporabe);** vsakoletna naloga medoddelčne skupine za konzorcijske nabave.
- **Izbor in nabava elektronskih knjig, podatkovnih zbirk, referenčnih zbirk in slovarjev ter spremljanje uporabe;** vsakoletna naloga Oddelka za razvoj in svetovanje in Oddelka za pridobivanje in obdelavo gradiva.
- **Vzdrževanje portalne in programske opreme za lažjo uporabo virov na daljavo, priprava virov;** vsakoletna naloga Službe za informacijsko tehnologijo, Oddelka za

razvoj in svetovanje in Specializiranih informacijskih centrov za tehniko in naravoslovje.

- **Sodelovanje pri DiKUL ter postavitve posameznih digitalnih vsebin v odprte arhive;** vsakoletna naloga Službe za informacijsko tehnologijo, Oddelka za razvoj in svetovanje in Specializiranih informacijskih centrov za tehniko in naravoslovje.
- **Kooperativna gradnja katalogov in podatkovnih zbirk;** vsakoletna naloga Oddelka za pridobivanje in obdelavo gradiva in Specializiranih informacijskih centrov za tehniko in naravoslovje.
- **Posodabljanje spletnega mesta CTK;** vsakoletna naloga vseh oddelkov; v letu 2011 celovita prenovitev spletnih strani; naloga Službe za informacijsko tehnologijo in Oddelka za razvoj in svetovanje.
- **Izbor sistema digitalnega arhiviranja elektronskih revij;** naloga Službe za informacijsko tehnologijo in Oddelka za razvoj in svetovanje.
- **Dostop do tujih informacijskih servisov in posredovanje dokumentov;** vsakoletna naloga Službe za informacijsko tehnologijo, Oddelka za razvoj in svetovanje, Specializiranih informacijskih centrov za tehniko in naravoslovje in Oddelka za medknjižnično izposajo.

Omogočanje dostopa do gradiv in informacijskih virov v prostorih CTK ter zagotavljanje prostora za branje in študij

- **Izbor in nabava tiskanih revij, knjig, učbenikov, slovarjev in referenčnega gradiva, ki je za uporabo primernejše v tiskani obliki (počasno zmanjševanje obsega tiskanega gradiva na račun elektronskega);** vsakoletna naloga Oddelka za pridobivanje in obdelavo gradiva ter Specializiranih informacijskih centrov za tehniko in naravoslovje.
- **Vzdrževanje zbirk (katalogizacija, opremljanje, postavljanje, urejanje, obnavljanje, izločanje, inventure);** vsakoletna naloga Oddelka za pridobivanje in obdelavo gradiva, Specializiranih informacijskih centrov za tehniko in naravoslovje in Oddelka za izposajo.
- **Posodobitev sistema za samopostrežno izposajo in varovanje gradiva za novo zgradbo;** naloga Oddelka za izposajo in Službe za informacijsko tehnologijo.

Nudnje storitev uporabnikom:

- **Zagotavljanje izposoje gradiva v čitalnico in na dom;** vsakoletna naloga Oddelka za izposajo.
- **Svetovanje uporabnikom za uporabo knjižnice;** vsakoletna naloga Oddelka za izposajo, Oddelka za razvoj in svetovanje ter Specializiranih informacijskih centrov za tehniko in naravoslovje.
- **Referenčna služba;** vsakoletna naloga Oddelka za izposajo in Specializiranih informacijskih centrov za tehniko in naravoslovje.
- **Zahtevnejše informacije;** vsakoletna naloga Specializiranih informacijskih centrov za tehniko in naravoslovje.
- **Opravljanje nalog Osrednjega specializiranega informacijskega centra za tehniko;** triletna naloga Specializiranih informacijskih centrov za tehniko in naravoslovje.

- **Vprašaj knjižničarja;** vsakoletna naloga Specializiranih informacijskih centrov za tehniko in naravoslovje.
- **Medknjižnična izposoja in posredovanje dokumentov;** vsakoletna naloga Oddelka za medknjižnično izposajo in posredovanje dokumentov.
- **Organiziranje usposabljanja, seminarjev, konferenc in pomoč pri informacijskem opismenjevanju;** vsakoletna naloga vseh oddelkov, še posebej Oddelka za razvoj in svetovanje.
- **Pomoč pri upravljanju z repozitoriji zainteresiranim članicam UL;** intenziteta v skladu z zahtevami članic UL in možnostmi CTK.
- **Pomoč pri arhiviranju in diseminiranju podatkov e-raziskav zainteresiranim članicam UL;** v skladu z razvojem e-znanosti proti koncu petletnega obdobja.
- **Pomoč pri upravljanju gradiv za e-učenje;** zainteresiranim članicam UL: intenziteta v skladu z zahtevami članic UL in zmožnostmi CTK.

Prilagajanje organizacije knjižnice spreminjajočim se potrebam uporabnikov in okolja

- **Nadaljnje tesnejše povezovanje CTK z UL:** naloga vodstva CTK in kolegija CTK.
- **Oblikovanje depozitne funkcije za tiskano gradivo UL v novih prostorih: opredelitev naloge v letih 2012-2013;** naloga vodstva, kolegija, Oddelka za izposajo in Oddelka za razvoj in svetovanje.
- **Tesnejše povezovanje z ARRS pri upravljanju konzorcijev;** naloga vodstva CTK, kolegija CTK in Oddelka za razvoj in svetovanje.
- **Promoviranje vedno bolj nevidnih storitev knjižnice na daljavo;** vsakoletna naloga vodstva CTK in Oddelka za razvoj in svetovanje.
- **Izboljšave in racionalizacije poslovanja (vzpodbujanje uporabnikov v samopostrežne storitve, vzpodbujanje okolice v poenostavitev katalogizacije, dostopnost kataložnih zapisov prek spleta, izboljšava arhiviranja pisarniških dokumentov);** naloga vseh zaposlenih, zlasti tajništva in vodstva.
- **Ocenjevanje kakovosti poslovanja in primerjanje;** vsakoletna naloga vodstva in Oddelka za razvoj in svetovanje.
- **Sodelovanje pri pripravi novogradnje;** naloga vodstva in Specializiranega informacijskega centra za arhitekturo, deloma vodij oddelkov, v skladu z zahtevami investitorjev.

1.4.3 Cilji CTK iz Programa dela za leto 2011

Program dela za leto 2011 je bil sprejet na 17. seji Sveta CTK, dne 27.1.2011. Spremembe in dopolnila Programa dela CTK in Finančnega načrta CTK za 2011 so bila sprejeta na 19. redni seji 13.5.2011, spremembe in dopolnila Finančnega načrta CTK za 2011 so bila sprejeta na 1. seji Sveta CTK (v novem mandatu), dne 7.12.2011

Kratkoročni cilji in naloge v letu 2011 so bili usmerjeni v sledeče najpomembnejše vsebinske sklope:

- **Zagotavljanje virov in storitev najširšemu krogu uporabnikov:** za študente in zaposlene UL kot tudi širšemu krogu uporabnikov bomo v skladu z licenčnimi možnostmi zagotavljali čim bolj optimalen nabor informacijskih virov in storitev iz lastnih fondov gradiva kot tudi iz drugih servisov. V te sklope sodijo upravljanje in zagotavljanje dostopa tiskanih in elektronskih fondov gradiva v knjižnici, zagotavljanje sodobno opremljenega študijskega prostora, upravljanje portalnih orodij za dostop do

elektronskih informacijskih virov na daljavo, usposabljanje in obveščanje uporabnikov ipd. Pričakujemo še povečan obseg uporabe virov in storitev digitalne knjižnice v spletnem okolju, zato se bomo močno osredotočili na upravljanje elektronskih fondov gradiva ter sistemov za zagotavljanje dostopa.

- **Racionalizacija nabave gradiva:** zaradi omejenih finančnih možnosti bomo na področju nabave gradiva vodili politiko skrbne nabave po vnaprej postavljenih in strokovno podprtih kriterijih. Na področju zbirke tiskanega gradiva bomo nabavo in obdelavo gradiva izvajali racionalno ter vsebinsko čim ustrezno. Z nabavo tiskanega gradiva bomo pokrivali predvsem potrebe študentov po učbenikih in priročnikih ter potrebe širšega strokovnega kroga uporabnikov po strokovni literaturi s področja tehnike in deloma naravoslovja. Tovrstna gradiva bomo zagotavljali v e-obliki. Pri nabavi tiskanega gradiva bomo tako kot doslej upoštevali mnenja uporabnikov. To bomo še posebej upoštevali pri nabavi standardov. Za svojo lastno zbirko standardov bomo spremenili način nabave na tak način, da bomo nekatere zbirke standardov za svojo zbirko kupovali na način "tiskanje na zahtevo".
- **Upravljanje konzorcijev:** zaradi predvidenega močnega povečanja števila novih članov konzorcijev CTK bomo večji poudarek dali obveščanju in usposabljanju uporabnikov iz okolja novih konzorcijskih partnerjev. Pri upravljanju konzorcijev in zagotavljanju dostopa do elektronskih informacijskih virov bomo izvedli evidentiranje fondov elektronskega gradiva ter vnos podatkov v ELINKS COBIB. V sodelovanju z IZUM-om bomo zagotovili ustrezen dostop do elektronskih informacijskih virov za vse konzorcijske članice razen UL v okviru portala Metaiskalnik (Metalib/SFX platforma). V upravljanje konzorcijev bomo močno vključili servise dobave in posredovanja dokumentov. V sodelovanju z Arnesom, s konzorcijskimi partnerji in s ponudniki bomo razvijali sistem enotne avtentikacije in avtorizacije za oddaljeni dostop do elektronskih informacijskih virov konzorcijev.
- **Digitalna knjižnica UL ter spremembe na področju knjižničarstva na UL:** v letu 2011 bomo namestili sodobnejšo verzijo uporabniškega vmesnika portala DiKUL, ki bo omogočal sodobnejše načina iskanja in dostopa do informacij. Izvajali bomo koordinacijo in nabavo servisov e-revij in e-knjig za UL. Sodelovali bomo pri nadaljnjih ukrepih za spremembe knjižničnega informacijskega sistema UL.
- **Osrednji specializirani informacijski center za tehniko:** v sodelovanju z ARRS in IZUM-om bomo s sodelovanjem v mreži OSIC-ev zagotavljali informacijske storitve na področju zagotavljanja znanstvene infrastrukture v Republiki Sloveniji. Če bodo obstajali pogoji in potrebe, bomo poskušali delovanje OSIC-a za tehniko razširiti.
- **Povezovanje v funkcionalne konzorcije:** z drugimi visokošolskimi knjižnicami bomo iskali skupne organizacijske in izvedbene možnosti za različne segmente poslovanja. Največje možnosti funkcionalnega združevanja storitev visokošolskih knjižnic so na področju posredovanja in dobave dokumentov ter na področju informacijske in dokumentalistične dejavnosti (izdelava bibliografij). Z IZUM-om se bomo povezovali pri razvoju openURL povezovalnika (modul za povezovanje openURL povezovalnika z modulom Moja knjižnica, vključevanje openURL povezovalnika v COBIB ipd.)
- **Postopki javnega naročanja:** v letu 2011 bomo še bolj konsolidirali postopke javnega naročanja s poudarkom na še večji ekonomičnosti poslovanja. Glavna cilja, ki ju želimo doseči, sta poenostavitev poslovanja in hitrejša nabava knjižničnega gradiva ob upoštevanju veljavne zakonodaje in internih pravilnikov
- **Prostor:** v skladu s finančnimi možnostmi bomo obnovili vstopno avlo. Kot študijski prostor bomo sistematično uporabljali tudi prostor, kjer je do sedaj bila sejna soba. V sodelovanju z Direktoratom za investicije pri MVZT bomo nadaljevali z iskanjem prostorskih rešitev za knjižnico (razvoj izgradnje UKL, morebitna izgradnja novih prostorov za CTK ipd).

1.4.3.1 Kazalniki za merjenje doseganja ciljev in uspešnosti za 2011 - knjižnična dejavnost

Preglednica 12: Kazalniki za merjenje doseganja ciljev in uspešnosti za 2011 – knjižnična dejavnost

Kratkoročni cilj v letu 2011	Izhodiščna vrednost kazalnika (kazalnik/ leto/ vrednost)	Ciljna vrednost kazalnika v 2011	Ukrepi za doseg oz. ohranitev
Omogočanje dostopa do informacijskih virov in storitev knjižnice v spletnem okolju	Število spletnih enot gradiva, ki ga ponuja knjižnica/2009/2.000	21.500	Izvajanje postopkov nabave e-virov
	Razpoložljivost strežnikov CTK/2009/95%	95%	Upravljanje nabavnih konzorcijev in informacijskih portalov in baz DIKUL, Metaiskalnik, ELINKS
	Skupno število vpogledov v vse e-vire/2009/-	1.200.000	Promocija, usposabljanje in pomoč uporabnikom
	Število pregledanih celotnih besedil e-gradiv/230.000	700.000	
Omogočanje dostopa do gradiv in informacijskih virov v prostorih CTK ter zagotavljanje prostora za branje in študij	Število nabavljenih tiskanih monografij in tiskanih revij/2009/2.500 monografij , 550 naslovov revij	2.300, 510	Nabava in vzdrževanje zbirk tiskanega gradiva v skladu s potrebami uporabnikov
	Število aktivnih uporabnikov/2009/6.500	6.500	Izvedba aktivnosti za pridobitev novih čitalniških mest (prenova vhodne avle, dosedanja sejna soba)
	Delež študentov med aktivnimi uporabniki/2009/0,77	0,77 enot	Posodobitev sistema za samopostrežno izposajo in varovanje gradiva
	Število čitalniških mest/2009/170	185	
	Število računalnikov za dostop do informacijskih virov in računalnikov/2009/43	.43	
Nudenje storitev uporabnikom	Število na dom izposojenega tiskanega gradiva 2009/108.000	94.000	Zagotavljanje ustreznega izbora tiskanega fonda gradiva v skladu s potrebami uporabnikov
	Število informacijskih storitev različnih vrst/2009/6.640	6500	Uvajanje sodobnih metod informacijske dejavnosti (svetovanje, sodelovanje v programih informacijskega opismenjevanja na fakultetah) ter izvajanje storitev OSICT
	Število posredovanih in dobavljenih dokumentov/2009/7.500 dokumentov	7.000	
	Organizacija usposabljanj za uporabnike/2009/35 izvedenih usposabljanj v različnih oblikah	40 izvedenih usposabljanj	Izvajanje usposabljanj v okviru programov informacijskega opismenjevanja na UL, drugih univerzah ter za nove konzorcijske članice

Preglednica 13: Kazalniki za merjenje doseganja ciljev in uspešnosti za 2011 - drugi cilji in naloge CTK v 2011

Kratkoročni cilj v letu 2011	Izhodiščna vrednost kazalnika (kazalnik/ leto/ vrednost)	Ciljna vrednost kazalnika v 2011	Ukrepi za doseg oz. ohranitev
Sodelovanje z UL	Nadaljnje tesnejše povezovanje CTK z UL /2009/idejna zasnova	Določitev vloge CTK v okviru sprememb KIS UL.	Postopno prevzemanje nekaterih nalog v skladu z reorganizacijo knjižničnega sistema na UL
	Koordinacija nabave tiskanih revij na UL/2009/idejna zasnova	Izvajanje aktivnosti v okviru delovnih skupin KRKIS UL.	Aktivno sodelovanje z UL.
	Upravljanje portala DiKUL/2009/tekoče upravljanje	Nameščen nov uporabniški vmesnik DiKUL	Sodelovanje z UL pri organizacijskih rešitvah v okviru novega uporabniškega vmesnika DiKUL
Izvajanje aktivnosti na področju reševanja prostorskih problemov CTK	Pridobitev novih prostorov/2009/idejni projekt UKL	Izdelava idejnih variantnih rešitev za trajno rešitev.	Aktivno sodelovanje z Direktoratom za investicije na MVZT
Razvojne naloge na področju informatizacije	Avtomatizacija pisarniškega poslovanje/2009/idejna zasnova	Operativna izvedba.	Implementacija programske opreme za pisarniško poslovanje, testiranje in operativna uporaba
	Prenova spletnega mesta CTK/2009/idejna zasnova in delna prenova	Operativna izvedba celovite prenove spletnega mesta.	Oblikovna in vsebinska zasnova spletnega mesta ter izvedba projekta
	Implementacija novega uporabniškega vmesnika portala DiKUL ter modula Primo Central/2009/platforma ExLibris Metalib/SFX 4.3	Operativna izvedba instalacije platforme ExLibris Metalib/SFX 4.4 in modula Primo Central	Implementacija programske opreme ExLibris Metalib/SFX 4.4 in Primo Central, testiranje in operativna uporaba

1.4.4 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v 2011

1.4.4.1 Doseganje glavnih dolgoročnih ciljev iz Načrta razvoja CTK za obdobje 2009-2013

CTK je v letu 2011 izpolnil vse dolgoročne cilje za to leto.

- **Zagotavljanje knjižničnih informacijskih storitev za področje tehnike in naravoslovja za člane UL kot tudi širše:** CTK je osrednja knjižnica za področje tehnike in delno naravoslovja na UL. Kot javna knjižnica je odprta tudi ostalim uporabnikom, vpisanim kot tudi naključnim uporabnikom. V letu 2011 je v svojih prostorih omogočala dostop do vseh elektronskih in klasičnih informacijskih virov vsem uporabnikom in ne le članom UL.
- **Zagotavljanje virov in storitev digitalne knjižnice s tehničnega vidika kot upravljavec orodij za dostop do vsebin, z organizacijskega vidika s koordinacijo nabave znanstvene periodike v tiskani in elektronski obliki na UL in s posredovanjem dokumentov ter z vsebinskega vidika z informacijsko podporo pri nabavi gradiv za področje tehnike in naravoslovja:** v letu 2011 je CTK zastopala UL v sedmih nabavnih konzorcijih za tujo znanstveno literaturo. Za

konzorcije, kjer so potrebna podlaga elektronskemu dostopu tiskane verzije, je koordinirala nabavo tiskanega gradiva. Tudi v 2011 je CTK za potrebe UL upravljala portal DiKUL.

- **Zagotavljanje dela znanstvene in raziskovalne infrastrukture v Republiki Sloveniji:** z upravljanjem sedmih nabavnih konzorcijev tuje znanstvene literature in z upravljanjem Osrednjega informacijskega centra za tehniko je CTK v letu 2011 uspešno sodeloval pri zagotavljanju znanstvene in raziskovalne infrastrukture v Republiki Sloveniji. Pri tem je treba poudariti dobro sodelovanje med CTK in ARRS.
- **Izboljšave in racionalizacija dela v CTK:** S specializacijo posameznih opravil pri bibliografski in vsebinski obdelavi gradiva smo izvajali aktivnosti pri racionalizaciji obdelave gradiva. Z reorganizacijo dela v standardoteki smo zagotovili boljše pogoje za uporabo naših zbirk. S prehodom na poslovni model "e-only" v paketu Springer smo v naše konzorcije pridobili okoli 50 novih inštitucij. Mnoge od teh inštitucij sploh nimajo knjižnic in v tem pogledu izvajamo storitve za njih. Na področju medknjižnične izposoje in posredovanja dokumentov smo postali neposredni dobavitelj dokumentov v globalnem knjižničnem katalogu OCLC WorldCat. Na tak način lahko uporabniki s celega sveta uporabljajo naše storitve posredovanja dokumentov.
- **Optimalne rešitve organizacije knjižničnega sistema na UL ter možnih tesnejših formalnih povezav z UL:** na tem področju smo izvajali aktivnosti na formalnem in tudi neformalnem nivoju. Probleme knjižničnega sistema UL smo obravnavali v sodelovanju z vodstvom UL in s Komisijo za razvoj knjižničnega informacijskega sistem UL (KRKIS).
- **Iskanje optimalnih rešitev prostorov knjižnice:** CTK je v 2011 aktivno sodeloval s pristojnimi na MVZT pri iskanju rešitve na tem področju.
- **Omogočanje dostopa do informacijskih virov in storitev knjižnice na daljavo:** CTK je okviru portala DiKUL kot tudi v okviru uporabe izvornih uporabniških vmesnikov uporabnikom omogočal dostop do elektronskih informacijskih virov na daljavo. V okviru IP okolja UL je bil na voljo sistem IP avtentikacije, za oddaljeni dostop pa smo uporabljali storitev programske opreme EZ Proxy.
- **Omogočanje dostopa do gradiv in informacijskih virov v prostorih CTK ter zagotavljanje prostora za branje in študij:** v prostorih CTK smo uporabnikom zagotavljali uporabo virov in storitev knjižnice v skladu z delovnim časom knjižnice. Vire in storitve knjižnice so lahko v prostorih CTK uporabljali vsi uporabniki, tudi naključni obiskovalci. V čitalnicah smo zagotavljali prijetno študijsko vzdušje. Uporabnikom smo omogočali tudi uporabo akademskega brezžičnega omrežja EDUROAM za dostop do storitev interneta s svojimi elektronskimi napravami.
- **Prilagajanje organizacije knjižnice spreminjajočim se potrebam uporabnikov in okolja:** v 2011 smo nadaljevali z intenzivno nabavo knjižničnega gradiva v elektronski obliki v skladu z izkazanimi potrebami naših uporabnikov. Na področju tiskanih monografij smo veliko pozornost dali nabavi učbenikov, vključenih v bolonjske študijske programe. Okrepili smo sodelovanje s fakultetami, članicami UL. Pri usposabljanju je bil močno izražen koncept usposabljanja uporabnikov v njihovih institucijah. Tvrsten način usposabljanja se je izkazal za veliko bolj racionalnega, saj je knjižnica skrbela le za izvajanje programov, vse ostale tehnične in organizacijske pogoje pa je zagotavljala zunanja institucija. V 2011 smo izvedli tudi poskusno odprtje knjižnice do 24.00.

1.4.4.2 Doseganje letnih zastavljenih ciljev 2011

Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih letnih ciljev za leto 2011: vsi glavni letni cilji knjižnične dejavnosti so bili 100% izpolnjeni in v nekaterih segmentih celo močno preseženi.

Kratkoročni cilji in naloge v letu 2011 so bili usmerjeni v sledeče najpomembnejše vsebinske sklope:

- **Zagotavljanje virov in storitev najširšemu krogu uporabnikov:** za študente in zaposlene UL kot tudi širšemu krogu uporabnikov smo v skladu z licenčnimi možnostmi zagotavljali optimalen nabor informacijskih virov in storitev iz lastnih fondov gradiva kot tudi iz drugih servisov. Tiskano gradivo smo uspešno bibliografsko, vsebinsko ter tehnično obdelali. Na področju upravljanja elektronskih informacijskih virov smo uspešno ažurirali bazo podatkov v SFX-u DiKUL (UL) ter za naše konzorcijske partnerje v SFX-u Metaiskalnika (IZUM). E-revije smo z modulom E_LINKS uspešno vnesli tudi v COBIB. Uporaba vseh elektronskih informacijskih virov se je močno povečala.
- **Racionalizacija nabave gradiva:** zaradi omejenih finančnih možnosti smo na področju nabave gradiva vodili politiko skrbne nabave po vnaprej postavljenih in strokovno podprtih kriterijih. Nabavili smo več tiskanih knjig kot v 2010, razlog za to je, da smo šele konec leta 2010 v skladu z zakonodajo na področju javnega naročanja izpeljali razpis za nabavo knjig majhnih založb. V 2011 smo nabavili tudi tiste knjige, ki smo jih v 2010 evidentirali, a nakupa zaradi navedenih razlogov nismo realizirali.
- **Upravljanje konzorcijev:** v letu 2011 smo imeli veliko povečanje števila konzorcijskih članic, saj se je v naše konzorcije vključilo 72 članic. Vsebinsko in organizacijsko smo z vnosom v openURL povezovalnik SFX podpirali uporabo specializiranih informacijskih portalov (Metaiskalnik, DiKUL). Večji poudarek smo dali tudi obveščanju in usposabljanju. Izvedli smo tudi 1. strokovno srečanje konzorcijev CTK, ki je naletelo na dober odziv.
- **Digitalna knjižnica UL ter spremembe na področju knjižničarstva na UL:** v letu 2011 smo testno namestili sodobnejšo verzijo portala DiKUL Metalib+ Primo ter implementirali t.i. skupno bazo bibliografskih podatkov Primo Central za UL. Sodelovali smo tudi pri nadaljnjih ukrepih za spremembe knjižničnega informacijskega sistema UL. Aktivni smo bili predvsem na področju koordinacije nabave informacijskih virov na UL ter na področju optimizacije sistema javnih naročil pri naročanju knjižničnega gradiva.
- **Osrednji specializirani informacijski center za tehniko:** v sodelovanju z ARRS in IZUM-om smo s sodelovanjem v mreži OSIC-ev zagotavljali informacijske storitve na področju zagotavljanja znanstvene infrastrukture v Republiki Sloveniji. V letu 2011 se je iztekla tri-letna pogodba, CTK se je javil na nov razpis, ki je bil objavljen v decembru 2011.
- **Povezovanje v funkcionalne konzorcije:** z drugimi visokošolskimi knjižnicami smo iskali skupne organizacijske in izvedbene možnosti za različne segmente poslovanja. Največje možnosti funkcionalnega združevanja storitev visokošolskih knjižnic so na področju posredovanja in dobave dokumentov ter na področju informacijske in dokumentalistične dejavnosti (izdelava bibliografij). Z IZUM-om smo se povezovali pri razvoju openURL povezovalnika (modul za povezovanje openURL povezovalnika z modulom Moja knjižnica, vključevanje openURL povezovalnika v COBIB ipd.).
- **Postopki javnega naročanja:** v letu 2011 smo še bolj konsolidirali postopke javnega naročanja s poudarkom na še večji ekonomičnosti poslovanja. Izvedli smo tudi postopek javnega razpisa za nabavo tiskanih knjig večjih založb.

- **Prostor:** v skladu s finančnimi možnostmi smo obnovili vstopno avlo. Kot študijski prostor smo sistematično uporabljali tudi prostor, kjer je do sedaj bila sejna soba. V sodelovanju z Direktoratom za investicije pri MVZT smo nadaljevali z iskanjem prostorskih rešitev za knjižnico (razvoj izgradnje UKL, morebitna izgradnja novih prostorov za CTK ipd.).

1.4.4.3 Doseganje zastavljenih ciljev in uspešnosti v 2011 – kvantitativni kazalniki

Preglednica 14: Doseganje zastavljenih ciljev in uspešnost v 2011 – knjižnična dejavnost

Kratkoročni cilj v letu 2011	Izhodiščna vrednost kazalnika (kazalnik/ leto/ vrednost)	Ciljna vrednost kazalnika v 2011	Dosežena vrednost kazalnika v 2011	Doseženo /načrtovano
Omogočanje dostopa do informacijskih virov in storitev knjižnice v spletnem okolju	Število spletnih enot gradiva, ki ga ponuja knjižnica/2009/2.000	21.500	28.634	133
	Razpoložljivost strežnikov CTK/2009/95%	95%	98%	103
	Skupno število vpogledov v vse e-vire/2009/-	1.200.000	2.072.533	172
	Število pregledanih celotnih besedil e-gradiv/230.000	700.000	1.416.089	202
Omogočanje dostopa do gradiv in informacijskih virov v prostorih CTK ter zagotavljanje prostora za branje in študij	Število nabavljenih tiskanih monografij in tiskanih revij/2009/2.500 monografij , 550 naslovov revij	2.810/2.300, 510	3.194/2.610, 884	113/113,115
	Število aktivnih uporabnikov/2009/6.500	6.500	7.569	116
	Delež študentov med aktivnimi uporabniki/2009/0,77	0,77	0,83	118
	Število čitalniških mest/2009/170	185	185	100
	Število računalnikov za dostop do informacijskih virov in računalnikov/2009/43	.43	43	100
Nudenje storitev uporabnikom	Število na dom izposojenega tiskanega gradiva 2009/108.000	94.000	105.987	113
	Število informacijskih storitev različnih vrst/2009/6.640	6500	24.910	318
	Število posredovanih in dobavljenih dokumentov/2009/7.500 dokumentov	7.000	9.185	131
	Organizacija usposabljanj za uporabnike/2009/35 izvedenih usposabljanj v različnih oblikah	40 izvedenih usposabljanj	210	525

Preglednica 15: Doseganje zastavljenih ciljev in uspešnost v 2011 – drugi cilji in naloge CTK v 2011

Kratkoročni cilj v letu 2011	Izhodiščna vrednost kazalnika (kazalnik/ leto/ vrednost)	Ciljna vrednost kazalnika v 2011	Dosežena vrednost kazalnika v 2011
Sodelovanje z UL	Nadaljnje tesnejše povezovanje CTK z UL /2009/Idejna zasnova	Določitev vloge CTK v okviru sprememb KIS UL	CTK kot pridružena članica UL je v 2011 imela vlogo univerzitetne knjižnice UL za področje tehnike ter delno naravoslovja ter vlogo koordinacije nabave informacijskih virov za UL.
	Koordinacija nabave tiskanih revij na UL/2009/idejna zasnova	Izvajanje aktivnosti v okviru delovnih skupin KRKIS UL	CTK ima svoje predstavnike številnih delovnih skupinah KRKIS: delovna skupina za nabavo informacijskih virov, delovna skupina za razvoj sistema COBISS, delovna skupina za medknjižnično izposojilo in posredovanje dokumentov, delovna skupina za enoten cenik . CTK aktivno sodeluje pri delu KRKS UL.
	Upravljanje portala DiKUL/2009/tekoče upravljanje	Nameščen nov uporabniški vmesnik DiKUL	Nameščena testna verzija novega uporabniškega vmesnika. Izdelan prevod vmesnika.
Izvajanje aktivnosti na področju reševanja prostorskih problemov CTK	Pridobitev novih prostorov/2009/idejni projekt UKL	Izdelava idejnih variantnih rešitev za trajno rešitev	Aktivno sodelovanje z Direktoratom za investicije na MVZT.
Razvojne naloge na področju informatizacije	Avtomatizacija pisarniškega poslovanje/2009/idejna zasnova	Operativna izvedba	Izdelava klasifikacijskega načrta, digitalizacija dela arhiva, pilotski projekt avtomatizacije. Dopolnitve programa za vodenje javnih naročil.
	Prenova spletnega mesta CTK/2009/idejna zasnova in delna prenova.	Operativna izvedba celovite prenove spletnega mesta	Izvedena celovita prenova spletnega mesta.
	Implementacija novega uporabniškega vmesnika portala DiKUL ter modula Primo Central/2009/platforma ExLibris Metalib/SFX 4.3	Operativna izvedba instalacije platforme ExLibris Metalib/SFX 4.4 in modula Primo Central	Instalirana verzija Metalib/SFX 4.4 in modula Primo Central.

Ponekod so vrednosti nekaterih kazalnikov mnogo večje od načrtovanih. Gre predvsem za kazalnike, ki so vezani na nabavo in uporabo elektronskih gradiv. Načrtovanje paketne nabave elektronskih gradiv je bilo zaradi tveganj odpovedovanja ob različnih zunanjih okoliščinah oteženo. V letu 2011 so bila ta tveganja ob splošni finančni in gospodarski krizi še močnejše izražena. Na področju uporabe elektronskih gradiv pa je zabeležen dvig posledica uspešne promocije ter urejenega okolja za uporabo na UL (DiKUL).

1.4.4.4 Nedopustne ali nepričakovane posledice pri izvajanju programa

Nedopustnih posledic pri izvajanju programa dela CTK v letu 2011 ni bilo. Na delo knjižnice v 2011 so še naprej vplivali problemi, ki so izhajali iz negotovih razmer na področju javnega

financiranja zaradi gospodarske in finančne krize. V tako negotovem okolju je načrtovanje programov ter realizacija močno otežena.

1.4.4.5 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz poročila preteklega leta

V preglednici 16 je opazno veliko povečevanje uporabe elektronskih informacijskih virov, ki jih zagotavlja knjižnica na daljavo in umirjanje oziroma ponekod rahlo zmanjševanje klasičnih knjižničnih storitev na lokaciji knjižnic. To je skladno s trendi doma in v svetu. Veseli podatek, da se število obiskovalcev ne zmanjšuje. Knjižnica vse bolj postaja prostor za druženje, oddih in študij uporabnikov, zato je nujno potreben premislek o gradnji novih prostorov za potrebe CTK. Kljub zmanjšanju števila zaposlenih je knjižnica obdržala enak čas odprtja za obiskovalce v prostorih knjižnice.

Za numerično oceno trenda lahko seštejemo tri glavne kazalce: **število na dom izposojenega gradiva, število vpogledov v celotna besedila člankov e-revij in poglavij e-knjig na UL in in število posredovanih dokumentov** (preglednica 16).

Preglednica 16: Numerična ocena uspešnosti delovanja knjižnice na osnovi treh najpomembnejši kazalcev

Leto	Na dom izposojeno gradivo	Število vpogledov v celotna besedila UL	Posredovanje dokumentov	Skupna vrednost
2007	143.198	375.154	11.380	529.732
2008	122.433	447.212	10.854	580.499
2009	118.473	536.693	10.053	665.219
2010	107.268	643.983	10.731	761.982
2011	105.987	819.280	9.185	934.452

1.4.4.6 Mere ekonomičnosti in ekonomski vidiki delovanja CTK v 2011

Knjižnica je v letu 2011 poslovala uspešno v primerjavi s prejšnjimi leti, glede na opravljene storitve (kot je bilo predstavljeno v prejšnjih poglavjih) in glede na nekatere primerjave z drugimi knjižnicami.

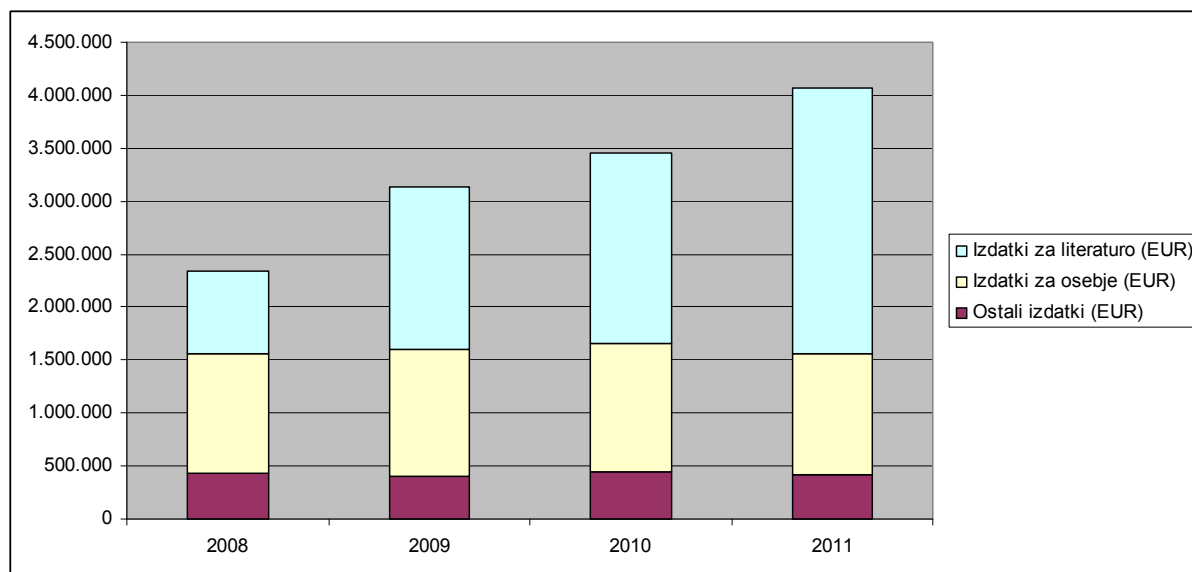
Struktura celotnih izdatkov CTK v 2011

Struktura celotnih izdatkov CTK kaže na to, da se iz leta v leto večajo izdatki za literaturo ob približno enakih izdatkih za osebje in ostalih izdatkih.

Povečanje proračuna CTK v 2011 je v celoti šlo na račun povečanja sredstev za literaturo, razlog za to pa je nakazilo dela sredstev za delovanje konzorcijev v 2012 že v 2011, čeprav smo pridobitev sredstev in realizacijo načrtovali šele v letu 2012. Proračun do konca leta 2011 smo uspešno realizirali. V letu 2011 je torej CTK z dvema zaposlenima manj kot v 2008 obvladoval 3 krat več sredstev za literaturo kot v 2008.

Preglednica 17: Groba celotna struktura izdatkov V CTK v 2008-2011

Leto	Izdatki za literaturo (EUR)	Izdatki za osebje (EUR)	Ostali izdatki (EUR)	Skupno (EUR)
2008	778.636 (34%)	1.128.069 (48%)	427.137(18%)	2.333.842
2009	1.528.398 (49%)	1.189.277 (38%)	410.653 (13%)	3.128.327
2010	1.792.766 (52%)	1.210.460 (37%)	447.779 (13%)	3.451.005
2011	2.504.185 (62%)	1.136.029 (28%)	422.936 (10%)	4.063.151

Slika 21: Struktura izdatkov CTK v obdobju 2008-2011

Na sliki 21 vidimo, da se izdatki za osebje (plače in dodatno pokojninsko zavarovanje, prispevki delodajalcev in drugi osebni prejemki) ne povečujejo, prav tako ne tudi ostali izdatki (izdatki za blago in storitve brez literature ter investicije in investicijsko vzdrževanje - oprema), se pa močno povečujejo izdatki za literaturo. To je mogoče zaradi nabave elektronskih informacijskih virov in konzorcijskega povezovanja. CTK je v 2011 zagotavljal konzorcijske storitve oz. storitve nabave elektronskih informacijskih virov za 72 raziskovalnih, pedagoških in drugih javnih institucij. Tehnološki razvoj in razvoj poslovnih modelov na tem področju bo šel v to smer, da bo lahko ena sorazmerno majhna institucija zagotavljala dostop do znanstvene literature širokemu krogu uporabnikov. Že v dosedanji praksi je CTK s postopki nabave in aktivnim upravljanjem fonda (avtomatiziranim ažuriranjem fondov elektronskega gradiva v openURL povezovalnikih in v COBISS, upravljanjem dostopa z IP avtentikacijo ipd.) celovito zagotavljal storitve. Nekatere članice konzorcijev CTK sploh nimajo knjižnic, pa so lahko enostavno prihajale do informacij v okviru konzorcijsko nabavljenih servisov. Glede na to, da je v Sklepu o ustanovitvi javnega zavoda CTK v 6. členu zapisano, da CTK v okviru javne službe zagotavlja tudi konzorcijsko nabavo informacijskih virov za raziskovalne in pedagoške in druge organizacije v RS ter glede na specializirano, do sedaj izkazano kakovostno izvajanje storitev na tem področju, je konzorcijska nabava in upravljanje konzorcijev elektronskih informacijskih virov ena izmed najbolj pomembnih dejavnosti CTK v prihodnosti.

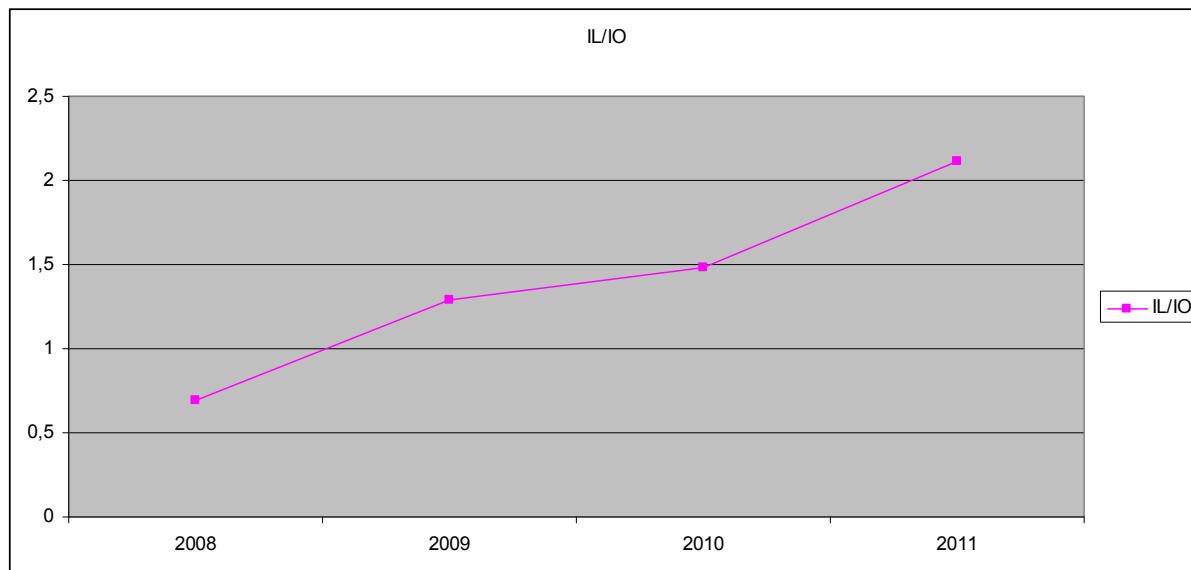
Indeks Izdatki za literaturo/izdatki za osebje (IL/IO)

Upravljanje s fondi za literaturo je ena izmed najbolj obsežnih in z vidika izdatkov najdražjih opravil v knjižnici. Indeks IL/IO nam pove, kakšni so stroški dela za nabavo in upravljanje gradiva (nabavni proces, obdelava gradiva, ažuriranje informacijskih portalov ipd.). Večji kot je IL/IO, bolj je knjižnica usmerjena v nabavo elektronskih informacijskih virov. Drugače rečeno, paketna obdelava ter upravljanje literature v okviru elektronskih informacijskih virov je veliko cenejša kot pa obdelava (in tudi hramba) tiskanega gradiva.

$$IL/IO_{CTK\ 2011} = 2,20$$

Na sliki 22 vidimo, da se indeks IL/IO v obdobju 2008-2011 povečuje. Ob bolj ali manj nespremenjenih izdatkih za osebje v obdobju 2008-2011 so se izdatki za literaturo večali, predvsem na račun konzorcijske nabave servisov e-revij za veliko število konzorcijskih članic. V letu 2011 je prišlo do zgoraj omenjenega povečanja izdatkov zaradi realizacije delovanja konzorcijev 2012, čeprav smo ta prihodek prvotno načrtovali šele v 2012.

Tudi povečevanje indeksa IL/IO dokazuje, da je konzorcijska nabava elektronskih informacijskih virov z enotnimi postopki javnega naročanja ter upravljanjem na enem mestu za slovensko okolje najbolj učinkovita in tudi ekonomsko opravičena.

Slika 22: Gibanje indeks IL/IO v CTK od leta 2008 do leta 2011

Ekonomski učinki delovanja konzorcijev CTK

Po naši oceni so ekonomski učinki delovanja konzorcijev izjemnega pomena za slovensko raziskovalno in izobraževalno dejavnost. Povprečna cena posredovanega članka v poslovnem modelu "pay peer view" je okoli 30 EUR. Če bi slovenski raziskovalci naročili le 10 % vseh pregledanih člankov v 2011, bi za to plačali skoraj 4 mio EUR. Zanimiva je tudi analiza objav slovenskih avtorjev v letu 2011. V citatni bazi podatkov Scopus je indeksiranih 4.564 znanstvenih publikacij, ki so nastale v Sloveniji oz. so avtorji slovenski raziskovalci. Te publikacije vsebujejo 94.431 citiranih referenc, ki so nastale po letu 1995; od tega leta naprej so servisi znanstvenih revij večinoma dostopni v e-obliki. Že samo za te članke bi avtorji oz. institucije plačale okoli 3,4 mio EUR, če bi jih naročale preko komercialnih posrednikov.

Ob tem je treba poudariti tudi intenzivnost uporabe. UL je največji uporabnik storitev konzorcijev CTK, je pa tudi intenzivnost uporabe na UL največja. Delež izdatkov za UL od celotnih izdatkov za konzorcije CTK v višini 44% predstavlja 66% uporabe na UL od celotne uporabe konzorcijev CTK.

Cena nakupa in katalogizacije tiskanih knjig v 2011

Katalogizacija tiskanega gradiva je zapleten postopek, ki terja veliko časa in dela bibliotekarjev katalogizatorjev ter informacijskih specialistov, ki knjige vsebinsko obdelujejo. V času sodobnih tehnologij v knjižnicah katalogizacija tiskanih knjig marsikdaj poteka preveč podrobno, marsikateri opisni podatek (metapodatek) je nepotreben ipd. Razlog za te anomalije je ta, da standardi in pravila za katalogizacijo ne gredo v korak s tehnološkim razvojem in zahtevami sodobnih uporabnikov. Zato je pomembno, da znamo argumentirati, kakšni so dejanski stroški postopkov obdelave gradiva ter, kolikšen delež ti stroški predstavljajo v celotnih stroških za gradivo (stroški nakupa, stroški obdelave). Cilj sodobne visokošolske knjižnice je zmanjšati delež stroškov obdelave na minimum, še posebej zato, ker so večji stroški obdelave ponavadi povezani z daljšim časom poti knjige od naročila do postavitve na polico.

CTK je v letu 2011 za tiskane monografije porabil 135.872 EUR. Kupili smo 2.417 tiskanih monografij, povprečna cena monografije je bila 56 EUR.

Pri postopkih nabave in obdelave tiskanih monografij so sodelovali 4 EPZ. V letu 2011 je bilo narejenih 3.623 novih zapisov za tiskane monografije.

Strošek za te zapise izračunamo tako, da upoštevamo povprečne izdatke za osebje in za ostale (obratovalne stroške in druge izdatke) izdatke.

$$Skat = \frac{EPZkat(Zvsi + Ovsi)}{EPZvsi}$$

kjer so:

Skat: izdatki za postopke nabave in obdelave novih tiskanih monografij v izbranem letu,

EPZkat: število EPZ-jev, ki izvaja katalogizacijo gradiva,

Zvsi: izdatki za vse zaposlene v izbranem letu

Ovsi: ostali izdatki

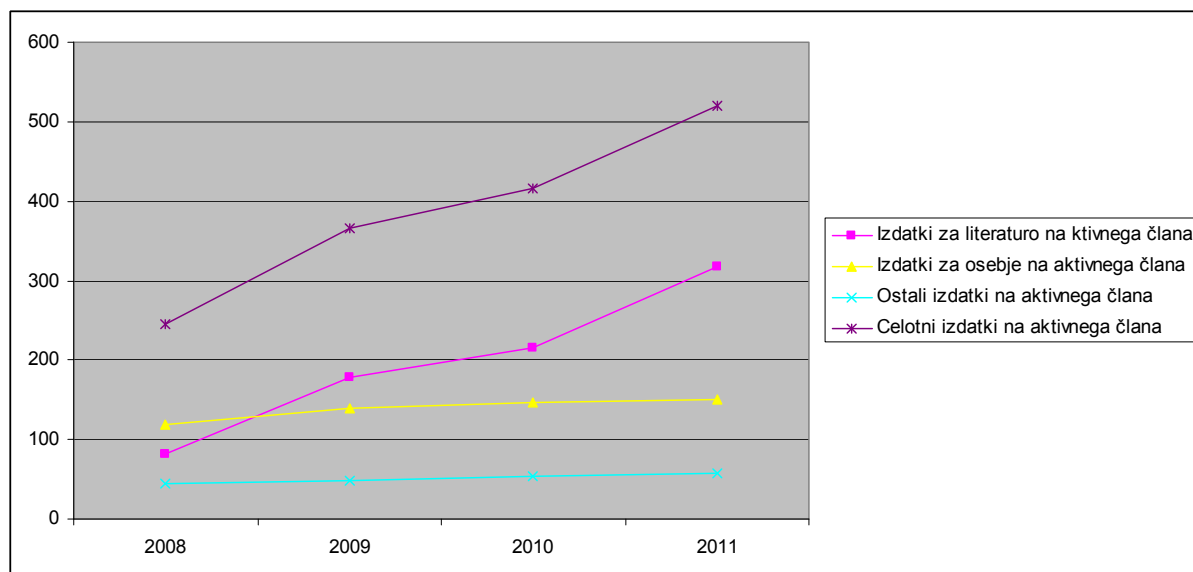
$$Skat = \frac{4(1136030 + 422939)}{45} = 138575$$

Če vzamemo, da so 4 EPZ v CTK v letu 2011 izdelali 3.623 novih zapisov, je povprečna cena enega zapisa (vsebinska obdelava, bibliografska obdelava, tehnična obdelava) 38 EUR. Povprečen celoten strošek za tiskano monografijo v CTK je v 2011 po teh ocenah bil 94 EUR, od tega so 40% te vrednosti predstavljali postopki nabave in obdelave gradiva, 60% pa dejanski stroški nakupa.

Ob tem je treba poudariti, da založniki knjige že opremljajo z vnaprej pripravljenimi zapisi, pri elektronskih knjigah pa je možen t.i. paketni vnos zapisov. Vendar so pravila za katalogizacijo v Sloveniji zelo zahtevna in v večini primerov bibliografski zapisi, pridobljeni pri založnikih, ne ustrezajo zahtevam za vnos v vzajemni katalog, ki jih postavlja pristojna Komisija za katalogizacijo. Prav tako je pomembno izpostaviti, da stroške poslovanja knjižnic na tem področju povečujejo izdatki, potrebni za izobraževanje za pridobitev potrebnih licenc in dovoljenj za katalogizacijo.

Izdatki knjižnice, število aktivnih uporabnikov

Glede na celotne izdatke CTK v 2011 je bil celoten izdatek na aktivnega uporabnika 519 EUR (v letu 2010 416 EUR). Izdatek za literaturo na aktivnega uporabnika je v 2011 znašal 317 EUR (v letu 2010 216 EUR). Izdatek za osebje na aktivnega uporabnika je v letu 2011 znašal 150 EUR (v 2010 146 EUR).

Slika 23: Izdatki CTK na aktivnega uporabnika (z najmanj eno transakciji v sistemu COBISS)

Vidimo, da je povečanje celotnih izdatkov na aktivnega uporabnika predvsem zaradi povečanja izdatkov za literaturo ob enakih stroških dela. Je pa pri tem potrebno ponoviti, da je število aktivnih članov v neposredni povezavi z izposojno tiskanega gradiva, ki pa je v skladu s trendi na tem področju že nekaj let v upadu. Če bi merili izdatke na dejanske uporabnike, ki uporabljajo elektronske informacijske vire CTK na svojih računalnikih (IP avtentikacija brez formalnega vpisa v knjižnico), bi bil trend izdatkov glede na število teh uporabnikov drugačen.

Delež izdatkov za elektronsko gradivo v celotnih izdatkih za gradivo

Delež nam pove, kolikšen del proračuna knjižnica nameni za nabavo elektronskih informacijskih virov. Večji, kot je ta delež, manjši so stroški dela za nabavo in upravljanje informacijskih virov.

Delež izdatkov za elektronsko gradivo v vseh izdatkih za CTK v 2011 je **približno 93%**.

Celotni izdatki knjižnice, izposoja gradiva, uporaba elektronskih informacijskih virov

Glede na celotne izdatke CTK v 2011 je bil celoten izdatek na izposojeno enote tiskanega gradiva 38 EUR (tiskana knjiga oz. tiskana revija), celoten izdatek na en vpogled v elektronski informacijski vir pa 2 EUR (članek v e-reviji, poglavje v e-knjigi ali bibliografski zapis v specializirani bazi).

Obratovalna ura knjižnice

V 2011 je bila knjižnica odprta 3.352 ur. Glede na celotne izdatke CTK v 2011 je obratovalna ura knjižnice znašala 1.212 EUR. Če bi bila knjižnica odprta do 24.00 (kot je to od 1.1.2012) bi čas odprtja podaljšali za cca. 800 ur, obratovalna ura bi znašala le 980 EUR. Podaljšanje časa odprtja do 24h torej pomeni cca. 25% povečanje ekonomičnosti izrabe proračunskih sredstev, namenjenih CTK.

Preglednica 18: Najpomembnejši številčni primerjalni podatki o delovanju CTK v letu 2011 v primerjavi z letom 2010

Vsi oddelki CTK	2010	2011	10/11
Število registriranih aktivnih članov knjižnice	8.289	7.569	91
• število študentov	6.880	6.282	91
• število drugih članov	1.409	1.287	91
Število novo vpisanih članov knjižnice	2.255	2.230	98
Število obiskov v vseh oddelkih CTK	~154.000	~160.000	~103
Število izposojenih enot na dom	107.268	105.987	99
Medknjižnična izposoja			
• število realiziranih zahtevkov	10.731	9.185	86
• realizacija zahtevkov v odstotkih	98	98%	100
• hitrost dobave dokumentov (v dnevih)	2,1	2,0	100
Informacijske storitve			
• tematske poizvedbe	1.632	814	50
• bibliografije raziskovalcev	3.538	2.987	84
• SDI (število profilov)	46	36	78
• informacije o citiranosti	75	100	133
Elektronski viri in storitve			
• spletne revije (št. zakupljenih naslovov)	3.452	6.247	181
• spletne knjige in priročniki	20.421	22.387	110
• on-line podaljševanje/rezervacije gradiva	31.486	32.050	102
• obisk vstopne spletne strani knjižnice	97.889	93.801	95
• št. elektronsko posredovanih člankov v MI	6.967	6.036	87
• št. prenesenih člankov v e-revijah na UL	643.983	819.280	127
• št. prenesenih enot e-knjig na UL (vključno s slovarji)	281.484	588.792	209
• št. vpogledov v bibliografske zbirke podatkov na UL	179.286	181.103	101
• št. pregledanih dokumentov v e-obliki (konzorciji)	1.140.633	1.330.321	117
• št. iskanj v portalu DiKUL	232.106	354.395	152
• št. uporab openURL povezovalnika DiKUL	871.816	1.925.575	220
Knjižnična zbirka na dan 31. 12. (brez N. č.)	212.110	211.481	100
• skupaj knjige, disertacije, priročniki in učbeniki	113.275	112.740	100
• periodične publikacije (letniki)	27.281	25.929	95
• standardi	68.941	70.045	102
• neknjižno gradivo	2.613	2.767	106
Nabava knjižničnega gradiva (enote)	7.017	6.249	89
• nakup	3.205	3.387	105
• dar	3.812	2.979	78
• nakup tiskanih knjig	2.136	2.417	13
• nakup tiskanih revij	554	584	105
Usposabljanje uporabnikov in knjižničarjev	2.832	2.792	98
• število študentov	1.417	1.382	97
• število ostalih udeležencev	1.415	1.410	100

1.4.4.7 Ocena delovanja sistema notranjega finančnega nadzora

Za izbor nabave knjižničnega gradiva so v skladu z letnim načrtom zadolženi skrbniki zbirk, vsak za svoje področje, nadzor nabave je opravil in odobril pa direktor. Vsak dokument za nabavo literature, blaga ali storitev je bil preverjen s strani vodij oddelkov in tajnika oziroma direktorja. Evidenco in nadzor nad javnimi naročili smo spremljali s pomočjo programske opreme, naročila je pregledoval in odobral pa direktor. Revizijsko sled omogočata računovodski program družbe MAOP in računalniški program za javna naročila brez objave ter program za evidenco delovnega časa.

Tudi v letu 2011 je bila opravljena notranja revizija za leto 2010 z zunanjim izvajalcem Auditor, revizijska družba d.o.o., Ptuj. Nadzor porabe javnih financ je bil opravljen skladno z določili Pravilnika o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ (Ur. l. RS št., št. 72/02). Namen notranje revizije je bil presoditi zakonitost delovanja zavoda in učinkovitost notranjega kontrolnega sistema. V postopek notranjega revidiranja so bila zajeta naslednja področja delovanja javnega zavoda: okolje kontroliranja, računovodsko finančni sistem, delovanje sistema notranjih kontrol na področju nabave s postopki javnega naročanja, delovanje sistema notranjih kontrol v zvezi s plačami, postavke bilance stanja ter postavke izkaza prihodkov in odhodkov.

Na osnovi opravljenih postopkov notranjega revidiranja za leto 2010 so izvajalci ugotovili;

- da ima Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani vzpostavljen notranji kontrolni sistem,
- da zagotavlja skladnost porabe javnih sredstev in finančnih nakazil s poslovnim načrtom, predpisi in internimi akti zavoda,
- da s kontrolnimi postopki pred evidentiranjem poslovnih dogodkov zagotavlja pravilnost izkazanih postavk bilance stanja in izkaza prihodkov in odhodkov za leto 2010.

Oceno tveganj so pripravljali vodje oddelkov in direktor po vzorcu zunanjega izvajalca notranje revizije iz leta 2006. Izjava o oceni notranjega nadzora javnih financ, samoocenitveni vprašalnik in register tveganj so v prilogah Poročila.

1.4.4.8 Pojasnila, zakaj nekateri cilji niso bili doseženi, z ukrepi za doseganje ciljev

Če gledamo kumulativno, je knjižnica dosegla vse cilje, mnoge cilje je presegla.

1.4.4.9 Druga pojasnila**Poročilo o investicijskih vlaganjih**

Preglednica 19: Nakupi neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev v letu 2010 po načelu denarnega toka – financer MVZT

Z.št.	Opis nabavljenega osnovnega sredstva	Dobavljeno v letu 2011 – znesek v EUR	Številka veznega dokumenta v FRS
1.	Barvni tiskalnik Bizhub C360 z dodatno opremo - 1 kos	4.932,00	20110112
2.	Scanner HP Scanjet G4010 USB - 2 kosa	320,57	20110117
3.	Telefon Buffalo Ministrstion Lite - 1 kos, ohišje za ventilator 1 kos	151,64	20110289
4.	Opticon scanner NLV - 1 kos	153,00	20110415
5.	Cisco Air-AP1131AG-E-K9 - 1 kos	374,40	20110495
6.	Nadomestna nadzorna kamera DO442A - 1 kos	250,80	20110653
7.	Nadomestni UMTS/HSUPA modem - 1 kos	99,00	20110771
8.	Dodatek h UMTS/HSUPA modemu - 1 kos	10,00	20110773
9.	Notebook HP Probook 1 kos	673,20	20110920
10.	Službeno kolo Cinzia Bombi Retro 26C 1x, ključavnica 1 kos, košara 1 kos	356,80	20111039
11.	Klimatska naprava Samsung z montažo za tiho čitalnico 1 kos	3.296,10	20111128
12.	Pečica mikrovalovna 1 kos, trezor pohišveni 1 kos	114,98	20111479
13.	Stoli 8 kosov, miza 2 kosa, blazina za stol 8 kosov - pohištvo za preddverje knjižnice	779,66	20111614
14.	Mrežna kart., 5 kosov, VGA Gigabyte AMD 4 kosi, Disk ohišje EXT 2 kosa, Disk SATA3 2 kosa	386,59	20111625
15.	Trosed Oliver 1 kos, klub miza 2 kosa, miza Haiti 2 kosa - pohištvo za preddverje knjižnice	299,23	20111887
16.	Požarni zid-CPAP-SG4205 1 kos, CPAC-RAILS 1 kos, namestitvev	5.709,96	20112041
17.	Računalniki PCH PC-5726, monitor Philips, tipkovnica, miška, MSWindows Home Premium - 13 kosov	16.586,34	20112042
18.	Scanner HP Scanjet G2710 - 1 kos	77,41	20112052
19.	Stol Ergo Medico 2 kosa, stol Tehno Acg 1 kos	330,69	20112054
20.	Daktilo TULIP v RO 1 kos	152,40	20112055
21.	Klopi 2 kosa, omara z dvokrilnimi vrati za 2 terminala 1 kos, odprti regal 2 kosa- pohištvo za preddverje knjižnice	2.112,43	20112060
22.	Mrežno stikalo Cisco SB 24 1 kos	249,53	20112061
23.	Daktilo TULIP v RO 1 kos	152,40	20112062
24.	Stol V 20 Megabit LO EKO 1 kos	205,75	20112168
	SKUPAJ - Sredstva za nakup in vzdrževanje opreme za leto 2011 so bila zagotovljena iz sredstev Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo po pogodbi številka 3211-11-000320 o financiranju dejavnosti knjižnice za leto 2011 v višini 37.802,00 €	<u>37.774,88</u>	
	Nakazilo sred. v letu 2011 za nadomestitev opreme - MVZT	37.802,00	
	Razlika neporabljenih sredstev leta 2011 za nadomestitev opreme - MVZT - obveznost CTK do MVZT	<u>27,12</u>	

Izobraževanje in usposabljanje

Pri načrtovanju izobraževanj in usposabljanj že vsa leta predvidevamo, da vse načrtovano ne bo doseženo zaradi različnih razlogov kot so: nepravočasno opravljene obveznosti za nadaljevanje izobraževanj, počasnejši tempo ali neudeležba usposabljanj zaradi službenih in zasebnih obremenitev, odpovedana izvedba seminarjev in podobno. Kljub temu je dosežen obseg izobraževanj in usposabljanj primeren za kakovostno delo knjižnice.

Preglednica 20: Stroški izobraževanja zaposlenih v letu 2011 - po načelu denarnega toka

Z.št.	Odhodek	Realizacija leta 2011-v EUR	Finanč.načrt I 2011-v EUR	Realizacija leta 2011-v EUR	Ind.real. 11/r10	Ind.r. 11/FN.11
1	Str.kotiz.za udeležbe na posvetih,strok.sreč.,kongr...	6.219,49	7.700,00	7.666,17	123	100
2	Stroški izobraževanja za pridobitev višje izobrazbe	0,00	0,00	0,00		
3	Stroški dnevnica za potovanja v državi - izobraževanje	213,87	545,00	542,17	254	99
4	Stroški prenočevanja v državi - izobraževanje	524,03	1.070,00	1.060,15	202	99
5	Stroški prevoza v državi - izobraževanje	607,46	1.130,00	1.126,48	185	100
6	Stroški dnevnica za potovanja v tujini - izobraževanje	2.899,58	2.305,00	2.303,70	79	100
7	Stroški prenočevanja v tujini - izobraževanje	5.284,27	3.832,00	3.815,43	72	100
8	Stroški prevoza v tujini - izobraževanje	2.827,23	3.500,00	3.486,63	123	100
9	Drugi izd.za služb.pot.-dod.zdr.zav.v tujini,cestn.,...	70,95	45,00	42,60	60	95
	SKUPAJ:	18.646,88	20.127,00	20.043,33	107	100

1.4.4.10 Ocena učinkov poslovanja CTK na druga področja

V **Strategiji razvoja Slovenije Vlade RS** iz leta 2005 so med ključnimi nacionalnimi razvojnimi cilji v obdobju 2006-2013 zapisani posredno prek razširjanja uporabe informacijsko komunikacijske tehnologije ter učinkovitega posodabljanja in vlaganja v učenje, izobraževanje, usposabljanje, raziskave in razvoj zapisani tudi cilji za knjižnice (http://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/projekti/02_StrategijarazvojaSlovenije.pdf).

V okviru **Državnega razvojnega programa RS 2007-2013** iz leta 2008 je v okviru druge razvojne investicijske prioritete zapisana krepitev institucij znanja skladno s potrebami gospodarstva, ki bo vključevala naložbe v javno visokošolsko in raziskovalno infrastrukturo nacionalnega pomena, t. j. v infrastrukturo organizacij, kot so visokošolske institucije, javni raziskovalni zavodi, institucije za promocijo in popularizacijo znanosti in drugi javni zavodi, ki delujejo na področjih, povezanih s potrebami gospodarstva in drugimi prednostnimi področji razvoja (<http://www.svlr.gov.si/fileadmin/svlr/srp.gov.si/pageuploads/A-REG-RAZVOJ/drp/DRP2007-2013-sprejet.zip>).

V **Strategiji razvoja informacijske družbe v RS** je v poglavju o e-vsebinah zapisan cilj zagotavljanja kar najširšega dostopa državljanom do ustreznega obsega kakovostnih e-vsebin v tujih jezikih, ki so temeljno gradivo za znanstveno, strokovno in drugo kulturno dejavnost (http://www.mvzt.si/fileadmin/mvzt.gov.si/pageuploads/pdf/informacijska_druzba/si2010.pdf).

V osnutku **Nacionalnega programa visokega šolstva v obdobju 2011-2020** (http://www.mvzt.gov.si/fileadmin/mvzt.gov.si/pageuploads/pdf/odnosi_z_javnostmi/8.9.10_N_PVS.pdf) je poudarjen pomen izboljšav prostorskih razmer in opremljenost visokošolskih institucij za dvig kakovosti visokega šolstva in raziskovalne dejavnosti. Povečati je treba

vlaganje v novo opremo, hkrati pa omogočiti tudi boljšo izkoriščenost obstoječih kapacitet. Še posebej so potrebne investicije za vzdrževanje in nadgradnjo informacijske in komunikacijske tehnologije za njihovo uporabo na vseh področjih delovanja visokošolskih institucij. Področja posebnega strateškega pomena vključujejo razvoj programov izobraževanja na daljavo, večjo uporabo informacijske in komunikacijske tehnologije pri poučevanju in učenju ter stalno usposabljanje vseh skupin uporabnikov znotraj skupnosti visokošolskega izobraževanja. Pri tem bo do izraza prišla nova, s tehnološkimi spremembami podprta, vloga visokošolskih knjižnic, ki je že sedaj deloma izražena.

Knjižnično-informacijska in komunikacijska dejavnost zagotavlja informacijsko-komunikacijsko infrastrukturo, ki predstavlja podporo raziskovalno-razvojni dejavnosti ter razvojnim storitvam in strokovnemu izobraževanju.

Knjižnica nabavlja informacijske vire (tiskane in elektronske) pretežno za univerzitetne uporabnike. Informacijski viri in storitve knjižnice pa so na voljo najširšemu krogu uporabnikov, tudi raziskovalcem in strokovnjakom z institutov in gospodarstva. Članom konzorcijev je večina elektronskega gradiva na voljo po spletu, drugim, ki se zaradi previsokih licenčnih ne odločijo za pristop v konzorcij, pa so vsi informacijski viri na voljo za njihove izobraževalne in raziskovalne potrebe brezplačno v prostorih CTK. Pravilnik o pogojih poslovanja omogoča tudi vpis pravnih oseb izven univerze, s čimer se CTK aktivno vključuje v t.i. učečo se družbo. CTK je vključen tudi v omrežje e-točk, saj omogoča prost dostop do interneta in brezžično s prenosniki v Eduroam.

CTK s konzorcijsko nabavo in upravljanjem konzorcijev za dostop do mednarodne znanstvene literature s sorazmerno majhnimi stroški zagotavlja storitve širokemu krogu raziskovalnih, pedagoških in drugih javnih organizacij v RS.

Drugi konkretni učinki poslovanja na nekatera področja:

- opravljanje nalog univerzitetne knjižnice UL na področjih tehnike in nekaterih področjih naravoslovja,
- konzorcijska nabava elektronskih informacijskih virov za slovenske znanstvene in izobraževalne organizacije in s tem podpora njihovi raziskovalni in izobraževalni dejavnosti. V letu 2011 bo kar 70 organizacij vključenih v konzorcije CTK. Mnoge izmed teh organizacij sploh nimajo knjižnic. V bodoče bo tak model vedno bolj prihajal do izraza;
- urejanje univerzitetnega knjižničnega informacijskega sistema DiKUL,
- svetovalna dejavnost za UL glede nabave tujih elektronskih informacijskih virov (pogajanja z dobavitelji, koordinacija med knjižnicami, predstavitev novih virov, vodenje statistike uporabe elektronskih virov itd.);
- upravljanje knjižnice Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo UL;
- izvajanje nalog Osrednjega specializiranega informacijskega centra za tehniko;
- sodelovanje v delovnih skupinah Komisije za razvoj knjižničnega sistema UL;
- delo v organih Zveze bibliotekarskih društev Slovenije, sodelovanje v programskih in organizacijskih odborih posvetovanj;
- usposabljanje uporabnikov (študentov, zaposlenih na univerzah, knjižničarjev in praksa študentov bibliotekarstva);
- izdelava in gostovanje spletne revije Knjižnica za Zvezo bibliotekarskih društev Slovenije;
- gostovanje Društva bibliotekarjev Ljubljana, Društva dokumentalistov in informatikov;
- sodelovanje z Goethe Institutom v Ljubljani,
- sodelovanje v kreditno ovrednotenih programih informacijskega opismenjevanja na UL,
- izvajanje dela kreditno ovrednotenih programov drugih visokošolskih zavodov.

2 PRILOGE

2.1 RAČUNOVODSKO POROČILO IN SKLEP O PRERAZPOREDITVI PRESEŽKA PRIHODKOV NAD ODHODKI PO NAČELU POSLOVNEGA DOGODKA

2.2 IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC

2.3 SAMOOCENITVENI VPRAŠALNIK

2.4 REGISTER TVEGANJ

2.5 REVIZIJSKO POROČILO

3 SKLEPNI DEL

Datum in kraj nastanka letnega poročila: Ljubljana, 23.02.2012

Sprejetje letnega poročila:

Letno poročilo CTK za leto 2011 je bilo sprejeto na 3. seji Sveta CTK, dne 24.2.2012

Za letno poročilo je odgovoren:

Miro Pušnik, univ. dipl.ing. zoot., direktor

Računovodsko poročilo je pripravila:

Marija Slana, vodja finančno računovodske službe

Ljubljana, 23.2.2012

Miro Pušnik
direktor

